

การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง

ปริญญาานิพนธ์

ของ

ชลลดา ศรีเดช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2550

การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง

ปริญญาานิพนธ์

ของ

ชลลดา ศรีเดช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ อาจารย์ดร.พิศมัย รัตนโรจน์สกุล กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน และท่านทั้งสองยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการและคณาจารย์ในสถานศึกษาทั้ง 9 แห่งในเขตอำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ โรงเรียนวัดประทุมคณาวาส โรงเรียนวัดโคกเกตุ โรงเรียนวัดบางน้อย โรงเรียนถาวรานุกุล โรงเรียนท้ายหาด โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย โรงเรียนวัดบางกะพ้อม โรงเรียนสกลวิสุทธิ และโรงเรียนเมธีชุนหะวัฒนวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางการวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่ น้อง และเพื่อนๆ ทุกคน รวมไปถึงคณะครูโรงเรียนเทพสัมฤทธิ์วิทยา ที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

ชลลดา ศรเดช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ปัญหาการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดของการวิจัย	5
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า หรือค่านิยม.....	5
ความหมายของคุณค่า	5
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า	6
ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า.....	6
องค์ประกอบของการเห็นคุณค่า.....	8
ลักษณะของผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารีหรือพรหมจรรย์...	9
ความหมายของพรหมจารี.....	9
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารี.....	11
ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์.....	11
ทฤษฎีระบบเพศ	12
บทบาทและสถานภาพของผู้หญิงจากอดีตถึงปัจจุบัน	13
บทบาทของผู้หญิง.....	13
สถานภาพของผู้หญิง	15
การออกสู่โลกสาธารณะของผู้หญิง	18
ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดในเรื่องเพศ.....	19
การอบรมเลี้ยงดู	19
ศาสนา	20
สื่อ	21
ปรากฏการณ์ทางสังคม	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารี	22
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น.....	23
ความหมายของวัยรุ่น	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)		
	พัฒนาการของวัยรุ่น	24
	ความต้องการของวัยรุ่น	25
	กรอบแนวคิดของการวิจัย	26
3	วิธีดำเนินการวิจัย	28
	กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	28
	กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย	28
	พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	28
	วิธีการวิจัย	29
	การเลือกบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์	30
	การวิเคราะห์ข้อมูล	31
4	คุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง	33
	การให้คุณค่าต่อความเป็น “เพศหญิง” ผ่านบทบาทที่สังคมกำหนด	34
	คุณค่าของเพศหญิงผ่านนัยยะของ “แม่”	34
	คุณค่าของเพศหญิงผ่านนัยยะของ “เมีย”	36
	คุณค่าของเพศหญิงผ่านนัยยะของ “ลูกสาว”	36
	การให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงผ่านบรรทัดฐานของสังคมไทยต่อ	
	การรักรักรวมสองตัว.....	38
	การให้คุณค่าความเป็นเพศหญิงผ่านพิธีกรรม “การแต่งงาน”	40
	การให้คุณค่าต่อนัยยะของพรหมจารี	41
	นัยยะในรูปของความรู้ / ความจริงทางวิทยาศาสตร์.....	41
	นัยยะที่ถูกอธิบายโดยค่านิยมทางสังคม	42
	นัยยะของการมีและการสูญเสียพรหมจารี	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง “การให้คุณค่าพรหมจรรย์”
ของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน	47
ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง	47
ครอบครัว	47
โรงเรียน	50
สังคมรอบตัวของวัยรุ่นในปัจจุบัน	53
รูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในสังคมยุคใหม่	57
การแยกออกมาอยู่อย่างอิสระจากครอบครัว	57
การเที่ยวกลางคืน	58
รักในวัยเรียน	59
การแก้ปัญหาทางเพศโดยการทำแท้ง	61
6	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ .....
ผลการศึกษา	64
คุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจรรย์ ในสายตาของวัยรุ่นหญิง	65
ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง “การให้คุณค่าพรหมจรรย์” ของ	
วัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน	66
บรรทัดฐานของการให้คุณค่าพรหมจรรย์ที่เปลี่ยนไปจากเดิม	67
ข้อเสนอแนะ	68
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	68
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	76
ประวัติย่อผู้วิจัย	82

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายระหว่างเพศชาย และเพศหญิง.....	25
2 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง

บทคัดย่อ
ของ
ชลลดา ศรีเดช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2550

ชลลดา ตรีเดช. (2550). การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ, อาจารย์ ดร.พิศมัย
รัตนโรจน์สกุล

การศึกษา “การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณค่าของ
ความเป็นหญิง และพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง และต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มี
ผลต่อการเปลี่ยนแปลง ต่อการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้
นักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 (อายุ 12-15 ปี) และช่วงชั้นที่ 4 (อายุ 15-18 ปี) เป็นตัวแทนกลุ่มวัยรุ่นหญิง
ที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า คุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง
ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากการให้คุณค่าความเป็นแม่ เป็นเมีย และเป็นลูกสาว ผ่านบรรทัดฐาน
ของสังคมไทยต่อการรักษานวลสงวนตัวและพิธีกรรมการแต่งงาน การให้คุณค่าต่อนัยยะของพรหมจารี
ในรูปของความรู้/ความจริงทางวิทยาศาสตร์ กับค่านิยมทางสังคม การมีและการสูญเสียพรหมจารี
ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน คือ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคมรอบตัวของวัยรุ่นในปัจจุบัน

SELF-VALUE ON THE VIRGINITY OF ADOLESCENT GIRLS

AN ABSTRACT

BY

CHOLLADA SONDESH

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2007

Chollada Sondesh. (2007). *Self-Value on The Virginity of Adolescent Girls*.

Master thesis, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst.Prof.Dr.Totsaworn Maneesrikum, Dr.Pissamai Ratanarojsakul.

The study : "Self – value on the virginity of adolescent girls" has intended to study their views upon female value, virginity value and influences to these values. Two groups of adolescent girls age 12 – 15 and 15 – 18 years old have been studied by the in - depth interview of qualitative method.

The study has found that the female value is seen through values as a mother, a wife and a daughter, as the Thai social norm against a traditional marriage process. Value setting on the significance of virginity was interpreted by as a female integrity preservation, scientific and social standards as maintaining or losing virginity. The influential factors to the value of virginity are the immediate family, schools and surrounding social environments of the subjects.

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยมีค่านิยมในเรื่องเพศที่ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว ไม่ชิงสุกก่อนห่าม ควรหวงแหนพรหมจารีเพื่อรักษาความบริสุทธิ์ไว้จนถึงวันแต่งงาน ถือเป็นค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมที่ผู้หญิงที่ดีพึงปฏิบัติเกี่ยวกับพรหมจารีของผู้หญิง เป็นตัวกำหนดคุณค่าของผู้หญิง ซึ่งจะทำให้คุณค่าของผู้หญิงสูงขึ้น สิทธิเสรีภาพทางเพศในปัจจุบันสังคมไทยยังยอมรับว่าชายเป็นใหญ่กว่าหญิง ให้อภิสิทธิ์แก่ผู้ชายในเรื่องเสรีภาพทางเพศอย่างชัดเจน ในการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ของผู้ชาย ไม่ว่าจะไปกับภรรยาหรือผู้หญิงอื่นที่มีภรรยาของตน ว่าไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่หากสามารถมีภรรยาได้หลายคนในเวลาเดียวกัน จะได้รับการยอมรับและยกย่อง แต่ตรงกันข้ามกับเสรีภาพทางเพศของผู้หญิง ถ้าหญิงใดแต่งงานต้องรักและซื่อสัตย์ต่อสามีเพียงคนเดียว ห้ามไปมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายอื่น มีความซื่อสัตย์ต่อสามี เป็นภรรยาที่ดี ทำหน้าที่เป็นแม่บ้านแม่เรือน คอยปรนนิบัติสามีและเลี้ยงดูบุตร และหากประพฤติตนเสียหายในเรื่องเพศ จะถูกประณามว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี ผู้หญิงจึงถูกขัดเกลาให้รู้จักระมัดระวังและควบคุมพฤติกรรมทางเพศ ว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอายและต้องสำรวม รวมทั้งให้ความสำคัญอย่างมากต่อการรักษาความบริสุทธิ์ของหญิงสาว ซึ่งเป็นเครื่องวัดคุณค่าของผู้หญิง (มานพ ณะโต. 2541: 32-33) ความคิดของผู้ชายส่วนใหญ่สามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงหลายคนได้ไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่จะถือว่าผู้ที่จะมาเป็นแม่ของลูกควรเป็นสาวบริสุทธิ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ กฤตยา อาชวนิจกุล และ วราภรณ์ แซ่มสนิท. (2538: 45) ได้ศึกษาวัยรุ่นชายไทยกับการซื้อประเวณี : การศึกษาแนวทางการเปลี่ยนแปลงค่านิยมการซื้อประเวณี พบว่า วัยรุ่นชายและหญิงต่างให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ เพราะความเห็นของวัยรุ่นชายยังเลือกหญิงบริสุทธิ์มากกว่าหากต้องแต่งงาน และการศึกษาของ พวงวรรณ จันทร์ตรี. (2539: 60) ได้ศึกษาค่านิยมเรื่องการรักษาพรหมจารีของสตรีโสด ที่ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตชุมชนของภาคกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในเรื่องการรักษาพรหมจารีว่าเป็นสิ่งที่ดีควรปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของอาชีพ ซึ่งมีหลากหลายพอๆ กับความเจริญที่มีเข้ามา จากสภาวะดังกล่าวทำให้มีอาชีพบริการเข้ามา ผู้หญิงจำต้องมีบทบาทสำคัญต่ออาชีพเหล่านี้ เนื่องมาจากสภาวะของเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งความบีบคั้นทางการเงินทำให้ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมนอกบ้านขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า “ในยุคอุตสาหกรรมนี้ผู้หญิงไทยในปัจจุบันนั้นนอกจากมือก็ไกว ดาบก็แกว่ง เท้ายังถีบจักรในโรงงานอุตสาหกรรมอีกด้วย” (ชุตินา เจียมศิริ. 2538: 24) จากสภาพที่ผู้หญิงจำเป็นจะต้องออกมามีบทบาทนอกบ้านโดยการออกมาทำงานเพื่อช่วยจุนเจือครอบครัว ทำให้การแข่งขันเสมือนเกิดความทัดเทียมกันในสังคม ระหว่างผู้หญิงและผู้ชายมีมากขึ้น และอาจมองได้ว่าผู้หญิงถูกปลดปล่อยจากภาวะที่เคยมีบทบาทจำกัด

สภาพของหญิงไทยแต่โบราณที่เคยถูกคาดหวังว่าจะต้องเป็นฝ่ายเก็บเนื้อเก็บตัวหรือคำของคนรุ่นเก่าว่ารักนวลสงวนตัวจึงลดน้อยลง

ค่านิยมในเรื่องเพศของไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงไปมาก เมื่อสังคมไทยก้าวเข้าสู่การพัฒนาไปสู่ยุคของความทันสมัย (Modernization) เนื่องจากมีการรับความคิดกับชาติตะวันตกมากขึ้น ประกอบกับประเทศไทยก้าวไปสู่การพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก ได้มีการนำเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารรูปแบบต่างๆ และความทันสมัยต่างๆ เข้ามา ในเรื่องของ การแต่งกาย แม้แต่การมีความสัมพันธ์ทางเพศ ทำให้มนุษย์คิดว่า การมีความสัมพันธ์ทางเพศกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ค่านิยมทางเพศจึงได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้าน เช่น ค่านิยมของการมีคู่ครองที่เป็นชาวต่างชาติ การถูกเนื้อต้องตัวอย่างเปิดเผยหรือการมีเพศสัมพันธ์ โดยปราศจากการแต่งงานแม้กระทั่งในด้านของการศึกษาแบบสหศึกษา ที่ทำให้เกิดความคุ้นเคยต่อการคบหาสมาคมกับเพศตรงข้าม และการมีสื่อมวลชนในการเผยแพร่วัฒนธรรมและค่านิยมต่างๆ ของสังคมตะวันตกมีอิทธิพลต่อสังคมไทยทำให้ชนบทนิยมประเพณี ค่านิยมของสังคมไทยได้รับความกระทบกระเทือน เด็กและเยาวชนจึงถูกปลูกฝังให้มีค่านิยมที่หลงใหล ฟุ้งเฟ้อไปกับภาวะทันสมัย ส่งเสริมให้มีความเป็นตัวเอามากขึ้น มีอิสระเสรีที่จะแสดงออกซึ่งความคิดและความต้องการของตนซึ่งบางครั้งไม่เหมาะสมกับวัย ฐานะ และสถานภาพทางสังคม เด็กและเยาวชนทั้งหญิงและชายมีช่องทางการเรียนรู้เรื่องเพศง่ายขึ้นจากสื่อต่างๆ ที่พอหาซื้อได้ เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุทัศน์ นอกจากนี้ยังมีเวลา โอกาส และสถานที่มากขึ้นในการใช้เวลาว่างที่มีอยู่ เช่น การไปเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า ไปชมคอนเสิร์ต ดูภาพยนตร์ เทียวดิสโก้เทค ซึ่งมักจะไปกับกลุ่มเพื่อนและไม่อยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ นักเรียนหญิงนั่งตักนักเรียนชายบนรถโดยสารประจำทาง เยาวชนชายหญิงโอบอ้อมกันในที่สาธารณะ นักศึกษาหญิงกับนักศึกษาชายเช่าห้องพักอยู่ด้วยกัน โดยที่พ่อแม่ไม่รู้ จากการเปิดเผยของรองอธิบดีกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2543) กล่าวว่า ปัจจุบันเด็กวัยรุ่นไทยส่วนใหญ่โดยเฉพาะกลุ่มเด็กในวัยเรียน กำลังมีพฤติกรรมเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศกันมากขึ้น โดยมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ต่างไปจากเดิม และมองว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นระหว่างหญิงชายเป็นเรื่องปกติธรรมดา โดยไม่คำนึงถึงปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา เช่น โรคที่เกิดจากเพศสัมพันธ์ ปัญหาการตั้งครรภ์ และปัญหาการทำแท้ง นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่วัยรุ่นจะมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานกันมากขึ้น ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากเด็กขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ สิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งเร้ากามารมณ์ ได้แก่ สถานบันเทิงต่างๆ ในดิสโก้คอฟฟี่ชอป สถานอาบอบนวดรวมทั้งภาพยนตร์ หนังสือเรื่งรมย์ นวนิยายและปัญหาครอบครัวที่ทำให้หนุ่มสาวบางคนต้องการหาทางออก โดยต้องการพบคนรักที่รักและเข้าใจตนเองและเอาใจตนเอง (สุชา จันทน์เอม. 2542: 98) อีกทั้ง ลี (Lee. 1993: 22-23) ได้กล่าวว่าวัยรุ่นหญิงที่มีระดับความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะมีความเชื่อว่าวิธีที่จะทำให้ผู้รักหรือแฟนชอบหรือรักนั้น คือ การให้ในสิ่งที่เขาปรารถนาหรือการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธพงศ์ วีระวัฒนตระกูล. (2541: 4-6) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นพบว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และการตั้งครรภ์นั้นเกิดจากการที่วัยรุ่นคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า ไม่ภาคภูมิใจ

ในตนเองตลอดจนเพื่อผู้ก้มดฝ่ายชาย วิทยาลัยที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำอาจแสวงหาความภาคภูมิใจด้วยการมีเพศสัมพันธ์อย่างไม่เหมาะสม เพื่อต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับและมีคุณค่าของอีกฝ่ายหนึ่ง

วิทยาลัยเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตและอยู่ในระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ ยังถือว่าเป็นวัยที่ขาดวุฒิภาวะประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม เป็นวัยที่สนใจตนเอง สนใจเพื่อนต่างเพศมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายไปในทางที่แสดงให้เห็นชัดว่า เป็นชายหนุ่มหรือหญิงสาว คือ ระบบสืบพันธุ์เริ่มทำงาน โดยบุคคลแต่ละคนจะมีพัฒนาการเข้าสู่วัยรุ่นไม่พร้อมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหญิงจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าชาย จากคู่มือการบริหารจัดการแนะแนว เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 (2545: 44-46) ระบุว่าช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (อายุ 12-15 ปี) ลักษณะทางร่างกายของเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่วัยหนุ่มสาว โดยเฉพาะเด็กหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชาย เด็กวัยนี้มักมีปัญหาเรื่องการปรับตัวกับเพศตรงข้ามจึงควรปลูกฝังเรื่องเพศเพื่อให้เด็กรู้จักการปฏิบัติตัวในทางที่ถูก และเด็กหญิงมีพัฒนาการทางสังคมเร็วกว่าชาย ส่วนในช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (อายุ 15-18 ปี) ลักษณะทางร่างกายของเด็กวัยนี้ มีความเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่เต็มที่สนใจในร่างกายของตนเอง จะหมกมุ่นอยู่กับการแต่งตัว เด็กเริ่มมีพัฒนาการทางเพศต่อมต่างๆ เจริญเติบโตอย่างเต็มที่ เด็กผู้หญิงจะมีความสนใจเพศตรงข้าม มีความคิดเรื่องการมีนัดและการแต่งงาน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้นักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 เป็นตัวแทนกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ เพราะเด็กในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่ระบบการทำงานของต่อมเพศทำงานได้แล้ว และใส่ใจในเพื่อนต่างเพศ ผู้ปกครองและผู้ใกล้ชิดควรปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าของพรหมจารี เพื่อการปฏิบัติตนที่ดีต่อไปในสังคม จากบรรทัดฐานของสังคมไทยที่สังคมได้ยกย่องความบริสุทธิ์ของหญิงก่อนแต่งงานถือความบริสุทธิ์เป็นของมีค่า จนมาถึงยุคปัจจุบันดูเหมือนความคิดนี้จะน้อยลงแม้ว่ายังมีคนให้ความสำคัญกับพรหมจารีอยู่ การศึกษาเรื่องการเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง จะเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดต่อการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง และต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน

ปัญหาการวิจัย

การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในสังคมไทยปัจจุบันยังคงดำรงอยู่หรือไม่ อย่างไร และปัจจัยใดที่ทำให้การเห็นคุณค่าพรหมจารี เปลี่ยนแปลงไปจากบรรทัดฐานของสังคมไทยแต่ดั้งเดิม

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาคุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง โดยการให้คุณค่าต่อความเป็น “เพศหญิง” ผ่านบทบาทที่สังคมกำหนด ตั้งแต่คุณค่าของเพศหญิงผ่านนัยยะของ “แม่” “เมีย” และ “ลูกสาว” การให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงผ่านบรรทัดฐานของสังคมไทยต่อการรักษาวลสงวนตัว ผ่านพิธีกรรมการแต่งงาน และการให้คุณค่าต่อ นัยยะของพรหมจารี นอกจากนี้ยังต้องการศึกษาปัจจัยด้าน ครอบครัว โรงเรียน และสังคมรอบตัวของวัยรุ่นในปัจจุบัน ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษากับกลุ่มนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ประจำปี การศึกษา 2547 อายุระหว่าง 12-18 ปี ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 45 คน ที่มาจากโรงเรียนที่มีบริบทและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน แล้วทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการให้ สัมภาษณ์ของวัยรุ่นหญิง ซึ่งพิจารณาจากข้อมูลแล้วพบว่า มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน ที่มีความหลากหลาย และสามารถอธิบายข้อมูลได้ครอบคลุมประเด็นปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ทราบถึงคุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารี ในสายตาของวัยรุ่นหญิง และทำให้สามารถเข้าใจปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับสถาบันครอบครัว และผู้ที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และช่วยปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม ต่อการปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

บทที่ 2

เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าหรือค่านิยม ส่วนที่สองเป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารีหรือพรหมจรรย์ และส่วนที่สามเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น ผู้วิจัยได้นำประเด็นและแนวคิดที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยทั้งสามส่วน มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง 1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าหรือค่านิยม

1.1 ความหมายของคุณค่า

1.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า

ส่วนที่สอง 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารีหรือพรหมจรรย์

2.1 ความหมายของพรหมจารี

2.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารี

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารี

ส่วนที่สาม 3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

3.1 ความหมายของวัยรุ่น

3.2 พัฒนาการของวัยรุ่น

3.3 ความต้องการของวัยรุ่น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

รายละเอียดทั้งหมดจะถูกนำเสนอต่อไป

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าหรือค่านิยม

1.1 ความหมายของคุณค่า

ในทางสังคมวิทยาคำว่า “คุณค่า” หรือ “ค่านิยม” (Value) มีอิทธิพลและมีความสำคัญอย่างมากต่อพฤติกรรมของมนุษย์ การสร้างค่านิยมที่ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม มีผู้ให้ความหมายของ “คุณค่า” หรือ “ค่านิยม” ไว้หลายความหมายด้วยกัน คือ ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณสนใจ สิ่งที่คุณปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น หรือกลับกลายมาเป็นสิ่งที่คุณถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชา ยกย่องและมีความสุขที่จะได้เห็น ได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมของสังคมจึงเป็นวิถีของการจัดรูปแบบความประพฤติ ที่มีความหมายของบุคคลและเป็นแบบฉบับความคิดที่ฝังแน่น สำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของคนในสังคม และในชีวิตหรือเผชิญกับเหตุการณ์ ทำให้มีการเลือกในสถานการณ์หรือเวลานั้น ค่านิยมจึงรวมไปถึงจุดมุ่งหมายหรือความต้องการในชีวิตและสิ่งที่คุณคนชอบ (จรรยา เศรษฐบุตร. 2536: 15; อ้างอิงจาก

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2529) คุณค่า หรือค่านิยม คือ วัสดุสามารถของสิ่งใดก็ตามซึ่งเชื่อว่าสนองความต้องการของมนุษย์ได้ หรือคุณสมบัติของสิ่งใดก็ตามซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นประโยชน์น่าสนใจแก่บุคคลหรือกลุ่ม คำนี้ต่างจากคำว่า “อรรถประโยชน์” (Utility) เพราะคุณค่าขึ้นอยู่กับความเชื่อของมนุษย์ ของอย่างหนึ่งซึ่งโดยเนื้อแท้ไม่มีอรรถประโยชน์อย่างใดเลย อาจเป็นที่ยอมรับว่ามีค่าสูงส่งได้ เพราะมนุษย์เชื่อว่า สิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับตน นอกจากนี้ของอย่างเดียวกันอาจมีค่าสำหรับแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน เราจึงไม่สามารถวัดออกมาได้แน่นอนว่าของนั้นมีค่าอย่างไร ในทางสังคมวิทยาใช้คำ “คุณค่า” หรือ “ค่านิยม” ให้หมายถึงสิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524: 411-412) ค่านิยม หมายถึง ความคิด พฤติกรรม และสิ่งอื่นที่คนในสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติตามและวางแหงไว้ระยะหนึ่ง ค่านิยมมักเปลี่ยนไปตามกาลสมัยและความคิดเห็นของคนในสังคม (โสภณา รอดชู. 2536: 12; อ้างอิงจาก ก่อ สวัสดิพานิชย์. 2513) ค่านิยมในทางสังคมวิทยา หมายถึง สิ่งที่ยึดถือประจำใจที่จะช่วยตัดสินใจในการเลือก ตราบใดที่มนุษย์ต้องเลือกตัดสินใจในการกระทำอยู่ มนุษย์ต้องอาศัยคุณค่าประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่ทำจนเคยชินเป็นนิสัย ฉะนั้นเมื่อเกิดเป็นคนแล้วจะเลือกทำอะไร จะต้องอาศัยคุณค่าที่ตนยึดถือเป็นเครื่องกำหนดทั้งสิ้น (ปราโมทย์ โกศัย. 2541: 18; อ้างอิงจาก พัทยา สายหู. 2516) จากแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของ คุณค่าหรือค่านิยม

สรุปได้ว่า คุณค่าหรือค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลยึดถือ และให้คุณค่ากับสิ่งหนึ่งแล้วมีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม บุคคลจะเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงขึ้น ส่วนในทางตรงกันข้ามถ้าค่านิยมส่วนตัวของบุคคล ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม บุคคลนั้นก็จะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำลง ค่านิยมจึงเป็นตัวกำหนดการกระทำของบุคคล ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็ได้ ตามความคิดเห็นของคนในสังคม และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลสมัย

1.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า

1.2.1 ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า

ทฤษฎีของอีริกสัน (Erikson' Theory) (ฐิยาพร กันตารณวัฒน์.2546: 23-24; อ้างอิงจาก พรรณี ชูทัยเจนจิต. 2532) ได้อธิบายถึงทฤษฎีของอีริกสันไว้ดังนี้ อีริกสัน (Erikson) เป็นนักจิตวิทยาากลุ่มจิตวิทยาวิเคราะห์สมัยใหม่ ที่ให้ความสนใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับเรื่องของตน ในฐานะเป็นผู้ถูกกระทำและอธิบายโดยใช้คำว่า “เอกลักษณ์ ” แทนคำว่า “ตน” โดยอธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของคนนั้นเป็นไปเพื่อการหาเอกลักษณ์ของตนเอง ลักษณะของคนที่ทำเอกลักษณ์ของตนเองได้ คือ รู้ว่าตนเองคือใคร มีความต้องการอะไรมีจุดมุ่งหมายอะไรในชีวิต โดยตระหนักถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งเขาได้ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อการหาเอกลักษณ์ของบุคคลจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับความสำเร็จ ได้รับการยอมรับจากสังคมเด็กจะ

ค่อย ๆ พัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองโดยผ่านกระบวนการถือตนตามแบบอย่าง (Identification) ดังนั้นเด็กจึงควรได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ เพื่อเขาจะได้เลียนแบบ อิริคสันได้อธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการของการหาเอกลักษณ์ โดยผ่านทั้ง 8 ชั้น ในทฤษฎีบุคลิกภาพของเขา โดยเห็นว่าในช่วงวัยรุ่นเป็นขั้นที่สำคัญที่สุดในการหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ ซึ่งในการอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการของบุคลิกภาพของอิริคสัน มิได้อธิบายเพื่อความต้องการทางด้านร่างกายเท่านั้น แต่ได้รวมไปถึงสิ่งที่สังคมและวัฒนธรรมได้ให้อะไรกับเด็กบ้าง ในช่วงของพัฒนาการแต่ละขั้นนั้นจึงเป็นเรื่องของจิตวิทยาสังคมประกอบกัน

กล่าวโดยสรุปทฤษฎีของอิริคสันเชื่อว่า การแสดงพฤติกรรมของคนนั้นก็เพื่อหาเอกลักษณ์ของตนโดยสังคมจะมีอิทธิพลต่อการหาเอกลักษณ์ของบุคคล ถ้าเด็กมีประสบการณ์ความสำเร็จ หรือได้รับการยอมรับจากสังคมก็จะทำให้เกิดเอกลักษณ์ของตนเอง ในช่วงของวัยรุ่นเป็นขั้นที่สำคัญในการหาเอกลักษณ์ ถ้าบุคคลใดสามารถหาเอกลักษณ์ของตนเองได้จะสามารถพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จได้ในอนาคต

ทฤษฎีของโรเจอร์ (Rogers' Theory) (ฐิยาพร กันตารณวัฒน์. 2546: 25; อ้างอิงจาก พรรณี ชูทัยเจนจิต. 2532) อธิบายถึงทฤษฎีของโรเจอร์ว่า โรเจอร์ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ "ตัวตน" เพราะถือว่าเป็นแกนสำคัญที่จะอธิบาย การแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล เขาชี้ให้เห็นถึงโลกส่วนตัว ซึ่งมีผลต่อการกระทำมากกว่าอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม และเน้นการแสดงพฤติกรรมว่าเนื่องจากการรับรู้ตนเอง ตลอดจนประสบการณ์และการตีความสิ่งต่างๆที่มีอยู่รอบตน โดยเชื่อว่าตนเองเกิดมาพร้อมกับความดี มีความสามารถ เข้าใจสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตลอดจนมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาไปข้างหน้าไปสู่การรู้จักตัวเองตรงตามสภาพ แต่ก่อนจะไปถึงจุดนั้นบุคคลจะต้องมีความพอใจในความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ตลอดจนการยอมรับในตนเอง โรเจอร์ได้อธิบายการแสดงพฤติกรรม อันเนื่องมาจากมโนภาพแห่งตนเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. มโนภาพแห่งตนที่เกิดจากการรับรู้ (Perceived Self – Concept) เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นใคร เป็นอย่างไร เป็นมโนภาพแห่งตนที่เกิดจากการรับรู้ปฏิภิกิริยาของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นจริง (Real Self – Concept)

2. มโนภาพแห่งตนที่ต้องการจะเป็น (Ideal Self – Concept) เป็นสิ่งที่ผู้นั้นยึดถือและอยากจะเป็น

ทฤษฎีของซัลลิแวน (Sullivan' Theory) (ฐิยาพร กันตารณวัฒน์. 2546: 25-26; อ้างอิงจาก พรรณี ชูทัยเจนจิต. 2532) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของซัลลิแวนว่า ทฤษฎีนี้จะเน้นถึงความสัมพันธ์ของเด็กที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งถือว่าซัลลิแวนมีความคิดเห็นว่าตลอดเวลาที่มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่นั้นมีอิทธิพลต่อการพัฒนาจิตใจ จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Inter-Personal Relation) ในวัยเด็กมนุษย์มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมน้อยมาก แต่เมื่อโตขึ้นก็มีความสามารถในการปรับตัวสูงขึ้น เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นผู้สอนให้ก่อนเขาเชื่อถือว่าบุคคลสามารถเรียนรู้ที่จะสร้างตน โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากคนใกล้ชิด

เช่น บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ผู้ที่ใกล้ชิดเหล่านี้จะเป็นผู้ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจให้แก่เด็ก ถ้าขาดสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองในวัยเด็กไปแล้ว จะมีผลต่อการพัฒนาในขั้นต่อไป

กล่าวโดยสรุปทฤษฎีของซัลลิแวนจะเน้นถึง ความสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยในวัยเด็กจะยังมีการเปลี่ยนแปลงน้อย แต่เมื่อโตขึ้นการได้รับประสบการณ์จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และจะเกิดการพัฒนาตนเองในทางที่ถูกต้อง

1.2.2 องค์ประกอบของการเห็นคุณค่า

การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่ามีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นพื้นฐานของการมองชีวิตของมนุษย์ ความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกในชีวิตประจำวัน นั้นขึ้นอยู่กับ การเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ ความรู้สึกของการมีความสำคัญ ความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถ ความรู้สึกของการมีอำนาจ และความรู้สึกของการมีคุณธรรม (เพอร์วีย์ ผลภาค. 2539: 21; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1965.) องค์ประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถ ภาวะทางอารมณ์ ปัญหาและความเจ็บป่วย ค่านิยมส่วนบุคคลและความมุ่งหวัง ส่วนองค์ประกอบที่เป็นสภาพแวดล้อมของตัวบุคคล ประกอบด้วย ครอบครัว สถาบันการศึกษา ความสัมพันธ์ทางสังคม และสถานภาพทางสังคม (คณิสสร ดวงพิตรธา. 2545: 24-25; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1981.) การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการประเมินเจตคติของบุคคลในการตัดสินตนเองในด้านคุณค่า

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย ความรู้สึกยอมรับนับถือตนเอง และให้ความสำคัญกับตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีอำนาจ และมีคุณธรรม มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มีสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และประสบผลสำเร็จในชีวิตได้

1.2.3 ลักษณะของผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล สามารถแสดงออกมาให้เห็นได้จากลักษณะท่าทาง น้ำเสียง คำพูดและการกระทำ ซึ่งอาจแสดงออกมาอย่างรู้ตัวและไม่รู้ตัวก็ได้ โดยบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำจะมีการแสดงออกที่แตกต่างกัน (ตำรงค์ศักดิ์ วิเชียรดิกล. 2545: 10-11; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1981.) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงและต่ำไว้ดังนี้

บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง มักเป็นบุคคลที่ตระหนักรู้ถึงศักยภาพของตน สามารถตีความและจัดการกับปัญหาต่างๆ รวมทั้งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้ มีความวิตกกังวลต่ำ สามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในความสามารถ

ของตนในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีความคิดสร้างสรรค์และมองโลกในแง่ดี เคารพตนเอง ตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพ ของตนเองกับสิ่งแวดล้อม

บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ มักเป็นบุคคลที่ขาดการตระหนักรู้ ในตนเอง ขาดความเคารพในตนเอง ไม่มีความพึงพอใจในตนเอง มักคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่าและ เชื่อว่าผู้อื่นไม่เป็นมิตรต่อตน มีความวิตกกังวลสูง มีความเครียด หดหู่ เหิน้อยล้ำ มักสนใจ เฉพาะคำพูดของผู้อื่นที่กล่าวถึงตนเองในทางลบ คล้อยตามความคิดเห็นของกลุ่ม ไม่กล้าแสดง ความคิดเห็นของตนออกมาทั้งที่เป็นความคิดเห็นที่ถูกต้อง

จากเอกสารข้างต้น ได้กล่าวถึง การเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งมีความสัมพันธ์กับบุคคล กล่าวคือ การกระทำของบุคคลย่อมมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง และการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการประเมินเจตคติของบุคคล ในการตัดสินใจตนเองในด้านคุณค่า

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารีหรือพรหมจรรย์

2.1 ความหมายของพรหมจารี

เพศ แทนความหมายของคำว่า Sex และ Gender ซึ่ง Sex หมายถึง เพศที่กำหนดขึ้นโดยธรรมชาติ ส่วน Gender หมายถึง เพศที่ถูกกำหนดขึ้นโดยเงื่อนไขทางสังคมหรือวัฒนธรรม ให้แสดงบทบาทหญิงหรือบทบาทชาย (ภัสสร ลิมานนท์. 2544: 5) ซึ่งสัญลักษณ์ทางเพศของผู้หญิง คือ พรหมจารี ซึ่งมีผู้ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารีไว้หลายความหมาย คือ เยื่อพรหมจารี หรือ Hymen เป็นเยื่อเหนียวบางๆ อยู่บริเวณรอบปากช่องคลอด (Vaginal) ซึ่งคอยขัดขวางสิ่งที่ล่องล้าเข้าไปภายใน เยื่อนี้มีความเหนียวแน่นแตกต่างกันเป็นรายบุคคล ตามปกติเยื่อพรหมจารีจะฉีกขาดในระหว่างที่ร่วมประเวณีครั้งแรก ส่วนมากของการฉีกขาดจะรู้สึกเจ็บปวด และมีโลหิตไหลออกมาด้วยแต่ไม่มากนัก อันที่จริงการเล่นกีฬาก็ทำให้เยื่อพรหมจารีฉีกขาดได้ (สิน วิภาวสุ. 2538: 33; และ สุชา จันทน์เอม. 2542: 17) พรหมจารี หมายถึง สตรีที่บริสุทธิ์ ถือความบริสุทธิ์เป็นของมีค่า ศักดิ์สิทธิ์ และตามธรรมเนียมไทยพรหมจารีถือเป็นการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้หญิง ในสังคมไทยยกย่องความบริสุทธิ์ของหญิงก่อนการแต่งงาน (บุญยงค์ เกศเทศ. 2532: 195) และการรักษาพรหมจารี หมายถึง การรักษาความบริสุทธิ์ของสตรี โดยการไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับฝ่ายชายจนถึงขั้นมีการร่วมเพศ เมื่อตนยังไม่ได้ทำการสมรสกับชายผู้นั้น (พวงวรรณ จันทรตรี. 2539: 27)

สรุปได้ว่า พรหมจารี หรือ Hymen เป็นเยื่อเหนียวบางอยู่บริเวณรอบปากช่องคลอด (Vaginal) ซึ่งคอยขัดขวางสิ่งที่ล่องล้าเข้าไปภายใน Hymenจะถูกทำลายเมื่อมีการร่วมเพศครั้งแรก การฉีกขาดของ Hymen จะทำให้มีเลือดไหลออกมา ซึ่งอันที่จริงการเล่นกีฬาก็ทำให้เยื่อพรหมจารีฉีกขาดได้ แต่ตามสมัยโบราณถือเป็นการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้หญิง ที่สังคมยกย่องความ

บริสุทธิ์ของหญิงก่อนการแต่งงาน การรักษาความบริสุทธิ์โดยการไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศ กับฝ่ายชายเมื่อยังไม่ได้แต่งงานกับชายผู้นั้น

พรหมจารี และเลือด ผู้หญิงไทยสมัยก่อนดำรงตนตามแบบฉบับของหญิงไทย ดังมีสุภาสิตสอนหญิง สอนให้หญิงสาวรักนวลสงวนตัว จะออกจากบ้านพบปะกับผู้ชายนั้นมิได้ ห้ามถูกเนื้อต้องตัวเกรงจะผิดประเพณีเพราะการมีสามีนั้นจะต้องรอบคอบ คุณสมบัติของความ เป็นหญิงคือความบริสุทธิ์ นั้นหมายถึง เยื่อพรหมจารีที่ไม่ฉีกขาดและมีเลือดไหลออกมาจากการร่วมเพศกับผู้ชายครั้งแรก ซึ่งเมื่อเสียไปแล้วนั้นจะไม่อาจมีใหม่ได้ ผู้หญิงจึงจำเป็นต้องปกป้อง หวงแหนสิ่งนี้ยิ่งชีวิต และสงวนไว้ให้กับชายที่เป็นสามีของตนคนเดียวเท่านั้น

ในวัฒนธรรมจีน เมื่อมีการส่งตัวเจ้าสาวเข้าหอแล้ว ในวันต่อมาพ่อแม่ของเจ้าสาวจะเข้าไปดูในห้องนอนของสาวสาวว่า มีรอยเลือดเปื้อนที่นอนอยู่หรือไม่ หากไม่มีผู้หญิงคนนั้นก็จะได้ รับการดูถูกเหยียดหยามว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี ใจง่าย ไม่รักนวลสงวนตัวยิ่งหากตั้งครุภักซ์นั้นมาช่วงเวลานั้น พ่อแม่ของฝ่ายชายอาจไม่แน่ใจว่านั่นเป็นลูกหลานของตนจริงหรือไม่ วัฒนธรรมเช่นนี้ยังมีปรากฏใน วัฒนธรรมของชาวยิว ที่หากฝ่ายชายรู้ว่าเจ้าสาวที่แต่งงานด้วยไม่ใช่สาวพรหมจารีแล้ว ฝ่ายชายจะ สามารถนำตัวไปส่งคืนให้กับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง และให้ผู้เฒ่าผู้แก่ที่ประตูเมืองพาหญิงคนนั้นไป ลงโทษ โดยการถูกขว้างปาด้วยก้อนหิน จนหญิงนั้นตายเพราะถือว่าเป็นหญิงแพศยา (ชาวิต สุขพานิช. 2544: 50)

และในสมัยโบราณถือว่า “พรหมจารี” เป็นการพิสูจน์ความเป็นสาวบริสุทธิ์ของ ผู้หญิงในชนบางชาติ เช่น ชาวยิวจะถือเป็นเรื่องเป็นเรื่องตาย หากหญิงที่แต่งงานกับชายไม่ใช่สาว บริสุทธิ์ ส่วนชนเผ่าคอรัส (Copts) ในประเทศอียิปต์ถือเอาความบริสุทธิ์ของผู้หญิงที่จะแต่งงานเป็น ของสำคัญที่สุด ก่อนหญิงสาวจะเข้าพิธีแต่งงาน ฝ่ายชายจะต้องเชิญผู้ใหญ่มาเป็นพยาน ในการ พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้หญิง โดยใช้นิ้วชี้หุ้มผ้าปานอย่างดีสอดเข้าไปในช่องคลอดของหญิง ถ้ามี เลือดติดนิ้วออกมาจะเชื่อว่าเป็นสาวบริสุทธิ์และชายจะแต่งงานด้วย ตรงกันข้ามกับพวกพราหมณ์ใน อินเดีย ซึ่งไม่ได้ถือเอาพรหมจารีของผู้หญิงเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์พึงหวงแหนแต่อย่างใด ทั้งยังถือว่า หญิงที่ไม่มีสามี ไม่มีทางที่จะบรรลุถึงโมกษะธรรมและประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ตัวอย่างเช่น นางสุภรรุ บุตรของฤๅษีกฤณี ซึ่งไม่ยอมแต่งงานเฝ้าแต่บำเพ็ญทุกรกิริยาเพื่อสลัดกิเลสสาร แล้วนางจึงรู้ ว่าจะไม่มีทางเข้าถึงสวรรค์ได้ เพราะนางยังไม่ได้แต่งงาน นางถึงต้องใช้มารยาแล้วโลมฤๅษีศฤงควติ ให้สมรสกับนาง และอยู่ด้วยกันเพียงคืนเดียวนางก็ได้เข้าสวรรค์ได้ตามปรารถนา (ศร โทสม. มปป.: 278,357) เช่นเดียวกับ Schurtz (บุตร. มปป.: 11) นักมานุษยวิทยาชาวเยอรมัน ที่ได้กล่าวว่า อุดมคติ ในเรื่องพรหมจารีของมนุษย์ เช่น ประเพณีของพวกสลอฟครั้งโบราณถือว่า ถ้าหญิงสลอฟมีความรัก ติดพันกับชายคนใด หล่อนจะตรงไปหาคนรักเพื่อให้เขาทำลายพรหมจารีของเธอเสีย เพราะเมื่อเธอ จะสมรสกับชายใด หล่อนจะซื่อสัตย์ต่อสามีอย่างยิ่ง หญิงชายชาวสลอฟที่สมรสกันใหม่ ๆ หากสามี พบว่า พรหมจารีของผู้หญิงยังไม่ถูกทำลายมักจะไม่พอใจถึงกับขับไล่เธอและพูดว่า “ถ้าเธอเป็นคน มีค่าจริงก็คงต้องมีผู้ชายรักเธอบ้าง แล้วเธอคงจะได้เลือกชายคนใดคนหนึ่งให้ทำลายพรหมจารี”

ดังนั้นเธอต้องออกจากบ้านสามี่ไป เพราะถือว่าเธอเป็นหญิงที่ไม่มีราคาค่างวดอะไร จึงยังเป็นพรหมจารีอยู่

สัญลักษณ์ของความเป็นหนุ่มสาวจะเห็นได้ชัดในเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย นั่นคือการมีระดูของหญิง ชนเผ่าดั้งเดิมเชื่อว่าระดูมีผลต่อการร่วมเพศจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำให้ระดูมีหน้าที่ทางกายภาพให้สมบูรณ์ รวมถึงการมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนจะเติบโตเป็นสาว ในสังคมที่ยกย่องผู้หญิงเป็นใหญ่และนับถือลัทธิตันตระถึงกับกำหนดให้เลือดจากระดูเป็นของศักดิ์สิทธิ์ที่จะต้องนำไปบวงสรวงถวายแก่เทพีและบริวาร ในสมัยโบราณผู้หญิงเคยมีระดูเพียงครั้งเดียวในชีวิต และเชื่อกันว่าผู้หญิงจะไม่มีควมบริสุทธิ์จนกระทั่งมีประจำเดือน (ปราณี วงษ์เทศ, 2544: 247-249)

มนุษย์ในสังคมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันกับบุคคลอื่น ผู้หญิงต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม จนมีการสร้างกฎเกณฑ์ทางสังคมที่จะเรียนรู้ถึงพฤติกรรมของมนุษย์ โดยใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ ซึ่งทฤษฎีนี้มีผลต่อแนวคิดและค่านิยม

2.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารี

2.2.1 ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Theory)

สุชาติ รัชชกุล (2541: 26) ได้อธิบายถึงทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ ไว้ดังนี้ แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาเรื่องเพศ การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง เป็นเรื่องที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวบุคคล โดยทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์เป็นทฤษฎีที่เน้นเกี่ยวกับการกระทำระหว่างกันของมนุษย์ในสังคม การให้ความหมาย การตีความต่อพฤติกรรมของตน ซึ่งบุคคลจะมีค่านิยม ความเชื่อ และแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ตีความหมายผิดและมีความเข้าใจไม่ตรงกัน เนื่องมาจากสัญลักษณ์มุ่งค้นหาความหมายในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์โดยเฉพาะภาษาที่เป็นสื่อในการติดต่อและสัมพันธ์กันกับบุคคลอื่น จนสร้างเป็นระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคม นักทฤษฎีกลุ่มนี้ประกอบด้วย คูลีย์ (Cooley) บลูเมอร์ (Blumer) และ กอล์ฟแมน (Goffman)

คูลีย์ (Cooley) ได้อธิบายถึงตัวตนและสังคม โดยเปรียบเทียบตัวตนกับกระจกเงาหรือกระจกส่องตน (The Looking-Glass Self) ว่าคนแต่ละคนคือกระจกเงาส่องผู้อื่นที่ผ่านมา คูลีย์สรุปแนวคิดของการกระทำในสังคมว่า สังคมเป็นการผสมผสานและการทำงานร่วมกันระหว่างตัวตนเชิงจิต (Mental Selves) ของคนหลายคน โดยการประเมินระหว่างความคิดของตัวเราและของคนอื่นแล้วจึงแสดงพฤติกรรมออกมา

นิมิตร มั่งมีทรัพย์ (2542: 10-11) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของบลูเมอร์ (Blumer) ไว้ดังนี้ บลูเมอร์ (Blumer) ได้อธิบายการจัดระเบียบทางสังคมว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มต่างๆ เป็นผลมาจากการที่บุคคลรับรู้ความหมาย ตีความหมายของการกระทำระหว่างกันจากการทำงานร่วมกันหรือการกระทำของกลุ่ม การตีความเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความหมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ต่อการแปลความหมายการกระทำของบุคคล

และได้กล่าวถึงทฤษฎีของกอล์ฟแมน (Goffman) ไว้ว่า กอล์ฟแมน (Goffman) ได้อธิบายการจัดระเบียบทางสังคม ในรูปของความสัมพันธ์ที่บุคคลแสดงละครต่อกัน (Dramatic Approach) บุคคลทั่วไปจะแสดงการกระทำออกมาให้ตรงกับความต้องการของสังคมเสมอ เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพต่อกัน เป็นการสร้างภาพพจน์ซึ่งเบื้องหลังอาจจะมีความผิดปกติที่ตรงข้าม กับความเป็นจริงก็ได้ บุคคลจึงตัดสินใจเลือกแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมเพื่อให้คนในสังคมทั่วไปยอมรับ

จากหลักการจัดระเบียบทางสังคม ทำให้เห็นภาพของบุคคล การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและโครงสร้างของสังคมซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ บุคคล (ชายและหญิง) เป็นผู้กระทำการทางสังคม กำหนดการสร้างและตีความสถานการณ์ทางสังคม การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นการแสดงภาพที่ชัดเจนของแนวทางการกระทำ ซึ่งบุคคลใช้ในการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และเลือกแนวทางของการกระทำได้จากบทบาทต่างๆ ที่มีอยู่มากมายในสังคม อย่างไรก็ตามกระบวนการสัญลักษณ์ต่างๆ เหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบแผนได้ตลอดเวลา ไปตามสภาพการณ์ของสังคมที่แท้จริง

2.2.2 ทฤษฎีระบบเพศ (The Sexual System)

ทฤษฎีระบบเพศ เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรมทางเพศ ผู้นำเสนอทฤษฎีนี้ คือ อบรมสัน (Abramson) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า การแสดงพฤติกรรมทางเพศมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของสังคม ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่สะสมไว้ เป็นระยะเวลาที่ยาวนานถ่ายทอดจากบรรพบุรุษให้บุคคลรุ่นหลังได้รับรู้ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมทางเพศ ได้แก่

1. ครอบครัว ได้แก่ มารดา บิดา มีบทบาทในการสร้างมาตรฐาน ค่านิยม ให้ลูกได้รับรู้ ยึดถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น สั่งสอนว่าไม่รักในวัยเรียน เป็นญาติพี่น้อง รักกันไม่ได้ เป็นผู้ชายต้องเป็นสุภาพบุรุษ ไม่ชมเชยรังแกผู้หญิง เป็นต้น มาตรฐานและค่านิยมของแต่ละครอบครัวแตกต่างกัน ตามที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เช่น บางครอบครัวสั่งสอนว่าเป็นลูกผู้ชายไม่เสียหายอะไร เป็นลูกผู้หญิงเสียเปรียบลูกผู้ชาย เป็นต้น

2. สังคม เป็นผู้กำหนดบรรทัดฐาน มิได้อยู่ที่ มารดา บิดา แต่เพียงอย่างเดียว เมื่อเจริญเติบโตขึ้นก็สามารถเรียนรู้ได้ จากกลุ่มเพื่อน เช่น ให้อัศจรรย์มัดระวังกตัวจากการถูกหลอกจากผู้ชายในเรื่องของความรัก สื่อมวลชน ก็ทำให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การล่อลวงเด็กผู้หญิงไปขายบริการทางเพศ วัฒนธรรมก็ทำให้เกิดการเรียนรู้ ดังเช่น การกอดจูบกันในที่ที่ไม่พึงควรกระทำ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของต่างชาติ วัฒนธรรมในบ้านเราถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย เป็นต้น

3. กระบวนการพัฒนาตน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปสู่การมีวุฒิภาวะ (Maturity) ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า วัยรุ่นตอนต้น ผู้หญิงจะมีวุฒิภาวะเร็วกว่าผู้ชายในวัยเดียวกันทุกด้าน ถ้ามารดา บิดา หรือผู้ปกครองไม่เข้าใจจะเกิดการเปรียบเทียบว่าลูกผู้ชายมีการพัฒนาตนเองไม่ดีเหมือนลูกผู้หญิง อาจทำให้วัยรุ่นเกิดความน้อยใจ ในวัยรุ่นตอนกลาง ช่วงอายุ

ประมาณ 16 – 19 ปี มีความต้องการทางเพศรุนแรงมาก แต่เนื่องจากวัยนี้ก็มีการพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างรวดเร็ว จึงช่วยให้รู้จักปรับบุคลิกภาพให้มีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับได้

4. ประสบการณ์ทางเพศในอดีต เป็นเรื่องที่ได้สะสมอยู่ในการรับรู้อบรมสั่งสอนในแต่ละสังคมตลอดมา เช่น ในสังคมไทยถูกสั่งสอนมาว่าเป็นผู้หญิงต้องรู้จักรักษานวลสงวนตัว ไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายก่อนแต่งงาน ผู้ชายต้องการแต่งงานกับหญิงสาวบริสุทธิ์ การตั้งครรรค์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องเสื่อมเสีย เป็นต้น การอบรมสั่งสอนดังกล่าวจึงนำมาซึ่งการประพฤติปฏิบัติของวัยรุ่น (ประทุม แป้นสุวรรณ. 2545: 82-83)

ผู้หญิงกับผู้ชายย่อมมีบทบาทที่แตกต่างกันออกไป และในสายตาของผู้ชายมองผู้หญิงจะต่างจากการที่ผู้หญิงมองตนเอง ดังนั้น บทบาทของผู้หญิงจากอดีตถึงปัจจุบันจะบ่งบอกถึงแนวคิดระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย

2.2.3 บทบาทและสถานภาพของผู้หญิงจากอดีตถึงปัจจุบัน

2.2.3.1 บทบาทของผู้หญิง

ผู้หญิงไทยในอดีตถูกจำกัดให้อยู่ในสังคมอันแคบ อยู่เฉพาะในวงญาติและภายในเขตบ้าน เพราะถือว่าสตรีเป็นเพศที่ต้องเก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน จะไปไหนมาไหนก็ต้องมีผู้ใหญ่คอยควบคุมดูแล ต้องคอยทำหน้าที่ของตน เช่น ดูแลบ้านเรือน หุงหาอาหาร ดูแลคนในครอบครัว เมื่อเกิดสงครามผู้หญิงก็มีส่วนช่วยในการป้องกันประเทศ ส่วนงานนอกบ้านเป็นเรื่องของผู้ชาย

ผู้หญิงเป็นพวกที่ถูกมองว่ามีเหตุผลน้อย (พินดา หันสวาสดี. 2544: 15) มีการพัฒนาการทางความคิดและศีลธรรมไม่ทัดเทียมผู้ชาย ในสังคมโบราณผู้หญิงมีบทบาทเพียงแค่ว่าเป็นเทพ (Goddess) แม่ โสเภณี และทาส ในยุคสังคมเกษตรกรรมผู้หญิงมีบทบาททางเศรษฐกิจสูงและได้รับการยกย่องในฐานะผู้ให้กำเนิด และสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ผ่านทางความเชื่อต่างๆ เช่น แม่โพสพ

ปัจจุบันผู้หญิงได้เปลี่ยนหน้าที่จากที่ดูแลครอบครัว ทำไร่นา มาเป็นการประกอบอาชีพทั้งในโรงงาน สถานประกอบการหรืองานอื่น เพื่อนำรายได้มาจุนเจือครอบครัว กล่าวได้ว่าผู้หญิงมีโอกาสในการประกอบอาชีพ ค่าจ้าง การใช้แรงงานเท่าเทียมกับผู้ชาย

ค่านิยมเกี่ยวกับผู้หญิงชั้นสูง คือ ต้องเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี เอาอกเอาใจสามี รักนวลสงวนตัว เป็นช่างทำหลัง สงบเสถียร ผู้ชายจะเป็นผู้กุมอำนาจเป็นเจ้าของทรัพย์สิน และมีอำนาจเหนือผู้หญิง ในขณะที่ผู้หญิงมีบทบาทในการดูแลสมาชิกในครอบครัว และตอบสนองด้านกามารมณ์ของผู้ชายพยายามผูกใจสามีไว้ให้ได้

ในอดีตผู้หญิงมีหน้าที่อยู่กับบ้าน ปรนนิบัติรับใช้พ่อแม่ สามีและลูก เป็นแม่บ้านแม่เรือน ดูแลงานภายในบ้านทุกอย่าง เช่น ทำไร่นา หุงหาอาหาร เช็ดถูปิดกวาด ทำความสะอาดบ้านเรือนและเลี้ยงดูลูก สภาวะความสาวของหญิงไทยเป็นเรื่องไม่เสียหายถ้าบังเอิญเสียไปแบบไม่จริงใจ ผู้ชายไม่มาขอแต่งงานซึ่งถือเป็น “ราศีควา” หรือ “มลทิน” ต่อฝ่ายหญิงไปแล้วก็อาจ

จับมาใส่ตะกร้าล้างน้ำให้สะอาดใหม่ได้ (ชาวิต สุขพานิช. 2544: 40) ผู้หญิงที่อยู่ในสภาพนี้ยังได้รับการยอมรับมากกว่าการเสียตัวด้วยสาเหตุอื่น เช่น การเสียตัวโดยเจตนา

สมัยก่อนคนไทยชอบมีเมียหลายคน ถ้าเป็นขุนนางก็ยังมีเมียมาก และการมีเมียมากเมียน้อยของขุนนางเป็นเครื่องวัดฐานะได้เพราะการมีเมียมากก็ยังมีฐานะร่ำรวย ประเภทของเมีย คือ เมียดกลางเมือง คือ เมียหลวงหรือเมียแรก เป็นเมียที่ได้แต่งงานถูกต้องตามประเพณีชายจะมีเมียชนิดนี้ได้เพียงคนเดียว เมียดกลางนอก คือ เมียรองหรือเมียน้อย เป็นเมียที่ชายขู่มารยาแต่จะมีก็คนก็ได้ เมียดกลางทาส คือ เมียทาส ซึ่งชายซื้อหญิงหรือช่วยไถ่มาหรือชายเอาทาสหญิงในบ้านเป็นเมียจะมีก็คนก็ได้ เมียพระราชทาน เมียชนิดนี้ถ้าขุนนางใดได้รับพระราชทานจะต้องยกเป็นภรรยาเอก และเมียทาส เป็นทาสรับใช้ในบ้าน

สมัยกรุงศรีอยุธยา เมียทาสคนใดมีชู้ถ้าถูกจับได้จะถูกโกนหัวประจานและขับไล่ออกจากบ้าน ซึ่งจะเอาลูกผู้ชายติดตัวไปด้วยไม่ได้แต่ถ้าลูกผู้หญิงจะเอาไปด้วยก็ไม่เป็นไร (เทพชู ทับทอง. 2546: 173-175) แสดงให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคทางเพศ ซึ่งสังคมสมัยก่อนพ่อแม่นิยมชมชอบลูกชายมากกว่าลูกหญิงเพราะลูกชายเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว และลูกชายเท่านั้นที่จะต้องอยู่กับพ่อแม่เลี้ยงดูพ่อแม่ยามแก่ชรา ผู้ชายเป็นผู้นำส่วนผู้หญิงเป็นผู้ตามมีหน้าที่ทำตามที่ผู้ชายสั่ง หรือทำตามหน้าที่ที่เคยทำจะออกความคิดเห็นอะไรไม่ได้ จริฎุ พรหมอยู่ (2529: 23-24) ได้กล่าวถึงภรรยา 7 ประเภท แต่ภรรยาสามประเภทแรกเป็นลักษณะของภรรยาที่ไม่ดี ลักษณะของภรรยาที่ดีมี 4 ประเภท คือ ภรรยาประเภทที่เปรียบเสมือนมารดารักสามีเหมือนมารดารักบุตร ไม่ทำความเดือดร้อนให้ คอยเอาใจสามีทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สามี ระแวงระวังดูแลลูก ระวังทรัพย์สินที่สามีหามาได้ ภรรยาที่รักสามีเช่นนี้เป็นรักแท้ รักอมตะ สามีจะตกต่ำหรือรุ่งโรจน์ก็รักเสมอต้นเสมอปลาย รักราบเรียบตลอดกาลไม่เคยห่างเหิน ภรรยาประเภทที่เปรียบเสมือนด้วยน้องสาว หมายถึง เมียที่รักสามีเหมือนดังพี่ชาย ไม่ล่วงเกิน รักอย่างมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นผู้ร่วมสายโลหิตเดียวกัน ภรรยาประเภทที่เปรียบเสมือนด้วยมิตรสหายร่วมทุกข์ร่วมสุขกันตลอดมา ทำตัวเสมอเหมือนเพื่อนรักสนิทกัน แสดงความยินดี ดื่อกดีใจเมื่อได้พบเห็นกันเหมือนกันกับเพื่อนเมื่อพบกันและกัน อยู่กันอย่างไม้อื้อเนื้อถือตัว ภรรยาประเภทสุดท้ายเปรียบเสมือนด้วยคนรับใช้ ภรรยาชนิดนี้มีความเกรงใจสามีเหมือนทาสเกรงใจนาย แต่ว่ามีอาการเคารพ รัก สามีโกรธก็ไม่โกรธตอบ สามีดูว่าก็ไม่โต้เถียง ไม่แสดงกิริยากระด้างกระเดื่องต่อสามี อดกลั้นคำพูดหนักเบาของสามีได้ และอยู่ในโอวาทของสามี

จากที่กล่าวมาเห็นได้ว่า คุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ทางพุทธศาสนาซึ่งกล่าวถึงลักษณะของภรรยาที่ดีไว้ ได้แก่ ภรรยาผู้เป็นแม่ได้ ภรรยาผู้เป็นน้องได้ ภรรยาผู้เป็นเพื่อนได้ และภรรยาผู้เป็นปาวได้

บทบาทของผู้หญิงถูกจำกัดขึ้นจากผู้ชายและสังคมเป็นตัวกำหนดบทบาทให้ผู้หญิงอยู่แต่ในบ้านทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ดูแลลูกและสามี แต่สังคมไทยในปัจจุบันผู้หญิงต้องออกมาทำงานนอกบ้านเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

2.2.3.2 สถานภาพของผู้หญิง

อรทัย หรุเจริญพรพานิช (2545: 45) ได้กล่าวถึง สถานภาพของผู้หญิงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในมิติด้านต่างๆ ดังนี้

1) มิติทางด้านเศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณาในมิติโครงสร้างทางเศรษฐกิจภายใต้บริบทของสังคมไทย จะเห็นได้ชัดว่าสถานภาพของผู้หญิงได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม โครงสร้างการผลิต และการพัฒนาประเทศ สังคมไทยดั้งเดิมโครงสร้างการผลิตเป็นเกษตรกรรมแบบยังชีพ คือ ผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนหากเหลือก็นำไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน ปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุดก็คือแรงงานในครัวเรือนทั้งชายและหญิง โดยเฉพาะผู้หญิงจะเป็นกำลังแรงงานที่สำคัญในไร่นา และมีหน้าที่นำผลผลิตไปแลกเปลี่ยนค้าขายภายนอกครัวเรือน นอกเหนือไปจากหน้าที่ประจำในบ้าน และงานเลี้ยงลูกด้วย โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง นับตั้งแต่ไทยถูกบังคับให้เปิดประเทศโดยสนธิสัญญาบาวริงในปี พ.ศ. 2398 เป็นต้นมา ทำให้โครงสร้างการผลิตที่เป็นระบบเกษตรกรรมเพื่อยังชีพเปลี่ยนมาเป็นการผลิต เพื่อส่งเป็นสินค้าออกทำรายได้เข้าประเทศ ความต้องการแรงงานในภาคเกษตรกรรมจึงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้แรงงานทั้งชายและหญิงถูกใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ทำให้ผู้หญิงต้องทำงานหนักมากขึ้น (สุขุม อัตวาวุฒิชัย. 2535: 43) ยิ่งไปกว่านั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่ไทยนำมาใช้เป็นครั้งแรกในช่วงปี พ.ศ. 2504 มีเป้าหมายที่ส่งเสริมให้ประเทศชาติมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ และเลือกที่จะพัฒนาภาคอุตสาหกรรมให้เป็นสาขาเศรษฐกิจหลักแทนภาคการเกษตร ส่งผลให้แรงงานที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในภาคเกษตรต้องกลายเป็นแรงงานล้นเกิน เกิดการว่างงานเป็นจำนวนมาก บทบาทผู้หญิงในฐานะผู้ผลิตจึงลดความสำคัญลงไปกลายเป็นเพียงแรงงานเสริมที่ไม่มีค่าจ้างในภาคเกษตร และบทบาทหลักเพียงในด้านการผลิตซ้ำความเป็นครอบครัวหรือทำงานภายในบ้านเท่านั้น โครงสร้างการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม อันเป็นผลสืบเนื่องจากการพัฒนาก่อให้เกิดความแตกต่างทางเศรษฐกิจอย่างมากระหว่างเมืองและชนบท โดยที่อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีกระจุกตัวอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ทำให้แรงงานจากชนบทพากันอพยพ เพื่อมาหางานทำให้เมืองกันเป็นจำนวนมาก แรงงานเหล่านี้มีผู้หญิงรวมอยู่ด้วย แต่ด้วยเงื่อนไขของการแบ่งงานตามเพศส่งผลให้แรงงานที่เป็นหญิง ถูกผลักให้ทำงานประเภทผลิตซ้ำและงานด้านบริการ ซึ่งสังคมถือว่าเป็นงานที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิง นอกจากนี้ผู้หญิงส่วนใหญ่มักจะมีคุณสมบัติต่ำกว่าชาย ในแง่ของการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่ เพราะผู้หญิงไม่มีโอกาสเรียนหนังสือหรือได้เรียนน้อยกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจึงกลายเป็นแรงงานราคาถูกได้รับค่าจ้างต่ำเมื่อเทียบกับผู้ชาย นอกจากค่าจ้างของผู้หญิงจะต่ำกว่าผู้ชายแล้ว โอกาสในการประกอบอาชีพและความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ก็ไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย ทั้งนี้เพราะความที่ผู้หญิงถูกมองว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ ด้อยความรู้ความสามารถ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่กล้าตัดสินใจ จึงทำให้ผู้หญิงถูกกีดกันในการประกอบอาชีพที่เสี่ยงอันตราย งานที่ต้องใช้ทักษะ รวมทั้งงานในตำแหน่งบริหารด้วย นอกจากนี้การแบ่งงานตามเพศ ยังทำให้

ผู้หญิงถูกผลักเข้าสู่อาชีพบริการ ทั้งนี้เพราะการขยายตัวอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้ก่อให้เกิดการขยายตัวของภาคบริการซึ่งใช้แรงงานหญิงเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้เกิดธุรกิจทางเพศมากมาย ผู้หญิงจากชนบทจึงถูกชักนำเข้ามาทำงานในธุรกิจประเภทนี้กันมาก ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมายตามมา (สุขุม อัตวาวุฒิชัย. 2535: 56) การที่ผู้หญิงถูกแปรสภาพจากการเป็นผู้ผลิตไปเป็นเพียงปัจจัยการผลิตหรือสินค้า ตามความต้องการของตลาดประเภทผลิตซ้ำ หรือบริการที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำไม่ค่อยมีปากเสียง หรือเรียกผลตอบแทนและสวัสดิการมากนัก ส่งผลให้สถานะและบทบาทของผู้หญิงลดต่ำลงอย่างชัดเจน จากผู้ผลิตที่มีศักดิ์ศรีและสถานภาพที่ทัดเทียมกับชาย ในอดีต กลายเป็นเพียงสินค้าที่สนองตอบต่อการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม การผลิตซ้ำที่ใช้แรงงานเข้มข้นและธุรกิจเร่ร่อนประเภทต่าง ๆ โดยมีครอบครัวเป็นแหล่งสนับสนุนที่สำคัญเพราะในบริบทของครอบครัว ลูกสาวจะถูกคาดหวังจากพ่อแม่ให้เป็นที่พึ่งทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ลูกชายถูกคาดหวังว่า ให้เป็นผู้นำเอาเกียรติยศและอำนาจมาสู่ครอบครัว (นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2545: 100) ดังนั้นไม่ว่าจะลำบากตรากตรำสักเพียงใดหรือต้องทำงานประเภทไหน ลูกสาวก็ต้องตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ด้วยการคอยส่งเสียเงินทองเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่ ในขณะที่ลูกชายแม้จะไม่ส่งเสียเงินทองหรือเลี้ยงดูพ่อแม่ หากเพียงบวชให้ก็ถือว่าได้ตอบแทนบุญคุณพ่อแม่แล้ว ในมิติทางเศรษฐกิจนี้ งานของผู้หญิงซึ่งเป็นผู้ผลิตในไร่นาที่มีมีการจ้างงาน งานบริการภายในบ้านและงานเลี้ยงลูก ไม่เคยถูกนับรวมว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลผลิตมวลรวมของประเทศ งานของผู้หญิงจึงไม่เคยถูกมองว่าเป็นงานที่มีความสำคัญเท่ากับงานของผู้ชายที่อยู่ในโลกภายนอกบ้าน และถึงแม้จะมีโอกาสออกมาทำงานภายนอกบ้าน แต่ด้วยเงื่อนไขของการแบ่งงานตามเพศ และความด้อยโอกาสทางการศึกษาก็ทำให้ผู้หญิงยังต้องวงเวียนอยู่กับการทำงานประเภทผลิตซ้ำ และงานบริการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจทางเพศซึ่งทำให้สถานะ และบทบาทของผู้หญิงก็ยิ่งถูกลดทอนคุณค่าให้ต่ำลงไป ท่ามกลางกระแสทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก

2) มิติทางด้านการเมืองการปกครอง

สังคมไทยในอดีตผู้หญิงแทบจะไม่มีส่วน ในเรื่องการเมืองการปกครองเลยก็ว่าได้ แม้ว่าในอดีตจะมีสตรีที่เคยร่วมออกสงครามและได้เป็นวีรสตรี และก็พบว่ามีส่วนน้อยและไม่ได้รับการยกย่องมากเท่ากับผู้ชาย ทั้งนี้เพราะบทบาทหลักของผู้หญิงส่วนใหญ่ จะอยู่ภายในบ้านเรือน แม้จะมีบทบาทในการผลิตนอกครัวเรือน ถือเป็นแรงงานในไร่นาเช่นเดียวกับชาย แต่ก็ยังเป็นเพียงโลกที่อยู่ในหมู่บ้าน โลกนอกหมู่บ้านของผู้หญิงก็คือตลาด เพราะผู้หญิงมีหน้าที่รับผิดชอบของทางเศรษฐกิจของครอบครัว การซื้อหรือขายจึงเป็นภาระของผู้หญิงด้วย ในขณะที่ผู้ชายจะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการรับใช้บ้านเมือง ทำศึกสงคราม เข้าเวรยาม รวมทั้งการถูกเกณฑ์ไปเป็นไพร่เพื่อใช้แรงงานในบ้านเจ้าขุนมูลนาย ผู้ชายจึงมีความสัมพันธ์โยงใยกับการเมืองการปกครองในสมัยนั้นมากกว่าผู้หญิง (นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2545: 111) นอกจากนี้ค่านิยมของสังคมที่คาดหวังให้ผู้หญิงมีบทบาทเฉพาะแต่ภายในบ้าน จึงมีผลต่อการเลี้ยงดูและปลูกฝังค่านิยมของคนในสังคม และตัวสตรีเอง สมัยโบราณผู้หญิงส่วนใหญ่จึงไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน ยกเว้นผู้หญิงชั้นสูงที่อยู่ใน

ราชสำนักอาจมีโอกาสได้เรียนหนังสือ แต่ก็เห็นหนักไปในด้านงานบ้านงานเรือน ขณะที่ผู้ชายจะได้รับการอบรม ฝึกฝนวิชาชีพ การทหาร การปกครอง การทำมาหากิน ระบบการฝากเข้ารับราชการไทย ก็จำกัดสิทธิเฉพาะลูกชายของคหบดีหรือขุนนาง ที่อาจจะฝากเข้าไปเป็นข้าราชการสำนักตั้งแต่เยาว์วัย ในขณะที่ลูกสาวมีโอกาสเพียงเข้าทำงานฝ่ายใน ซึ่งเป็นการฝึกฝนงานด้านศิลปะการละคร การบ้านการเรือนเพื่อเป็นกุลสตรีที่ดีเท่านั้น จึงเป็นธรรมดาที่อัตราการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของผู้หญิงจึงมีน้อย แม้ว่าการปกครองของไทยจะเปลี่ยนแปลงไป จนถึงมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 ที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคแก่ผู้ชายและผู้หญิงอย่างเท่าเทียมแล้วก็ตาม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2540: 10) แต่ก็ยังคงปรากฏว่ากลไกด้านการปกครองของรัฐในระยะแรก ๆ ก็ยังมีการกีดกันไม่ให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองอยู่ เช่น การไม่ให้ผู้หญิงเป็นปลัดอำเภอ โดยอ้างว่าเป็นงานที่ไม่เหมาะกับผู้หญิง เพราะต้องออกตรวจท้องที่ในถิ่นทุรกันดาร ดังนั้นนักปกครองส่วนใหญ่จึงมีแต่ผู้ชายทั้งสิ้น คนส่วนใหญ่จึงนึกภาพไปออกว่าผู้หญิงจะเป็นนักปกครองที่ดีได้อย่างไร เพราะคุณสมบัติของนักปกครองที่ดีในทัศนะของคนไทย ล้วนตรงกับคุณสมบัติของผู้ชายทั้งสิ้น จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไปผู้หญิงจึงแทบไม่มีโอกาสเป็นนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด อธิบดี หรือ ปลัดกระทรวง ในกลไกการปกครองของภาครัฐرابจนถึงปัจจุบัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงก็เช่นกัน ที่เห็นได้ชัดว่าผู้หญิงมีส่วนร่วมในทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นน้อยมาก (สถาบันวิจัยบทบาทชายหญิงและการพัฒนา. 2540: 25-30)

3) มิติทางด้านสตรีนิยม

จุดเริ่มต้นของแนวคิดสตรีนิยมมาจากแนวคิดทางตะวันตก โดยจะมองผู้หญิงเป็นศูนย์กลางจะเป็นหลักในการวิเคราะห์ แนวคิดนี้ให้ความสนใจกับสภาพบทบาทและปัญหาของผู้หญิงในสังคม โดยปฏิเสธความเชื่อที่ว่าความแบ่งหน้าที่บทบาททางเพศ และความเป็นหญิงชายเป็นเรื่องที่เกิดโดยธรรมชาติซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้ และอธิบายความไปเช่นนี้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการปลุกฝังของสังคม นั่นคือ ผู้หญิงไม่ได้เกิดมาเป็นผู้หญิง แต่ถูกทำให้กลายเป็นผู้หญิง (ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. 2542: 219-242) ผู้หญิงเป็นเพียงผู้ให้บริการแก่สมาชิกในครอบครัว และเป็นวัตถุที่ใช้ประโยชน์ทางเพศเท่านั้น แบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง จึงเป็นเรื่องของโครงสร้างแห่งอำนาจที่ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิงตลอดมา ผลสะท้อนของโครงสร้างแห่งอำนาจนี้ทำให้ผู้ชายมีอภิสิทธิ์เหนือกว่าผู้หญิงในทุก ๆ เรื่องไม่ว่าจะมองในมิติใดก็ตาม (สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์. 2522: 204) นักคิดแนวสตรีนิยม แม้จะมีความแตกต่างทางความคิดในแง่ของการอธิบายที่มาของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ที่ไม่เท่าเทียมกันของชายหญิงในสังคมกันอยู่บ้าง แต่เป้าหมายหลักที่เหมือนกันก็คือ มุ่งที่จะขจัดความไม่เท่าเทียมกันและการเอาใจเอาเปรียบทางเพศให้หมดไปจากสังคม นักสตรีนิยมจึงเรียกร้องให้สังคมยกเลิกการแบ่งเพศ เพราะปัจจุบันปัจจัยทางชีวภาพมิได้เป็นอุปสรรคที่ก่อให้เกิดความแตกต่างทางเพศ เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้ช่วยลดช่องว่างของความแตกต่างให้หมดไปแล้ว จึงไม่น่าจะมีความแตกต่างกัน

ระหว่างผู้ชายและผู้หญิงอีกต่อไป การมองปัญหาของผู้หญิงที่มองโลกว่าเป็นเหมือนกันทั้งหมด ไม่ว่าจะชนชั้นไหน เชื้อชาติ และวัฒนธรรมใด นับเป็นจุดอ่อนทำให้แนวคิดนี้ถูกโจมตีจากกลุ่ม Post-Modernism ว่าแนวคิดดังกล่าวเป็นปรัชญาของชาติตะวันตก ทศนะในการมองปัญหาของผู้หญิงเป็นภาพเดียวกันทั้งหมด และละเอียดที่จะมองในเรื่องความแตกต่างของชนชั้นและวัฒนธรรม ดังนั้นการใช้ประสบการณ์ของผู้หญิงและลักษณะของสังคมตะวันตกมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินและอธิบายภาพความเป็นไปของสังคมไทย ย่อมทำให้เกิดปัญหาได้ อย่างไรก็ตามนับได้ว่าข้อเรียกร้องของกลุ่มนักคิดแนวสตรีนิยม ได้จุดกระแสความคิดของคนในสังคม ให้เกิดความตื่นตัวที่จะยกระดับสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงให้ทัดเทียมกับผู้ชาย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะลดช่องว่างของความแตกต่างระหว่างชายหญิงให้น้อยที่สุด เพื่อให้สังคมโลกใบนี้เป็นโลกที่ให้ความเป็นธรรมกับผู้หญิงและผู้ชายอย่างเท่าเทียมกันโดยแท้จริง การยอมรับในความเท่าเทียมกันทำให้เปิดพื้นที่ และเป็น การให้การยอมรับในความสามารถทางด้านคุณค่า

กล่าวโดยสรุป การทำความเข้าใจในเรื่องสถานภาพของผู้หญิงในสังคมไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาจากมุมมองในหลาย ๆ มิติ เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจนและสมบูรณ์ เพียงพอ

2.2.4 การออกสู่โลกสาธารณะของผู้หญิง

ระบบวิธีคิดของผู้ชายที่มองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ (sex object) มองว่าผู้หญิงเป็นดอกไม้ เป็นเพศที่อ่อนแอหรือเป็นเครื่องเล่น โดยนำไปผูกโยงทางวัฒนธรรมกับความสัมพันธ์ในหน้าที่การงานกับเรื่องเพศ จากการศึกษาที่ผู้ชายสร้างความคิดขึ้นมาว่าผู้หญิงจะออกนอกบ้านเป็นเรื่องไม่สมควรเสมือนเป็นการยั่วเย้าหรือจูงใจเพศตรงข้าม แทนที่จะคิดว่าผู้หญิงต้องการหารายได้มาเลี้ยงตนเองและลูก ทำให้ผู้ชายที่เป็นสามีจึงมักกีดกันไม่ต้องการให้ภรรยาออกไปทำงานนอกบ้าน จึงเป็นเหตุทำให้ผู้หญิงถูกปิดล้อมไว้ในที่จำกัด โดยผู้ชายเกรงว่าเมื่อผู้หญิงออกไปนอกบ้านจะเป็นที่ที่ต้องตาต้องใจชายอื่น ผู้หญิงจึงถูกจำกัดสิทธิจากผู้ชายโดยอ้างในเรื่องของความปลอดภัย โดยอ้างว่าในที่สาธารณะนั้นมีอันตรายมากมาย ดังจะเห็นตัวอย่างในสังคมหนึ่งผู้หญิงต้องคลุมหน้าโดยมีความเชื่อว่า การคลุมหน้าเป็นการป้องกันสิ่งสกปรกเข้ามาสู่ร่างกาย แต่ในความเป็นจริง ความเชื่อนี้ถูกกำหนดขึ้นจากผู้ชาย โดยที่ผู้ชายไม่ต้องการให้ชายอื่นเห็นหน้าผู้หญิงของตน (กาญจนา แก้วเทพ, 2543: 72)

ต่อมาในสมัยใหม่ผู้หญิงได้ลดทอนอำนาจของผู้ชายลง โดยการเข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้น ด้วยการออกมาทำงานนอกบ้านจึงทำให้ผู้หญิงมีฐานะทางสังคมทัดเทียมกับผู้ชาย ได้รับการยกย่องจากคนในสังคม และภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีช่องทางที่ผู้หญิงสร้างอาชีพได้อย่างหลากหลายมากขึ้น เช่น งานบริการต่างๆ โดยเฉพาะงานในสถานบริการ อาจทำให้ผู้หญิงถูกคุกคามทางเพศได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้การเห็นคุณค่าพรหมจารีน้อยลง

เมื่อผู้หญิงได้ออกมาสู่โลกสาธารณะ ต้องปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานที่สังคมแต่ละสังคมได้กำหนดขึ้นจากบุคคลในสังคม จึงมีปัจจัยต่างๆ ที่อาจส่งผลต่อเจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ

2.2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดในเรื่องเพศ

1) ศาสนาและเชื้อชาติมีผลต่อเจตคติทางเพศ นอกจากศาสนาจะมีผลอย่างยิ่งต่อเจตคติทางเพศและพฤติกรรมการแสดงออกของประชาชนแล้ว คำสอนและประสบการณ์ทางศาสนายังมีผลต่อการสำนึกผิดทางเพศด้วย ผู้หญิงที่เคร่งครัดศาสนาจะมีอัตราของความเป็นพรหมจรรย์สูงกว่า

2) รูปแบบของเจตคติทางเพศในวัยหนุ่มสาว สังคมปัจจุบันต้องการบุคคลที่ต้องใช้เวลาเตรียมตัวในโรงเรียน เพื่อประกอบอาชีพยาวนานกว่าแต่ก่อน และหนุ่มสาวในปัจจุบันก็มีวุฒิภาวะทางร่างกายเร็วกว่าในอดีต ตลอดระยะเวลาการเตรียมตัวเพื่ออาชีพนี้จึงทำให้เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานแพร่หลายออกไป เมื่อหนุ่มสาวเหล่านี้มีแรงผลักดันทางเพศเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว

3) เจตคติทางเพศของพ่อแม่ พ่อแม่มีประสบการณ์ทางเพศอย่างไร ก็จะถ่ายทอดความเชื่อวิธีปฏิบัติตัวต่อบุตรของตน เด็กชายจะเลียนแบบบาททางเพศแห่งความเป็นชายจากพ่อ ขณะเดียวกันกับที่เด็กหญิงจะเลียนแบบบาททางเพศแห่งความเป็นหญิงจากแม่ ในบางกรณีถ้าแม่เข้มงวดกับบุตรสาวอาจต่อต้านเจตคติของแม่โดยการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส

4) ความรู้สึกผิดทางเพศ (Sexual Guilt) สิ่งที่มีอิทธิพลต่อเจตคติและพฤติกรรมทางเพศอย่างมากที่สุด ได้แก่ ความรู้สึกผิดทางเพศ ซึ่งเป็นตัวยับยั้งและจำกัดอิสระทางเพศและพฤติกรรมทางเพศ เช่น เมื่อมีพฤติกรรมทางเพศในระยะแรกเริ่ม โดยการจูบชายหญิงทั้งคู่จะรู้สึกผิด และต่อมาทั้งคู่ก็จะทำพฤติกรรมนี้ซ้ำอีกหลายๆ ครั้ง จนกว่าความรู้สึกผิดจะหมดไป ก่อนจะเริ่มก้าวเข้าสู่พฤติกรรมทางเพศที่ใกล้ชิดมากขึ้นอีก หรือเมื่อสามีไปรักหญิงอื่นเขาจะรู้สึกผิด ขณะเดียวกันถ้าเขายังไม่แต่งงานจะไม่เกิดความรู้สึกผิดขึ้นเลย

5) เจตคติทางเพศขึ้นกับบุคลิกภาพของบุคคล ชายหรือหญิงที่มีความภาคภูมิใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีเจตคติทางเพศที่ดี จะพอใจต่อเรื่องเพศด้วยความจริงใจจะมีพฤติกรรมทางเพศด้วยความเชื่อมั่น เช่น การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส การอาสาสมัครในการศึกษาทางเพศและคู่สมรสที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะกล่าวพูดจาเรื่องเพศ (ชามนิต โคตรวิบูลย์, 2540: 13-14; อ้างอิงจาก Mc. Cary, 1978)

จะเห็นได้ว่าเจตคติทางเพศขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง คือ บุคคลเมื่อมีการเห็นคุณค่าในตนเองก็จะมีเจตคติทางเพศที่ดี และอาจมีปัจจัยอีกหลายปัจจัยทั้งตัวบุคคลและสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อแนวคิดการเห็นคุณค่าพรหมจารีที่เปลี่ยนแปลงไป ตามปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในสมัยก่อนนิยมชมชอบลูกชายมากกว่าลูกสาว เนื่องจากลูกชายเมื่อเติบโตขึ้นได้บวชเรียนให้พ่อแม่ และสังคมไทยเชื่อว่าการบวชลูกในพระพุทธศาสนา เป็นการทำบุญที่จะได้บุญกุศลสูงสุด เพราะในพิธีบวชลูกชายผู้ที่ได้รับเกียรติ

สูงสุดคือ มารดา ที่ทำให้มีความรู้สึกว่าได้เกาะชายผ้าเหลืองลูกชายแล้วจะได้ไปสวรรค์ ส่วนการมีลูกสาวอาจก่อให้เกิดความเสียหายทางเพศได้ ดังคำโบราณที่ว่า “มีลูกสาวเหมือนมีส้วมอยู่หน้าบ้าน” ซึ่งถือเป็นความเสียหายและอับอายอย่างยิ่ง พ่อแม่จึงเลี้ยงดูลูกไม่เสมอภาคกันเพราะลูกสาวสืบสกุลไม่ได้ ลูกชายเท่านั้นที่จะอยู่กับพ่อแม่ ส่วนลูกสาวเมื่อแต่งงานไปแล้วก็ต้องไปเป็นสมบัติของฝ่ายชาย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2535: 38) ได้เสนอข้อควรปฏิบัติในการสั่งสอนลูกเพื่อหลีกเลี่ยงเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรไว้หลายประการ ดังนี้

1. พ่อแม่ ควรปลูกฝังให้ลูกวัยรุ่นมีความรู้สึกรักเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเอง ยกย่องความรักเดียวใจเดียว ฝึกให้รู้จักอดทนรอคอยที่จะได้รับตอบสนองต่างๆ ตามเวลาอันควร

- วัยรุ่นหญิง ควรรู้จักรักษาวลสงวนตัว วางตัวอย่างเหมาะสมและมีคุณค่า
- วัยรุ่นชาย ควรภูมิใจในความเป็นลูกผู้ชาย ไม่เอาเปรียบทางเพศหรือรังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า ไม่ชิงสุกก่อนห่าม

2. พ่อและแม่ควรให้ความรักความเอาใจใส่ใกล้ชิดกับลูกทุกคนทั้งสองเพศ อย่างเสมอต้นเสมอปลายลูกถึงจะได้เรียนรู้ถึงสภาวะจิตใจการแสดงออกและมารยาทของทั้งเพศชายและหญิง

3. ควรให้ลูกมีโอกาสคบหาสมาคมกับญาติพี่น้องเพื่อนต่างเพศ โดยพบปะสังสรรค์ ทำกิจกรรมการเรียน การเล่นกีฬา บันทึกลง หรือบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกันในขอบเขตที่เหมาะสมเพื่อให้ลูกได้เรียนรู้ถึงอุปนิสัยใจคอ เข้าใจวิธีวางตัว และปฏิบัติต่อเพื่อนต่างเพศได้พอเหมาะและตามมารยาทที่ดีงาม

4. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับลูกวัยรุ่นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง การวางแผนครอบครัวและการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย แนะนำให้ลูกหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่ถูกต้อง เช่น จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และครู อาจารย์

5. หากลูกวัยรุ่นมีปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งครรภ์โดยไม่ต้องการหรือการติดเชื้อ พ่อแม่ ผู้ปกครองควรตั้งสติให้มั่นคงและเป็นหลักชี้แนะให้แก่ลูกในการแก้ไขปัญหาอย่างรอบคอบ ไม่ควรใช้อารมณ์ทำโทษรุนแรง ทับถม ประณาม ชำเติม หรือขบไล่ ซึ่งจะผลักดันให้เกิดผลเสียเพิ่มขึ้น

ศาสนา

สตรีในพระพุทธศาสนาอยู่ในฐานะด้อยกว่าชาย คือทุกศาสนาชายจะมีฐานะนำและมีบทบาทสำคัญในการประกอบกิจกรรมทางศาสนา เช่น เป็นพระ เป็นนักบวช เป็นผู้นำในการเผยแพร่คำสอน ในขณะที่สตรีจะมีบทบาทรอง ทำหน้าที่ส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ส่วนในสังคมไทย การบวชพระถูกจำกัดไว้เฉพาะเพศชายเท่านั้น เพื่อให้ชายได้ทำหน้าที่สืบสานพระพุทธศาสนา ขณะที่สตรีไม่อาจบวชเรียนได้ ทั้งนี้เป็นด้วยคติที่ยกให้ชายเป็นใหญ่ ในประเทศแถบเอเชีย ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมทางศาสนาเกี่ยวกับผู้หญิงว่า ผู้หญิงในคริสตศาสนาจะไม่สามารถมีโอกาสให้บวชเป็นพระได้ ถ้าเป็นก็เป็นได้แค่ซิสเตอร์หรือแม่ชี ส่วนพุทธศาสนาในประเทศไทย

ไม่เปิดโอกาสผู้หญิงให้บวชเป็นภิกษุณี แต่สามารถไปบวชมาจากต่างประเทศได้ ในขณะที่ผู้หญิงกัมพูชาที่อยากบวชเป็นภิกษุณีแม้จะไปบวชมาจากต่างประเทศ ก็ไม่สามารถกลับมาอยู่ประเทศบ้านเกิดของตนได้ นอกเสียจากจะกลับไปนั่งหมี่สาวแบบแม่ชี คล้ายกับผู้หญิงชาวพม่าที่บวชเป็นภิกษุณีมาจากต่างประเทศ ก็ไม่สามารถนั่งหมี่เหลืองได้ต้องกลับไปนั่งหมี่แบบแม่ชีพม่า ส่วนผู้หญิงชาวอินโดถูกห้ามไม่ให้เข้าไปในเทวสถาน เพียงเพราะผู้หญิงมีประจำเดือน ซึ่งวิธีคิดนี้ก็แทรกซึมเข้ามาสู่สังคมพุทธเถรวาทแบบไทย เพราะโบสถ์ในวัดแถบภาคเหนือของไทยจะมีป้ายแขวนไว้ชัดเจนว่า “ห้ามผู้หญิงเข้า” ส่วนผู้หญิงมุสลิมในอินโดนีเซียจะต้องสวมชุดที่ปกคลุมร่างกายตั้งแต่หัวจนถึงเท้าไม่ให้เห็นแม้แต่ผิวหนังของเท้า และจะไม่ให้เปิดผ้าคลุมศีรษะให้คนอื่นเห็นเส้นผมตั้งแต่เล็ก (ธรรมาธรรม. 2547: 41)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ชัดว่าการให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น มิติด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง หรือศาสนา จะมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ทำให้สังคมเป็นผู้กำหนดคุณค่าต่อความเป็นเพศหญิง โดยผู้หญิงไม่ได้เป็นผู้กำหนดคุณค่าของตนเอง แต่จะถูกกำหนดจากคนรอบข้างและสังคมในหลายๆ มิติ และการยอมรับคุณค่าที่สังคมกำหนดให้ นั้น จะสร้างบรรทัดฐานของการให้คุณค่าต่อเพศหญิงแตกต่างกันไปตามยุคสมัยและกาลเวลา

สื่อ

สื่อ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศ สื่อเป็นสิ่งที่สะท้อนคุณค่าและอุดมคติเกี่ยวกับเพศ สะท้อนให้เห็นภาพของผู้หญิงและผู้ชายตลอดจนความสัมพันธ์ของทั้งสองเพศ และสื่อยังทำหน้าที่เป็นผู้คัดเลือกข้อมูลจึงส่งผลกระทบต่อความเข้าใจในเรื่องเพศ สื่อที่ใกล้ตัวคือ

สิ่งพิมพ์ต่างๆ จะเห็นภาพของดาราผู้หญิงบางคนที่ผลัดเปลี่ยนคู่นอน หรือใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกัน โดยยังไม่ได้แต่งงาน ตัวแบบดาราอาจส่งผลกระทบต่อวัยรุ่นหญิงที่รับสื่อเหล่านั้นต่อการเห็นคุณค่าพรหมจารี

หนังสือ เป็นสื่อที่ใกล้ตัวมากที่สุด ซึ่งหนังสือที่วัยรุ่นชอบอ่านคือ หนังสือการ์ตูน และหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นมักนำเสนอเรื่องราวความรักของเด็กวัยรุ่น หรือมีการสอนเรื่องเพศแบบแปลกๆ

นิตยสาร ภาพของผู้หญิงในนิตยสารเป็นภาพที่ผลักดันให้ผู้หญิงยอมรับบรรทัดฐานความเป็นหญิง คือ การเป็นผู้ดูแลบ้าน เป็นผู้บริโภคน และเป็นวัตถุทางเพศซึ่งเป็นภาพที่โน้มน้าวให้เกิดการบริโภคสินค้า เพื่อปรับปรุงเสน่ห์ตนเองเพื่อดึงดูดใจชาย

โทรทัศน์ การเสนอขายสินค้าทุกวันนี่ มีการใช้เพศเป็นสื่อในการโฆษณาทั้งสิ้น และละครในโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องรักๆ ใคร่ๆ เรื่องของการชิงรักหักสวาท ระหว่างเมียน้อย เมียหลวงให้เด็กๆ หนึ่งดู ย่อมมีผลกระทบต่อการสร้างความคิดเรื่องเพศของวัยรุ่น

คอมพิวเตอร์ เป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดในปัจจุบันเพราะมีการแพร่หลายกันอย่างมาก เนื่องจากวัยรุ่นไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่เป็นความรู้ ในทางสร้างสรรค์ แต่กลับใช้ในการเรียนรู้เรื่องเพศกันได้ง่ายขึ้น จากการใช้อินเทอร์เน็ต (Internet) ดูภาพโป๊ เปลือย หรือ แชท (chat) สนทนากับเพศตรงข้าม

ปัจจัยต่างๆ ข้างต้นไม่ว่าจะเป็น แนวคิด บทบาทของผู้หญิง หรือแม้กระทั่งสื่อต่างๆ ล้วนมีผลกระทบต่อการสร้างเจตคติ และพฤติกรรมของบุคคลให้มองในเรื่องของการเห็นคุณค่าพรหมจารีของผู้หญิงในวันนี้ ไม่เคร่งครัดเท่ากับในอดีตที่ผ่านมา

2.2.6 ปรากฏการณ์ทางสังคม

ทุกวันนี้สังคมก็ไม่ได้คาดหวังกับพรหมจารีว่า พรหมจารีนั้นจะมีผลต่อการใช้ชีวิตคู่หรือการสร้างครอบครัวเสมอไป เนื่องจากชีวิตจริงของคนในสังคม ตัวแบบ หรือรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น ผู้หญิงที่เลิกกับผู้ชายที่เรียกว่า แพน หรือเลิกกับสามีแล้วมาชอบกับผู้ชายคนใหม่ ซึ่งผู้ชายคนนี้ก็พร้อมที่จะใช้ชีวิตคู่กับผู้หญิงคนนี้ได้ โดยไม่คำนึงถึงเรื่องในอดีตที่ผ่านมาว่าเคยมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับผู้ชายคนเก่ามาอย่างไร แต่เขาอาจมองที่ปัจจุบันว่าผู้หญิงคนนี้รักเขา เขาก็รักผู้หญิงคนนี้ และพร้อมที่จะใช้ชีวิตคู่ด้วยกัน นั่นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า วันนี้ “พรหมจารี” ไม่สามารถปิดกั้นการใช้ชีวิตคู่ได้ จึงอาจทำให้คนมองว่า พรหมจารีไม่ใช่สิ่งสำคัญที่จะทำให้สถาบันครอบครัวหรือการใช้ชีวิตคู่ดำเนินต่อไปไม่ได้ เนื่องจากตัวผู้ชายเองก็ไม่ได้มุ่งหวังว่าผู้หญิงที่จะมาเป็นคู่ชีวิตของตนจะต้องเป็นสาวบริสุทธิ์เท่านั้น

จากปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นนี้ อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เด็กผู้หญิงไม่เห็นคุณค่าของพรหมจารี เนื่องมาจากความคิดของตัวผู้ชายเอง นั่นหมายความว่า แนวคิดของผู้ชายอาจเป็นตัวเปลี่ยนเจตคติของผู้หญิง ผู้หญิงจึงมีความคิดที่ว่า ไม่จำเป็นต้องรักษาพรหมจารีก็ได้

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรหมจารี

กฤตยา อาชวนิจกุล และวราภรณ์ แซ่มสนิท. (2538: 45) ได้ศึกษาวัยรุ่นชายไทยกับการซื้อประเวณี : การศึกษาแนวทางการเปลี่ยนแปลงค่านิยมการซื้อประเวณี พบว่า วัยรุ่นชายไทยปัจจุบันมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกกับเพื่อนมากกว่าจากการซื้อประเวณีและเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาในยุคสมัยปัจจุบัน และในเรื่องพรหมจรรย์ของหญิงไทย พบว่า วัยรุ่นชายและหญิงต่างให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ในฐานะตัววัดคุณค่าน้อยลง แต่ไม่ใช่ว่าเป็นสิ่งที่หมดความสำคัญลงไปทีเดียว เพราะความเห็นของวัยรุ่นชายยังเลือกหญิงบริสุทธิ์มากกว่า ถ้าหากต้องแต่งงาน

พวงวรรณ จันทร์ตรี. (2539: 60) ได้ศึกษาค่านิยมเรื่องการรักษาพรหมจารีของสตรีโสดที่ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตชุมชนแห่งหนึ่งของภาคกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในเรื่องการรักษาพรหมจารีว่าเป็นสิ่งที่ดี ควรปฏิบัติ และค่านิยมนี้อยู่ในระดับปานกลาง ขณะเดียวกันก็พบว่ากลุ่มตัวอย่างยังขาดความพร้อมที่จะดูแลตนเองในเรื่องเพศ เนื่องจาก

มีความรู้เรื่องเพศอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำและมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ อยู่ในระดับปานกลางแต่ยังขาดความตระหนักถึงโอกาสที่ตนจะติดโรคเอดส์

ชามนธิ โคตรวิบูลย์. (2540: 74) ศึกษาความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อความสัมพันธ์ทางเพศก่อนการสมรสของวัยรุ่น ที่ศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 425 คน พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของผู้ชายและผู้หญิงก่อนการสมรส ในกรณีที่ชอบพอกันมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยระดับปานกลางทุกข้อ คือ กอดจูบ เล้าโลมกันได้ กรณีที่เป็นคู่หมั้นกันมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยระดับมากถึง 3 ข้อ คือ กอดจูบ เล้าโลมและร่วมเพศกันได้

รัตนา พุ่มสวรรค์. (2544: 75-76) ได้ศึกษาค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 400 คน ตามตัวแปรเพศ ระดับชั้น คณะที่ศึกษา รายได้ของนักศึกษา ที่พักอาศัย ความรู้เรื่องเพศ และการได้รับข่าวสารเรื่องเพศพบว่า นักศึกษาปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง

อาภากรณ์ เตชรัตน์. (2546: 74-75) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 368 คน ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา รายได้ของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะการอยู่ร่วมกันของครอบครัว ความรู้เรื่องเพศ ค่านิยมทางเพศ การอบรมเลี้ยงดู และความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสมุทรสาคร มีพฤติกรรมทางเพศอยู่ในระดับดี

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

3.1 ความหมายของ “วัยรุ่น”

คำว่า วัยรุ่น ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Adolescence” มาจากภาษาลาติน ว่า “Adolescere” ซึ่งหมายถึง to grow into Maturity แปลว่า การเจริญเติบโตสู่วุฒิภาวะหรือเป็นวัยที่พัฒนามาจากสภาวะความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จาก (Hurlock. 1974: 391) องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของวัยรุ่น เป็นบุคคลในช่วงอายุ 10 – 19 ปี และมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. มีพัฒนาการด้านร่างกาย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ จนมีวุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์
2. มีพัฒนาการด้านจิตใจ โดยเป็นระยะที่เปลี่ยนแปลงจากเด็กเป็นผู้ใหญ่
3. มีการเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยเปลี่ยนจากพึ่งพาครอบครัวมาเป็นผู้ที่สามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ของตนเอง หรือมีสิทธิทางกฎหมายในเรื่องต่างๆ เช่น ในประเทศไทยกำหนดให้บุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไป ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้

สุชา จันทน์เอม (2513: 23 – 24) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่เป็นสะพานไปสู่ผู้ใหญ่ไม่มีขีดเส้นแน่นอนว่าเริ่มเมื่อใด และสิ้นสุดเมื่อใด แต่กำหนดเอาความ

เปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และรูปร่างเป็นสำคัญ โดยถือเอาตอนที่เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือนและมีขนในที่ลับ ส่วนเด็กชายถือเอาตอนที่มียีนน้ำสุจิ วัยรุ่นชายหรือวัยรุ่นหญิงเมื่อมีเพศสัมพันธ์กันอาจให้กำเนิดบุตรได้ เด็กชายจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุ 13 ปี ส่วนเด็กหญิงจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุ 11 ปี และทั้งสองเพศจะสิ้นสุดสภาพของวัยรุ่นเมื่ออายุ 21 ปี

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1974: 391) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การเจริญเติบโตหรือเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ ซึ่งเด็กจะบรรลุถึงขั้นวุฒิภาวะนั้นไม่ใช่จะเจริญเติบโตแต่ทางด้านร่างกายด้านเดียวเท่านั้น ทางจิตใจก็เจริญเติบโตเป็นเงาตามตัวไปด้วยนั่นคือ จะต้องมีการพัฒนาการทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2525: 2) ได้ให้ความหมายว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเจริญทางร่างกายและจิตใจ “ร่างกาย” หมายถึง การไม่เป็นเด็กต่อไป “จิตใจ” หมายถึง การรู้จักใช้เหตุผลรู้จักควบคุมอารมณ์ รวมทั้งสามารถเข้าร่วมกลุ่มหรือทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคมได้ กล่าวโดยสรุปแล้ว วัยรุ่น คือ วัยที่เพิ่งพ้นจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่

โดยสรุป เราอาจให้ความหมายของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่บุคคลพัฒนาจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ถือเกณฑ์การเข้าสู่วัยรุ่นจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย รูปร่าง และการเจริญทางวุฒิทางเพศอย่างสมบูรณ์ โดยปกติเด็กหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 1 – 2 ปี ช่วงอายุของวัยรุ่นจะอยู่ระหว่าง 12 – 21 ปี

3.2 พัฒนาการของวัยรุ่น

พัฒนาการที่สำคัญของวัยรุ่นคือ การเปลี่ยนแปลงทางเพศ ร่างกายมีการเจริญเติบโตทางด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว ตามปกติแล้วร่างกายของเด็กชาย และเด็กหญิง จะมีฮอร์โมนเพศชาย (Androgens) และฮอร์โมนเพศหญิง (Estrogens) แต่ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นสัดส่วนของฮอร์โมนจะแตกต่างกันมาก กล่าวคือ เพศชายจะผลิตฮอร์โมนเพศชายออกมามากขึ้นส่วนเพศหญิงก็ผลิตฮอร์โมนเพศหญิงออกมามากขึ้นเช่นกัน ในช่วงที่เข้าสู่วัยรุ่นต่อมโกนแอดส์ (Gonads) จะผลิตฮอร์โมนออกมาเร่งการเจริญเติบโตของอวัยวะเพศ (Primary Sex Characteristics) และปรากฏลักษณะประจำเพศขั้นที่สอง (Secondary Sex Characteristics) เด็กหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายพร้อมมีวุฒิภาวะทางเพศ (Sexual Maturity) ตามลำดับดังนี้ คือ หน้าอกขยาย มีขนขึ้นในที่ลับ มีการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว มีประจำเดือน ส่วนการเปลี่ยนแปลงของเด็กชาย คือ อัณฑะมีการเจริญเติบโต อวัยวะเพศเจริญสมบูรณ์ มีขนขึ้นในที่ลับ เสียงห้าว มีขนขึ้นตามแขนขา และลำตัวเหมือนผู้ใหญ่ เป็นต้น เนื่องจากวัยรุ่นมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะพัฒนาการทางเพศ วัยรุ่นจึงมักมีความกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในระยะแรก จึงจำเป็นต้องมีผู้ใหญ่ที่เข้าใจพัฒนาการของวัยรุ่น เป็นผู้ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ในช่วงนี้เด็กวัยรุ่นจะมีความรู้สึกทางเพศ และอาจจะระบายออกในรูปแบบของการคิดฝัน เช่น ฝันเปียก (Wet Dream) การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (Masturbation) แรงผลักดันทางเพศของวัยนี้ ประกอบกับความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองของวัยรุ่น จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามได้ (ชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์ และคณะ. 2524: 53)

การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นได้เข้าสู่วัยรุ่นแล้วเขียนเป็นตารางเปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิงได้ดังนี้ (Cole Luellin. 1964: 72)

ตาราง 1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายระหว่างเพศชายและเพศหญิง

เพศหญิง	เพศชาย
1. มีขนที่อวัยวะเพศ	1. มีขนที่อวัยวะเพศ
2. มีขนรักแร้	2. มีขนรักแร้
3. มีขนตามใบหน้าน้อย	3. มีขนตามใบหน้า
4. มีขนขึ้นตามตัวน้อย	4. มีขนขึ้นตามตัวมาก
5. มีลูกกระเดือกขึ้นไม่มาก	5. มีลูกกระเดือกใหญ่ขึ้นมาก
6. การเปลี่ยนแปลงของกล่องเสียงมีน้อย	6. การเปลี่ยนแปลงของกล่องเสียงมีมาก
7. ไหล่ขยายไม่กว้างนัก	7. ไหล่ขยายกว้าง
8. หน้าอกและสะโพกขยายมาก	8. หน้าอกและสะโพกขยายเล็กน้อย
9. การเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อ ไหล่ต้นแขน และน่องจะมีไม่มากนัก	9. การเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อ ไหล่ต้นแขน และน่องมีมาก
10. ต่อมเหงื่อมีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น	10. ต่อมเหงื่อมีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น

3.3 ความต้องการของวัยรุ่น

ความต้องการ (Needs) คือ สภาพที่อินทรีย์ขาดสมดุล ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อกลับเข้าสู่สมดุลตามเดิม ลักษณะความต้องการเฉพาะของวัยรุ่นที่มีผลไปสู่พฤติกรรมที่แสดงออกของวัยรุ่น สมาคมการศึกษาแห่งชาติ (National Education Association) ของสหรัฐอเมริกาได้รวบรวมและสรุปว่า วัยรุ่นมีความต้องการ 10 ประการ (สุโท เจริญสุข. 2517: 245) ดังนี้

1. ความชำนาญ และความเข้าใจเกี่ยวกับการอุปโภค บริโภค ในชีวิตประจำวัน
2. ความมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์
3. ความเข้าใจในความสำคัญของชีวิตครอบครัว
4. ความเป็นผู้มีอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้อย่างสามารถ
5. ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน
6. ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง

7. การมีโอกาสได้ชื่นชมกับความงาม และซาบซึ้งในศิลปะ วรรณคดี ดนตรี และ ธรรมชาติ

8. การมีความสามารถในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และแบ่งเวลาได้เหมาะสมในกิจกรรมต่างๆ

ในบรรดาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากความต้องการของวัยรุ่นนั้น จะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องเพศรวมอยู่ด้วย กรณีการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในวัยรุ่น เพราะในช่วงวัยรุ่นจะมีการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีการกระทำที่เรียกร้องความสนใจซึ่งกันและกัน เด็กวัยรุ่นจะพยายามแสดงบทบาทของตนและมีกิจกรรมในสังคมมากขึ้น เด็กชายจะเริ่มสนใจเด็กหญิงเมื่ออายุประมาณ 14 ปี เด็กหญิงจะสนใจเด็กชายที่มีอายุมากกว่า เนื่องจากเด็กหญิงจะมีวุฒิภาวะทางเพศเร็วกว่าเด็กชายวัยเดียวกัน (จิราภรณ์ ตามประวัติ. 2547: 27; อ้างอิงจาก ประสาร ทิพย์ธารา. 2521.)

ถ้าวัยรุ่นสามารถปรับตัวในเรื่องเพศได้ดีและเหมาะสม วัยรุ่นก็จะสามารถผ่านพ้นในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไปได้ แต่ถ้าวัยรุ่นปรับตัวไม่ได้ หรือกระทำการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ก็อาจนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ก่อให้เกิดการสูญเสียพรหมจารีได้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากสภาพสังคมไทยในอดีตที่ให้สิทธิแก่ผู้ชายในเรื่องเสรีภาพทางเพศอย่างชัดเจน โดยการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ของฝ่ายชายทั้งกับภรรยาของตนหรือผู้หญิงอื่น แต่ตรงข้ามกับผู้หญิงที่สังคมไทยกำหนดให้ต้องรักษานวลสงวนตัว ลูกผู้หญิงควรหวนแหวนพรหมจารียิ่งชีวิต ผู้หญิงที่ไม่ได้แต่งงานแต่ตั้งครรรภ์จะได้รับการดูถูกจากสังคมว่า “ใจง่าย” และผู้ชายถือเอาความบริสุทธิ์ของผู้หญิงที่จะแต่งงานเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยผู้ชายส่วนใหญ่ยังคงมีความรู้สึกนึกคิดที่ว่า ผู้หญิงที่จะมาเป็นแม่ของลูกควรเป็นสาวบริสุทธิ์ และหากผู้หญิงพลาดพลั้งสูญเสียพรหมจารีไปแล้วจะเป็นการเสียเปรียบมากกว่าฝ่ายชายถ้าจะต้องแต่งงานกับชายที่ตนรัก

การที่ผู้หญิงปล่อยเนื้อปล่อยตัว มีการแสดงออกมากขึ้นในเรื่องเพศอาจเนื่องมาจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปโดยมีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ มากขึ้นทั้งทางเทคโนโลยี สื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบต่างๆ ทำให้วัยรุ่นประพฤติตนเลียนแบบตามวัฒนธรรมตะวันตก และนอกจากนี้ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันอาจเป็นสาเหตุทำให้ผู้หญิงต้องยอมเอาตัวเข้าแลกกับวัตถุสิ่งของ โดยใช้ “เงิน” เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนให้ได้มาซึ่งวัตถุสิ่งของนั้นๆ แต่อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การให้คุณค่าต่อพรหมจารีของผู้ชายในสังคมไทยส่วนมากยังคงมีค่านิยมในการรักษาพรหมจารีอยู่ค่อนข้างสูง

การศึกษาการเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง จึงเป็นการศึกษาว่า การเห็นคุณค่าของพรหมจารีในสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตหรือไม่ และมีปัจจัยใดที่เป็นตัวกำหนดให้การเห็นคุณค่าของพรหมจารี เปลี่ยนแปลงไปจากบรรทัดฐานของสังคมไทยแต่ดั้งเดิม โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับข้อมูล ความรู้ ข่าวสาร และเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาในชีวิตประจำวัน จะส่งผลถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับพรหมจารีอย่างไร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง และต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารี ซึ่งการศึกษาในเรื่องนี้มีข้อจำกัด คือ สังคมมองว่าเรื่องพรหมจารีหรือเพศเป็นเรื่องที่ต้องห้าม เป็นสิ่งที่น่าอาย การพูดคุยอย่างเปิดเผยเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมและขัดต่อศีลธรรมอันดี จึงทำให้เรื่องพรหมจารีหรือเพศเป็นเรื่องที่ต้องปิดบัง ซ่อนเร้น ดังนั้นจึงเป็นการยากที่กลุ่มที่ศึกษาจะให้ข้อมูลอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา การเข้าถึงข้อมูลโดยการสำรวจเชิงปริมาณอาจได้ผลที่คลาดเคลื่อนกับความเป็นจริง ดังนั้นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จะช่วยให้ผู้วิจัยมีระยะเวลาพอสมควรในการสร้างความสัมพันธ์ สร้างความไว้วางใจ ซึ่งทำให้กลุ่มที่ศึกษายอมรับผู้วิจัย และเปิดเผยข้อมูลหรือตอบคำถามตามความเป็นจริง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลความจริงที่ชัดเจนลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านความรู้สึกนึกคิด และการให้รายละเอียดของเรื่องที่ต้องการศึกษา ภายใต้บริบทและปรากฏการณ์ทางสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ข้อมูลดังกล่าวได้นำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อหาคำอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และช่วยปลูกฝังค่านิยมที่พึงามต่อการปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ปีการศึกษา 2547 ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีอายุอยู่ระหว่าง 12-18 ปี โดยมาจากโรงเรียนที่มีบริบท หรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จำนวน 45 คน โดยพิจารณาจากความเป็นไปได้ และความเหมาะสมที่จะได้ข้อมูลที่หลากหลาย จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 17 คน ที่ผลจากการสัมภาษณ์สามารถอธิบายข้อมูลได้ครอบคลุมประเด็นปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย (รายละเอียดดังตาราง 2)

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสถานศึกษาหลาย ๆ แห่งที่ผู้ให้ข้อมูลกำลังศึกษา และใช้ชีวิตประจำวันอยู่ที่แห่งนั้น ประกอบด้วย โรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนในฝัน และโรงเรียนเรังรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา ในเขตอำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที

จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดประทุมคณาวาส โรงเรียนวัดโคกเกตุ โรงเรียนวัดบางน้อย โรงเรียนถาวรานุกุล โรงเรียนท่าหาด โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย โรงเรียนวัดบางกะพ้อม โรงเรียนสกลวิสุทธิ และโรงเรียนเมธีชุนหะวันวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อต้องการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม ที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานหรือค่านิยม ต่อการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพราะเป็นแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และปัญหาการวิจัย การศึกษาเรื่องคุณค่าพรหมจารีเป็นเรื่องที่ต้องการรายละเอียดที่ลึกซึ้ง และรอบด้าน ไม่สามารถได้มาด้วยวิธีการสำรวจเชิงปริมาณ ต้องใช้แนวทางการสัมภาษณ์ และสังเกตการแสดงออกทางพฤติกรรมในขณะที่สัมภาษณ์ คือ กิริยาท่าทาง น้ำเสียง สีหน้าแววตาของผู้ให้สัมภาษณ์ และบันทึกรายละเอียดทุกสิ่งที่เกิดขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ซึ่งวิธีการนี้จะมีลักษณะที่ยืดหยุ่นไม่ตายตัว และช่วยให้ผู้วิจัยสามารถซักถามและหารายละเอียดของประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาได้รอบด้านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งบรรยากาศของการสัมภาษณ์จะเป็นไปในลักษณะที่ไม่เป็นทางการมากนัก ทำให้สามารถตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์กับผู้สัมภาษณ์ในขณะนั้น นอกจากนี้การโต้ตอบกันระหว่างการสัมภาษณ์ทำให้ประเด็นคำถามคำตอบ ได้รับการยืนยันซึ่งกันและกัน และเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้มาด้วย

การได้มาซึ่งข้อมูล ผู้วิจัยใช้แนวคำถาม (Guideline) เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยคำถามจะอยู่บนพื้นฐานของวัตถุประสงค์และปัญหาการวิจัย ประเด็นการสัมภาษณ์จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้สึก และความเห็นในเรื่องคุณค่าพรหมจารีของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน เพื่อกำหนดแนวทางสมมุติฐานในประเด็นที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การเห็นคุณค่าพรหมจารีตามนัยยะของการให้คุณค่าต่อการเป็นแม่ การให้คุณค่าต่อการเป็นเมีย และการให้คุณค่าต่อการเป็นลูกสาว รวมถึงประเด็นของปัจจัยด้าน ครอบครัว โรงเรียน สังคม และรูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่น ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานของสังคมไทยต่อการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่น และข้อมูลที่ได้จะมีความชัดเจนเพิ่มขึ้นจากการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ที่มีลักษณะสอดคล้องกับแนวทฤษฎีที่กำหนดไว้ในกรอบความคิดของการวิจัย ทั้งนี้ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนคำพูด คำถาม ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน แต่ยังคงดำรงไว้ซึ่งแนวทางของปัญหาการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแนวคำถามหรือแนวทางการสัมภาษณ์ไปทำการทดลองสัมภาษณ์กับประชากรเป้าหมาย ก่อนที่จะนำไปใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจริง เพื่อทดสอบความเข้าใจเรื่องความชัดเจนและความ

ครอบคลุมของแนวคำถามในแต่ละประเด็น รวมถึงทดสอบปฏิบัติการตอบสนองต่อแนวคำถามความเป็นไปได้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจึงได้นำคำถามมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปใช้ในการสัมภาษณ์จริง

เนื่องจากการสนทนาพูดคุยในเรื่องพรหมจารีของผู้หญิง ในสังคมไทยมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ผู้ที่ต้องตอบคำถามจึงเกิดความรู้สึกอาย และหลีกเลี่ยงที่จะเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ของตนเอง โดยเฉพาะการพูดคุยกับคนที่ไม่สนิทคุ้นเคยอย่างแท้จริง จึงเป็นเรื่องลำบากที่จะเข้าถึงข้อมูลความจริง ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของข้อจำกัดเหล่านี้ จึงได้กำหนดวิธีการในการศึกษาที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนมากที่สุดคือ การใช้ระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์ สร้างความไว้วางใจ ซึ่งทำให้กลุ่มที่ถูกศึกษายอมรับผู้วิจัยและเปิดเผยข้อมูลหรือตอบคำถามตามความเป็นจริง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกรายด้วยตนเอง โดยการทำความเข้าใจในบริบททางด้านสังคม สภาพแวดล้อมของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกราย เพื่อให้เกิดความรู้สึกสนิทสนมคุ้นเคย และอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจที่จะสนทนาพูดคุย ในประเด็นที่ต้องการศึกษา อีกประการหนึ่งผู้วิจัยเป็นคนในพื้นที่เดียวกันกับผู้ให้สัมภาษณ์ จึงมีความเข้าใจในระบบวัฒนธรรม และสังคมของผู้ให้สัมภาษณ์ ทำให้บรรยากาศของการสัมภาษณ์ เป็นไปตามธรรมชาติ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความรู้สึกไว้วางใจผู้วิจัย

ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ พร้อมกับจดบันทึกในประเด็นสำคัญ ๆ ไว้ด้วย ภายหลังจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการถอดถอดคำสัมภาษณ์ จากแถบบันทึกเสียงแบบคำต่อคำ จนได้รายละเอียดครบถ้วนลงในแฟ้มข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์รายละเอียดต่อไป

การดำเนินการในขั้นตอนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้อำนวยการของโรงเรียนต่างๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เข้าพบผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้เป็นสถานที่ในการสัมภาษณ์ ในการพูดคุยสนทนากับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับการวิจัย จนเกิดความเข้าใจและทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

การเลือกบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ให้สัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ประจำปีการศึกษา 2547 ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 12-18 ปี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะแต่ไม่ได้กำหนดจำนวนของผู้ให้ข้อมูลไว้ล่วงหน้า โดยจะเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลโดยการคัดเลือกบุคคลทำการสัมภาษณ์ โดยการสอบถามข้อมูลจากอาจารย์ประจำชั้น อาจารย์แนะแนว หรือข้อมูลจากตัวนักเรียนหญิงผู้ให้สัมภาษณ์ ในการ

แนะนำผู้ให้สัมภาษณ์คนต่อไป เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์คนแรกแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเลือกเก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์คนต่อไป โดยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ให้ได้ความสมบูรณ์ของข้อมูลมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งได้ข้อมูลครบตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยจึงยุติการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์วัยรุ่นหญิง จำนวน 45 คน แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลแล้ว พบว่ามีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน ที่มีความหลากหลาย และสามารถอธิบายข้อมูลได้ครอบคลุมปัญหาของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการถอดเทปการสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อเชื่อมโยงกับการตีความพฤติกรรมของผู้ให้สัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ภายหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องทำความเข้าใจกับเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการอธิบายและเชื่อมโยงข้อมูล ซึ่งให้เห็นถึงการให้ความหมาย การตีค่า และกำหนดแนวทางการป้องกันต่อการให้คุณค่าพรหมจารี ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยจะแบ่งเป็นสองบท คือ บทที่ 4 และบทที่ 5 โดยบทที่ 4 นำเสนอคุณค่าของความเป็นหญิง และพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง ส่วนบทที่ 5 นำเสนอปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน และในบทที่ 6 จะเป็นการนำเสนอสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ตาราง 2 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คนที่	ชื่อ	อายุ	การศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	ความสัมพันธ์ กับเพศตรงข้าม
1	หยก	13	2	กำลังมีแฟน
2	แอน	14	2	"
3	ออย	14	2	"
4	แนท	14	2	ไม่มีแฟน
5	หมีว	14	2	"
6	ฝ้าย	14	2	"
7	นิ	14	2	กำลังมีแฟน
8	เจี๊ยบ	15	3	"
9	เปียร์	15	3	"
10	ไอ้ค	15	3	ไม่มีแฟน
11	อู่ย	16	3	กำลังมีแฟน
12	โบว์	16	4	"
13	สา	16	4	"
14	แนน	17	4	ไม่มีแฟน
15	แอม	17	5	กำลังมีแฟน
16	นุช	18	6	ไม่มีแฟน
17	แนน	18	6	กำลังมีแฟน

หมายเหตุ ข้อมูลเชิงสังเขปของผู้ให้สัมภาษณ์ ปรากฏในภาคผนวก หน้า 79 - 82

บทที่ 4

คุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง

ความเป็น “หญิง” ที่ถูกกำหนดขึ้นโดยเงื่อนไขทางสังคม โดยมองว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ ด้วยลักษณะโครงสร้างและฮอร์โมนในร่างกายที่กำหนดให้เพศหญิงมีความเป็นผู้หญิง ไม่เฉพาะผิวพรรณงดงาม รูปร่างทรวดทรงดี กระทั่งความรู้สึกนึกคิดละเอียดถี่ถ้วนเหมาะกับการอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ดูแลบ้านช่อง ดูแลลูก สามี หรือเป็นแม่ศรีเรือน ซึ่งในสังคมไทยมีวัฒนธรรมในการอบรมสั่งสอนลูกสาวให้เป็น “กุลสตรี” ว่าผู้หญิงต้องอยู่ในกรอบขนบประเพณี รู้จักสำรวม กิริยามารยาทเสมอ สุขภาพเรียบร้อยทุกอิริยาบถ ไม่ประพฤติดนให้เสื่อมเสียเกียรติกุลสตรีไทย มีศีล มีสัตย์ในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีเหตุผลควบคุมพฤติกรรม ไม่ทำอะไรตามอารมณ์

สังคมไทยในอดีตเป็นสังคมที่มีอิทธิพลของขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมต่อคนในสังคมมาก และการอบรมในเรื่องเพศต่อผู้หญิงก็รุนแรงเข้มงวดมาก มีกฎเกณฑ์ และระเบียบเคร่งครัด ผู้หญิงต้องมีขอบเขตของความประพฤติที่ยึดถือว่าดี สมควร และถูกต้องตามสายตาสังคมสมัยนั้น ผู้หญิงต้องอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ทำงานบ้าน ไม่แต่งตัวเก๋งาม หรือเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง หญิงที่ดีต้องปฏิบัติตามกรอบประเพณี หญิงไทยถูกอบรมอย่างเข้มงวด เกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม ครอบครัวที่มีลูกสาวจะต้องระมัดระวังชื่อเสียง และการนิทาของเพื่อนบ้าน ต้องรักษานวลสงวนตัว เชื่อเรื่องบุพเพสันนิวาส การแต่งงานต้องเป็นไปโดยถูกต้องตามประเพณี และสังคมไทยถือมากในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเพราะฝ่ายหญิงจะปรากฏประจักษ์พยานทางร่างกายอย่างชัดเจน ซึ่งจะมีปฏิกริยาโต้ตอบทางสังคมอย่างรุนแรง อาทิ การถูกดูต่ำว่ากล่าวจากครอบครัว ถูกตำหนิจากเพื่อนบ้าน ถูกประจานจากสังคมรอบข้าง แม้กระทั่งถูกเปรียบเปรยว่า “มีลูกสาวเหมือนมีส้มอยู่หน้าบ้าน” เป็นต้น แต่ในปัจจุบันจะพบว่าผู้หญิง มีการแสดงออกในเรื่องเพศอย่างอิสระมากขึ้น เนื่องมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในเรื่องเพศ และการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อาทิทางเทคโนโลยี สื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อการแสดงออกของเพศหญิงในเรื่องเพศ เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ การออกไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ การแต่งกายให้ดึงดูดความสนใจเพศตรงข้ามด้วยแฟชั่นของต่างชาติ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และค่านิยมบางอย่างในเรื่องเพศ

อย่างไรก็ตามเมื่อวันเวลาและบริบทของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป นัยยะของการให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงในสายตาของวัยรุ่นหญิง ทั้งที่ถูกกำหนดขึ้นตามบทบาท/สถานภาพทางสังคม (Status and role) ได้แก่ นัยยะของความเป็นแม่ เป็นเมีย เป็นลูกสาว และที่ถูกกำหนดโดยบรรทัดฐานของสังคมไทย ได้แก่ นัยยะของการรักษานวลสงวนตัว การผ่านพิธีกรรม “การแต่งงาน” ของหญิงสาว การมี และการสูญเสียพรหมจารี วัยรุ่นหญิงในปัจจุบันจะอธิบายว่าอย่างไร และยังคงมีค่านิยมในการรักษาพรหมจารีอยู่หรือไม่ เพียงไร

การให้คุณค่าต่อความเป็น “เพศหญิง” ผ่านบทบาทที่สังคมกำหนด

การทำความเข้าใจในความหมาย ของการให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงในสังคมไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาจากมุมมองในหลาย ๆ มิติ เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจนและสมบูรณ์ เพียงพอ เช่น ในมิติด้านเศรษฐกิจ งานในบ้านถือเป็นงานของผู้หญิง และถูกมองว่ามีความสำคัญ น้อยกว่างานภายนอกบ้านของผู้ชาย ส่วนผู้หญิงที่มีความจำเป็นจะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ก็จะไม่ได้รับความเท่าเทียมเท่ากับเพศชาย เพราะถือว่าผู้หญิงได้รับการศึกษาน้อย ค่าจ้างแรงงานต่ำ อัตราการว่างงานสูง ในมิติด้านการเมืองก็พบว่า ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองน้อยมาก โดยเฉพาะในระดับของการกำหนดนโยบาย เช่นเดียวกับกับมุมมองในมิติด้านศาสนา

คุณค่าของผู้หญิงเป็นสิ่งที่สังคมเป็นผู้กำหนด ถูกให้ความหมายตามบริบท และวิถีคิดของคนในสังคมที่แตกต่างกันออกไป แล้วส่งผ่านไปตามยุคตามสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป คุณค่าของผู้หญิงบางสังคมอาจอยู่ที่ความสวยงาม บางสังคมอาจอยู่ที่การดูแลบ้านเรือน บางสังคมอาจอยู่ที่การหารายได้เชิงเศรษฐกิจ บางสังคมอาจอยู่ที่สัญชาตญาณของความเป็นแม่ในการเลี้ยงดูลูก และคุณค่าของผู้หญิงบางสังคมอาจอยู่ที่พรหมจารีของผู้หญิงเป็นสำคัญ สำหรับในสังคมไทยผู้หญิงถูกให้คุณค่าทางสังคมได้ในหลายแง่มุม และต่างวาระเวลากัน คุณค่าของผู้หญิงก็จะแตกต่างกันออกไป แต่คุณค่าที่ถูกตีค่าและกล่าวถึงมากที่สุดในสังคมไทยนั้นคือ คุณค่าของการเป็น “แม่” คุณค่าของการเป็น “เมีย” และคุณค่าของการเป็น “ลูกสาว”

คุณค่าของเพศหญิงผ่านหัยยะของ “แม่”

บทบาทความเป็น “แม่” ของผู้หญิงถูกกำหนดจากความแตกต่างทางเพศที่เกิดจากปัจจัยทางชีวภาพ ผู้หญิงและผู้ชายจะแตกต่างกันตั้งแต่ลักษณะของโครโมโซม ฮอรโมน สัญลักษณ์ทางเพศ ที่มองเห็นได้จากภายนอกและอวัยวะสืบพันธุ์ที่อยู่ภายใน และข้อกำหนดทางชีวภาพนี้เองที่ทำให้ผู้หญิงต้องเป็นผู้ให้กำเนิด และเลี้ยงดูลูก ธรรมชาติได้สร้างให้ผู้หญิงดำรงสัญชาตญาณของความเป็น “แม่” สังคมจึงกำหนดบทบาทให้ผู้หญิงเป็นแม่ผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูให้สมบูรณ์ แม่เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุดตั้งแต่เกิด จึงต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก และถูกกำหนดบทบาทให้ดูแลอบรมเลี้ยงดูให้ลูกเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

ภาพของหญิงที่เป็นแม่ จะถูกนำเสนอออกมาในลักษณะของความอ่อนโยน อบอุ่น และห่วงใยลูก พร้อมทั้งจะปกป้องดูแลความทุกข์ความสุขของลูก ดังสะท้อนในคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งว่า “แบบว่าแม่เขาเอ็นดูเรานะ เป็นห่วงเหมือนกัน เมื่อวันนั้นไม่สบายก็พยายามให้กิน ยาไปอนามั้ววัดโคกตรงเนี่ยละ เวลาแบบนอนชมเขาก็บอกว่า ไม่ต้องนอนหรือออกไปข้างนอกบ้าง นอนเตี้ยก็เป็นหนัก แล้วเขาก็พยายามให้กินก็ค่อยยังชั่ว” (แนท อายุ 14)

จากคำกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า ความเป็นแม่ทำให้ผู้หญิงเกิดสัญชาตญาณแห่งความรัก ความผูกพันต่อลูกของตน โดยที่ไม่จำเป็นต้องฝืนใจหรือพยายามที่จะทำ แต่เป็นการแสดงที่ออกมาอย่างเป็นธรรมชาติ ส่วนความหนักแน่นของแม่อยู่ที่การไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของลูก โดยจะ

แสดงให้เห็นว่ามีความผิดธรรมดาบ้าง ที่เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และแม่ไม่ต้องการให้ลูกของแม่ประพฤติตนเช่นนั้น ดังคำกล่าวที่ว่า “ก็เพื่อนของพี่แต่พี่ไม่แท้ะ แบบเขาเป็นแบบเสเพลเขาก็มาชวนทำโน่นทำนี่ พี่หนูก็เลยต้อง ดรีออฟออกจากโรงเรียน แล้วก็ต้องกลับมาเรียนอีกที่ แม่เขาบอกว่าอย่าไปคบเพื่อนแบบนี้ละ บอกว่าแบบนี้ไม่ดี แม่ไม่ชอบ ทำอะไรอย่าโกหกเขาละ เขาบอกเขารับไม่ได้” (แนท อายุ 14)

อย่างไรก็ตาม ยังมีวัยรุ่นหญิงบางส่วนที่มีแง่มุมของความรู้สึกต่อความเป็นแม่ ที่แตกต่างกันออกไป อาทิ “เวลาไปไหนแม่จะถามว่า จะไปไหน พอหนูบอกไปบ้านเพื่อน เขาก็จะไม่ค่อยให้ไป ไปมั่วสุ่ม ไปอะไรกันอย่างนี้ แต่หนูก็จะชอบหนีไป หนูไปหนูก็อยากไปคุยเล่นกับเพื่อน หนูอยู่บ้านหนูก็เครียด... หนูเบื่อ อยู่บ้านหนูต้องเลี้ยงน้อง ไหนจะทำงานบ้าน ทำการบ้าน” (ออย อายุ 14)

จากคำพูดที่แสดงความรู้สึกที่ชัดเจนของวัยรุ่นหญิงบางคน ทำให้ได้มุมมองอีกมุมมองหนึ่งของแม่จำนวนมาก ที่ย้ำเตือนและสอนลูกอยู่บ่อยครั้ง แต่ลูกก็ยังประพฤติตนไม่ได้ดังที่แม่พร่ำสอน เหตุผลหนึ่งที่แม่จะต้องหันกลับมาสำรวจตนเองนั่นคือ การเป็นแบบอย่างให้กับลูก เด็กจะเรียนรู้โดยการสังเกตเห็นได้มากกว่าการรับข้อมูลข่าวสาร หากแม่สอนลูกว่า อย่าหนีไหนคนอื่นเพราะจะทำให้ผู้ที่ถูกเรากล่าวถึงเสื่อมเสียได้ แต่แม่กลับจับกลุ่มกับเพื่อนบ้านใกล้เคียงนินทาผู้อื่นอย่างสนุกปาก หรือแม่อาจสอนลูกให้เป็นเด็กที่มีระเบียบ วางและเก็บของต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบ แต่ความเป็นจริงสภาพภายในบ้าน กลับปล่อยให้บ้านรกรุงรังเก็บของใช้ไม่เป็นระเบียบ เมื่อลูกพบการกระทำที่ขัดแย้งกับคำสอนบ่อยครั้งของแม่ ก็ไม่ต่างอะไรเลยกับการโกหกลูก เสียงที่แม่สอนจะถูกลบด้วยการแสดงออกที่ขัดแย้งของตัวแม่เอง ดังนั้นแม่จึงมีอิทธิพลในการเป็นตัวแบบให้กับลูก โดยเฉพาะลูกสาว

ในสภาพสังคมปัจจุบันที่มุ่งเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ในยุคที่ทั้งพ่อและแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อสนับสนุนรายได้ของครอบครัว ผู้หญิงต้องรับผิดชอบในบทบาททั้งเป็นแม่บ้าน เป็นแม่ เป็นภรรยา ในขณะที่เป็นพนักงาน ในหน่วยงานหรือองค์กรด้วย หรือบางครั้งก็แม่ที่ต้องรับภาระเพียงคนเดียวเพราะครอบครัวขาดพ่อ ดังนั้นบทบาทของความเป็นแม่จึงเพิ่มขึ้นจากเดิมและสะท้อนให้ลูกๆ ที่เป็นวัยรุ่นเห็นด้วย ดังคำพูดของแนทว่า “ผู้หญิงที่แต่ก่อนทำกับข้าวอยู่บ้านเป็นแม่บ้านแม่เรือน หุงหาอาหารให้ที่บ้านกิน เดียวนี้ก็อีกแหละ ถ้าเขาไม่ทำงานเขาจะเอาเงินที่ไหนมาให้ลูก ถ้าเขาไม่มีสามี เขาต้องเลี้ยงลูก เขาเอาลูกไปฝากญาติๆ เลี้ยง แล้วก็ต้องกลับมาหุงหาอาหารเหมือนกันแต่ว่าเย็นหน่อย อย่างที่บ้านหนูก็เหมือนกัน บางทีแม่กลับดึกหนูก็ช่วยหุงข้าว” (แนท อายุ 14)

จะเห็นได้ว่าในสภาพการแข่งขันที่รุนแรงทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้เป็นแม่ย่อมถูกแรงกดดัน คนในครอบครัวโดยเฉพาะลูกจะเห็นคุณค่าและแสดงออกถึงการมีน้ำใจ ห่วงใย ช่วยเหลือในเรื่องที่ตนพอจะทำได้

นอกจากนิยามคำว่า “แม่” ที่ทำให้เพศหญิงถูกตีค่าจากสังคมว่ามีความสำคัญต่อการทำหน้าที่ของการเป็นแม่แล้ว บทบาทต่อมาที่สังคมกำหนดไว้ คือ การเป็นภรรยา หรือ เมีย โดยผ่านพิธีกรรมการแต่งงาน

คุณค่าของเพศหญิงผ่านหัยยะของ “เมีย”

บรรทัดฐานอย่างหนึ่งของสังคม กำหนดให้ผู้หญิงที่เติบโตเป็นผู้หญิงสาวมีความใฝ่ฝันว่าจะได้แต่งงาน และได้รับบทบาทของความเป็นภรรยาหรือเมีย โดยสังคมไทยในอดีต ได้กำหนดและสืบทอดคำสอนเกี่ยวกับการเป็นเมียที่ดีให้กับผู้หญิงไว้ในมงคลสูตรที่ 13 ซึ่งในสังคมไทยยังคงมีวัฒนธรรมที่เมื่อผู้หญิงมีสามี ก็ต้องอยู่ในโอวาทของสามี เปรียบเสมือนเป็นช่างเท้าหลัง ต้องเคารพสามีและต้องเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ของสามีเสมือนพ่อแม่ของตนด้วย ดังคำเปรียบเปรยที่ว่า “สามีเปรียบดังบิดาถ้าตบตีภรรยาถือเป็นการสั่งสอน” (โครงการวิชาบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2541: 197) สมัยก่อนผู้หญิงต้องเก็บเนื้อเก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน ดูแลบ้านช่อง เป็นแม่ศรีเรือน หุงหาอาหาร ประนินบิตรีบใช้พ่อแม่ และเมื่อแต่งงานนอกจากจะต้องประนินบิตรีบใช้พ่อแม่ตนแล้ว ยังต้องประนินบิตรีบใช้สามีและพ่อแม่ของสามีด้วย

บทบาทของความเป็นเมีย แบ่งแยกคุณค่าได้ 2 ประเภท ประเภทแรก เมียที่ผ่านการแต่งงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยผ่านพิธีกรรมการแต่งงานตามประเพณี ถึงแม้ว่าผู้หญิงอาจเคยผ่านการมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นมาก่อนแล้วก็ตาม ยังถือว่าเป็นผู้หญิงที่มีคุณค่าอยู่ ประเภทที่สองที่สังคมเรียกว่าเมียเก็บหรือเมียน้อย เมียประเภทนี้เมื่อเทียบกับเมียประเภทแรกแล้วคุณค่าของความเป็นเมียจะลดลง และวัยรุ่นหญิงส่วนหนึ่งยังคงมีความคิดว่า ผู้ชายบางคนเท่านั้นที่จะเลือกผู้หญิงที่บริสุทธิ์มาแต่งงานและมาเป็นแม่ของลูก ดังคำพูดของแอนที่ว่า “แอนคิดว่ามันเป็นบางคนมากกว่า บางคนมันก็อยากได้ผู้หญิงที่มาเป็นแม่ของลูกที่บริสุทธิ์เป็นของเราคนเดียว แต่บางคนก็คิดว่าเขามีคนอื่นมาแล้วก็จริง แต่ว่าถ้าเรารักเขาจริงๆ เราก็ยอมรับตรงนี้ได้” (แอน อายุ 14)

จะเห็นได้ว่า พรหมจารีมิได้มีความสัมพันธ์กับพิธีกรรมการแต่งงาน และการใช้ชีวิตคู่ของครอบครัวเสมอไป หากเพียงแต่ฝ่ายชายยอมรับหญิงที่สูญเสียความบริสุทธิ์ไปแล้ว แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นเมียและเป็นแม่ที่ดีของสามีและลูกได้

เมื่อผู้หญิงได้แต่งงานมีครอบครัว สิ่งสำคัญสำหรับชีวิตคู่ก็คือ การมีลูก และบางสังคมในปัจจุบันยังคงมองว่าการมีลูกชายถือเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ส่วนการมีลูกสาวก่อให้เกิดความเสียหายทางเพศได้

คุณค่าของเพศหญิงผ่านหัยยะของ “ลูกสาว”

สำหรับสังคมไทยโดยทั่วไป ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย มีมาตั้งแต่สมัยอดีต กล่าวคือ หญิงมีบทบาททางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวเหนือกว่าชาย บทบาทที่เด่นชัดไม่เฉพาะแต่งงานบ้านงานเรือนเท่านั้น แต่รวมถึงการผลิตหลักคือ การเกษตร และการแลกเปลี่ยนค้าขายนอกครอบครัว ส่วนชายนั้นมีบทบาทเด่นในด้านการปกครอง และการศาสนา เพราะเหตุนี้สังคมไทยจึง

มีความคาดหวังที่แตกต่างกัน ต่อความรับผิดชอบของลูกสาวและลูกชาย ลูกสาวถูกคาดหวังว่าจะเป็นหลักเป็นที่พึ่งทางเศรษฐกิจสำหรับครอบครัว และพ่อแม่ ในขณะที่ลูกชายถูกคาดหวังว่าจะเป็นผู้นำเอาเกียรติยศ และอำนาจมาสู่ครอบครัว ในสมัยก่อนพ่อแม่ไม่นิยมให้ลูกผู้หญิงเรียนหนังสือ เพราะกลัวว่าถ้าอ่านออกเขียนได้ก็จะสามารถเขียนเพลงยาวติดต่อกับผู้ชายได้ แม้ไม่ได้เรียนหนังสือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ก็จะอบรมสั่งสอนการบ้านการเรือนให้ เช่น การปักกวาดเช็ดถูบ้านเรือน หุงหาอาหาร ซักผ้า ตักน้ำ เย็บปักถักร้อย ดูแลน้อง ฯลฯ การอบรมสั่งสอนและกวดขันลูกหลานที่เป็นหญิงให้เตรียมตัวเป็น “แม่ศรีเรือน” ที่ต้องเพียบพร้อมไปด้วยจรรยา มารยาทที่เหมาะสมอันควรแก่คุณค่าของกุลสตรีไทย ที่พึงปฏิบัติตามเกณฑ์ของสังคมสมัยนั้น ๆ การเป็นลูกผู้หญิงที่ดีจะต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ปู่ย่าตายาย และญาติผู้ใหญ่ ห้ามเถียง ต้องปฏิบัติตามกรอบประเพณี ลูกผู้หญิงในสังคมไทยจึงถูกอบรมอย่างเข้มงวด เกี่ยวกับการติดต่อกับเพศตรงข้าม จึงทำให้ครอบครัวที่มีลูกสาวต้องระมัดระวังชื่อเสียง และการนินทาของเพื่อนบ้าน บ้านไหนที่มีลูกสาวประพฤติกรรมไม่ดีก็เปรียบได้กับวลีที่ว่า “มีลูกสาวเหมือนมีส้วมอยู่หน้าบ้าน” ต้องรักษาความสะอาดอยู่เสมอ สร้างความอับอายให้แก่พ่อแม่ญาติพี่น้อง

สำหรับคุณค่าของบทบาทลูกสาว ที่ถูกอบรมสั่งสอนสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันได้สะท้อนออกมาจากคำสัมภาษณ์ต่างๆ ดังนี้

“ก็คือว่า พ่อแม่เรามีลูกอย่างหนู จะมีผู้ชายมาข้องแวะเรื่อย ๆ ตบมือข้างเดียวไม่ดัง สมมติ ลูกสาวตัวเองก็แบบบั่นใจ ก็มีไปทั่ว คนเป็นพ่อเป็นแม่ก็กลัวมอกกลัวใจไม่รู้ว่าวันหนึ่งจะมีผู้ชายจะถ่ายทิ้งไว้” (แนน อายุ 18) และ “มันก็จริง แบบลูกผู้หญิงบ้านไหนทำตัวแบบละอะ ใครขอก็ให้ๆ มันก็เหมือนส้วม ใครจะมาเข้าก็ได้ เข้าเสร็จแล้วก็เดินออกไป” (อ้อย อายุ 16)

จากคำกล่าวของแนกับอ้อย ได้สะท้อนถึงวิถีคิดที่คล้ายคลึงกัน โดยมีการเปรียบเทียบที่แสดงให้เห็นว่า การมีลูกผู้หญิงเหมือนมีส้วมไว้หน้าบ้าน ซึ่งส้วมเป็นสถานที่ที่ผู้คนมาใช้ขับถ่ายของเสียออกจากร่างกาย เมื่อคนมาเข้ามาก ๆ ก็จะส่งกลิ่นเหม็น ส่วนโถชักโครกได้ให้ความเห็นว่า

“การมีลูกสาวเหมือนมีส้วมอยู่หน้าบ้านมันก็เหมือนกับว่า ผู้หญิงทำอะไรโดยมากก็จะผิด คนก็จะว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี ผู้ชายทำอะไรส่วนมากก็จะบอกว่าเขาเป็นผู้ชายทำอะไรก็ไม่น่าเกลียด ก็เลยคิดว่าผู้หญิงทำอะไรก็น่าเกลียด ถ้าคนจะนินทาส่วนมากก็จะนินทาผู้หญิง” (ไอศ อายุ 15) และ “ก็ลูกผู้หญิงนี่ใครเห็นใครก็ชอบ ก็เหมือนกับว่าส้วมเนี่ย ใครเห็นใครก็อยากเข้า แต่ถ้าเกิดว่าผู้หญิงทำอะไรไม่ดีออกมา ก็เหมือนกับส้วมที่มันแตก ก็เหม็นฟุ้งไปทั่ว” (หยก อายุ 13)

จะเห็นได้ว่าโถชักโครก ได้ให้คุณค่าระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายที่ต่างกัน กล่าวคือ การมีลูกผู้หญิงก่อให้เกิดความเสื่อมเสียได้ง่ายกว่าลูกผู้ชาย

คำพูดดังกล่าวสอดคล้องกับสุภาษิตสอนหญิงของสุนทรภู่ ที่ได้กล่าวถึงครอบครัวที่มีลูกผู้หญิงไว้ว่า

“แม้ลูกดีก็จะมีศรีสง่า	ญาติวงศ์พงศ์ก็ผ่องใส
ถึงเพื่อนบ้านฐานถิ่นที่ใกล้ไกล	ก็มีใจสรรเสริญเจริญพร
จงรักนวลสงวนงามห้ามใจไว้	อย่าหลงไหลจำคำที่พรั่าสอน
คิดถึงหน้าบิดาและมารดร	อย่ารีบร้อนเร็วหนักมักไม่ดี
เมื่อสูงงอมหอมหวานจึงควรหล่น	อยู่กับต้นอย่าให้พรากไปจากที่
อย่าชิงสุกก่อนห้ามไม่งามดี	เมื่อบุญมีคงจะมาอย่าปรารมณ”

(สุภาษิตสอนหญิงของ สุนทรภู่)

จากสุภาษิตสอนหญิงของสุนทรภู่ แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยจะปลูกฝังความเป็นลูกผู้หญิงให้เป็นกุลสตรี ให้รักนวลสงวนตัวและให้รักษาพรหมจารี ซึ่งถือว่าหากสูญเสียไปแล้วจะทำให้ตนเองหมดคุณค่า ชาวบ้านรู้ก็จะถูกว่ากล่าว ดุถูก และเป็นเรื่องที่เขาไปนินทากัน ถ้าลูกสาวใครทำไม่ดี คือ หนีตามผู้ชาย หรือ ทิ้งก่อนแต่งงาน เป็นเรื่องที่พ่อแม่กลัวมากเพราะไม่ได้ส่งผลให้เกิดความอับอายแต่กับตัวลูกสาวเองเพียงแค่นั้น แต่ยังส่งผลไปถึงพ่อแม่ ญาติพี่น้องให้เกิดความอับอายเสื่อมเสียชื่อเสียงตามไปด้วย

การให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงผ่านบรรทัดฐานของสังคมไทยต่อการรักษานวลสงวนตัว

ในยุคอดีตหญิงไทยถูกกระบวนกรขัดเกลาทางสังคม อบรมสั่งสอนในเรื่องพฤติกรรมทางเพศว่า ผู้หญิงนั้นควรจะต้องรักษาความบริสุทธิ์ไว้ หรือต้องไม่มีเพศสัมพันธ์กับชายใดจนกว่าจะแต่งงานกันก่อน ดังที่มีสำนวนไทยที่เป็นคำสอนที่ว่า “เกิดเป็นหญิงต้องรักษานวลสงวนตัว” หรือ “อย่าชิงสุกก่อนห้าม” ผู้หญิงวัยรุ่นที่ยังไม่ถึงวัยของการครองเรือน จึงถูกกำหนดคุณค่าด้วยคำว่า “รักษานวลสงวนตัว” ผู้หญิงที่รักษานวลสงวนตัว ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายก่อนแต่งงาน จะถือเป็นความภาคภูมิใจทั้งกับตนเองและกับผู้ชายที่ตนรัก จะไม่ถูกสังคมประณามให้เสื่อมเสีย แต่อย่างไรก็ตาม ระบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่ตัดเทียมกัน สังคมไทยในอดีต ผู้หญิงต้องอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ประเพณีทางภาคเหนือผู้หญิงจะพบปะกับผู้ชายนั้นมิได้ ถือเป็น การล่วงเกินฝ่ายหญิงในขณะที่ยังไม่ได้แต่งงานกันมักจะเรียกว่า “ผิดผี” การคบเพื่อนต่างเพศต้องอยู่ในความดูแลของพ่อแม่ จากคำบอกเล่าของโบว์ (อายุ 18) บอกว่าย่าเล่าให้ฟังว่า “สมัยก่อนจะเจอหน้ากับแฟนแต่ละทีต้องมองลอดกำแพงมองหน้ากัน และคุยกันตามช่องอิฐของกำแพงบ้าน จะถูกเนื้อต้องตัวกันและเข้ามาในบ้านอย่างสมัยนี้ไม่ได้”

จะเห็นได้ว่าผู้หญิงในอดีตจกต้องวางตัวจะคบค้าสมาคมกับผู้ชายนั้นมิใช่เรื่องง่าย เห็นได้จากสุภาษิตสอนหญิงของสุนทรภู่ ที่สอนให้รู้จักถึงความเป็นลูกผู้หญิงไว้ว่า

“ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์	บำรุงรักษากายไว้ให้เป็นผล
สงวนงามตามระบอบให้ชอบกล	จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา
เป็นสาวเสแสร้งสวยสะอาด	ก็หมายมาดเหมือนมณีอันมีค่า
แม้แตกร้าวรานร่อยถอยราคา	จะพลอยพาหอมหายจากกายนาง”

(สุภาษิตสอนหญิงของ สุนทรภู่)

บทประพันธ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ใครที่ได้เกิดเป็นหญิงควรที่จะรักษาความสาวไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่า เปรียบเสมือนมณีถ้าแตกร้าวคือหมดความสาวก็เสื่อมราคาหมดคุณค่า จะถูกติฉินนินทา

หากเมื่อยุคสมัยได้เปลี่ยนแปลงไป “การรักษานวลสงวนตัว” ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงความหมายตามไปด้วย เพราะผู้หญิงเมื่อเติบโตขึ้นอยู่ในวัยของการศึกษาเล่าเรียน อยู่ในระบบโรงเรียนแบบสหศึกษา การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนถูกแปรเปลี่ยน และความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิงในปัจจุบัน อาจสื่อได้หลากหลายความหมายที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่อาจมีน้ำหนักที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือหญิงชายอาจเป็นเพียง “เพื่อน” คอยให้คำปรึกษาให้กำลังใจกัน แลกเปลี่ยนปรับทุกข์กัน หรือวัยรุ่นอาจเปลี่ยนความหมายที่ลึกซึ้งกว่าเพื่อนไปเป็น “แฟน” ซึ่งในบางครอบครัวก็ยังคงปิดกั้นและเข้มงวดเรื่องการมีแฟนในวัยเรียน “แม่เขาห่วงมากเลย ห้ามเด็ดขาด เพื่อนผู้ชายก็ไม่ให้ ห้ามคบ ห้ามโทรหา” (นุช อายุ 18)

แสดงให้เห็นว่า เมื่อวัยรุ่นมีคู่รักคนที่มีความกังวลอย่างมากคือพ่อแม่ โดยเฉพาะพ่อแม่ของฝ่ายหญิง เช่น กลัวเสียการเรียน กลัวมีเพศสัมพันธ์ กลัวตั้งครรภ์โดยที่ยังไม่พร้อม กลัวติดโรคจากเพศสัมพันธ์ และกลัวเสียชื่อเสียงหรืออนาคต แต่ในขณะที่บางครอบครัวที่เปิดโอกาสให้ลูกสาวคบหากับเพื่อนต่างเพศในวัยเรียนได้ โดยการคบกันนั้นต้องมีขอบเขตและให้อยู่ในสายตาพ่อแม่ “คบเพื่อนชายแม่ก็ไม่ว่า แต่ว่าขอแค่นี้ให้รู้ให้เห็น พามาให้รู้ให้อยู่ในสายตา” (แนน อายุ 18)

การคบหากันของวัยรุ่นโดยให้ผู้ใหญ่รับรู้ และเปิดเผยอาจทำให้การคบกันเป็นไปด้วยความเกรงใจพ่อแม่ ไม่ทำสิ่งใดที่ถือเป็นการล่วงเกินฝ่ายหญิง

นิยามของการรักษานวลสงวนตัวจึงมีนัยยะที่เปลี่ยนไป ด้วยการที่ผู้หญิงมีแฟน และคบเพื่อนชายได้โดยอิสระ การปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามของผู้หญิงบางคนในปัจจุบันโดยการเปิดเผยมากขึ้น มีการจับมือถือแขนกันโดยไม่ถือสา รวมถึงการกอดจูบกันในที่สาธารณะ เป็นเรื่องที่สามารถพบเห็นได้ และอาจไม่ใช่นิยามคำว่า “รักษานวลสงวนตัว” พัฒนาการการคบกันของหญิงชายถูกพัฒนาความสัมพันธ์ของคนทั้งสอง กลายมาเป็น “คนรัก” คือ คนที่ให้ความรู้สึกที่มากกว่า “แฟน” คนที่เราไวใจและจะแต่งงานด้วย หรือในปัจจุบันวัยรุ่นได้ให้นิยามใหม่ของการคบกันระหว่างหญิงชาย

ที่เรียกว่า “กิ๊ก”¹ สาเหตุที่วัยรุ่นนิยมมีกิ๊ก อาจเกิดจากความประทับใจในตัวใครบางคน ที่บังเอิญเข้ามาได้ถูกเวลาที่เรากำลังต้องการใครสักคน ถึงแม้ว่าเราจะมีหรือไม่มีอีกคนก็ตาม บางคนยังไม่มีแฟนก็คบกันไว้เพื่อได้เป็นแฟนกัน ดึกว่าอยู่คนเดียว เวลาเหงาจะได้มีคนไว้อ่อน คอยเป็นกำลังใจ แต่บางคนที่มีแฟนอยู่แล้วก็ยังอยากมีกิ๊ก เพราะอาจเข้าใจว่าแฟนที่คบอยู่จะยังไม่ใช่คนที่ใช่ที่สุดจึงมีคนอื่นมาพิจารณา และเป็นการค้นหาตัวเอง บางคนอยากเติมสีสันให้ชีวิตเพราะแฟนน่าเบื่อ บางคนอาจต้องการโซว์กลุ่มเพื่อนว่าตัวเองมีความสามารถ บางคนอาจมีความสุขกับการมีใครไว้หลบๆ ซ่อนๆ ทำให้รู้สึกดี เป็นคนมีค่า เป็นคนของสังคมที่ใครต้องการหรืออาจมีคนช่วยในเรื่องค่าใช้จ่าย เช่น ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าเที่ยว ค่าเสื้อผ้าหรืออาจได้เงินใช้ฟรีๆ ด้วย

เมื่อวัยรุ่นนิยมมีกิ๊กแล้ว ทำให้เกิดการสานสัมพันธ์ไปเรื่อย ๆ ผู้หญิงที่อ่อนไหวมักตกหลุมรักได้ง่ายๆ กับการเอาอกเอาใจของผู้ชาย และปัจจุบันผู้หญิงมีความกล้าและมั่นใจมากขึ้น ด้วยวัยและพัฒนาการทางเพศ ที่กำลังเจริญเติบโตอยากมีเพื่อนต่างเพศ เมื่อมีคนมาชอบหลายๆ คน ทำให้รู้สึกว่าตัวเองดูดี มีเสน่ห์ จากการนิยมมีกิ๊กของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นหญิงรักนวลสงวนตัวน้อยลงหรืออาจมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายที่วัยรุ่นได้นิยามไว้ เป็นลำดับขั้นของความสำคัญ จากความสัมพันธ์เพียงความเป็นเพื่อน อาจก่อตัวขึ้นกลายเป็นแฟน และพัฒนาจนกลายเป็นคนรัก ซึ่งวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งยังให้ความสำคัญที่เห็นว่าคนรักให้ความรู้สึกที่มากกว่าแฟน และเป็นคนที่จะแต่งงานและฝากชีวิตไว้ในอนาคต

การให้คุณค่าความเป็นเพศหญิงผ่านพิธีกรรม “การแต่งงาน”

คุณค่าที่สะท้อนผ่านในเรื่องของพิธีกรรมการแต่งงาน ลูกสาวบ้านไหนมีคนมาขอก็เป็นที่เชิดหน้าชูตาของคนในบ้าน การจัดพิธีแต่งงานที่ยิ่งใหญ่จะได้รับการกล่าวขวัญถึง ทำให้ผู้หญิงรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้แต่งงาน การแต่งงานจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของลูกผู้หญิง ถ้าผู้หญิงที่ไม่ได้แต่งงานจะถูกเรียกว่า “สาวแก่” “ขึ้นคาน” “ทีนทีก” ความภาคภูมิใจต่อการได้แต่งงาน เป็นความหวังของผู้หญิงทั้งในอดีตและปัจจุบัน ในอดีตการเลือกคู่ครองเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายจัดทำไปตามความเหมาะสมโดยไม่มีการโต้แย้ง เพราะหนุ่มสาวไม่มีโอกาสพบปะกันตามลำพัง ถึงแม้จะมีความรักให้กับผู้ชายอื่นก็ไม่สามารถตามใจตนเองมากกว่าความเห็นชอบของพ่อแม่ได้ ผู้ใหญ่จะถือคติที่ว่าอยู่กันไปแล้วก็รักกันไปเอง เป็นประเพณีที่เรียกว่า “คลุมถุงชน” หรือตามความคาดหวังของสังคม เพราะความสำคัญของการแต่งงานอยู่ที่พิธีกรรม วัฒนธรรมดั้งเดิมในภาคเหนือและภาคอีสาน ภายหลังการแต่งงานผู้ชายจะเป็นฝ่ายย้ายเข้าไปอยู่บ้านของภรรยา หรือปลุกเรือนหลังเล็กๆ ในบริเวณบ้านของภรรยา เพราะที่สังคมไทยแต่เดิมเป็นสังคมเกษตรกรรม ต้องใช้แรงงานผู้ชายในการช่วยทำงาน ลูกเขยจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของแรงงานภายในครัวเรือน แต่ต่อมาเมื่อสังคม

¹ “กิ๊ก” คือ นิยามความรักในหมู่ของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน ที่เป็นมากกว่าเพื่อน แต่ไม่ใช่แฟน มีความรู้สึกพิเศษผูกพันกัน คบหากันแต่ไม่ผูกมัด ให้อิสระ อาจมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์กันก็ได้

เปลี่ยนแปลงไปเป็นยุคของสังคมสมัยใหม่ มีการใช้แรงงานน้อยลง รูปแบบของการแต่งงานที่เปลี่ยนไป ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะต้องตกเป็นสมบัติของผู้ชาย เพราะผู้ชายได้เสียค่าสินสอดทองหมั้นแลกมา

การเลือกคู่ครองเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการแต่งงาน คู่ครองที่ดีจะทำให้เกิดปัญหาในชีวิตแต่งงานน้อย ในสังคมของชาวบ้านโดยทั่ว ๆ ไป นิยมตั้งเกณฑ์ให้สตรีที่งามพร้อมสมควรแก่การเลือกเป็นคู่ครองว่า “รูปสวย รวยทรัพย์ นับปัญญา มารยาท ซาดีผู้ดี” รูปสวยก็คือเรื่องของรูปสมบัติ รวยทรัพย์ก็คือเรื่องของความมั่งมี ส่วนนับวิชา มารยาท และซาดีผู้ดี ก็อาจรวมเป็นด้านคุณสมบัติ แต่ในปัจจุบันยังมีผู้หญิงบางคนที่เชื่อว่าการแต่งงานจะเกิดขึ้นได้ ต้องมีปัจจัยในด้านของความรัก ความพร้อม และสิ่งสำคัญของการแต่งงานที่ทำให้ผู้หญิงเกิดความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเอง คือ การที่ผู้หญิงยังคงมีความบริสุทธิ์อยู่ ซึ่งบรรทัดฐานนี้ได้ถูกส่งต่อมายังวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน ดังกล่าวของ แนนและสาวว่า

“ผู้ชายคงคิดว่าผู้หญิงก็เหมือนรองเท้า ที่เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ถ้าชอบคู่นี้ก็หยิบมาใส่ ถ้าเบื่อก็ทิ้งไม่ได้คิดอะไร เพราะผู้ชายบางคนไม่คิดถึงเรื่องแต่งงานด้วยนะ แต่งงานกับคนที่เรารัก และเขาก็รักเรา เข้าใจกัน ใช้ชีวิตด้วยกันได้ และสิ่งสำคัญถ้าตอนนั้นหนูยังไม่มีอะไรกับใคร หนูก็จะดีใจมากที่สุดเลย หนูก็จะภูมิใจ” (แนน อายุ 17) และ “ความพร้อมแล้วก็ความเข้าใจของ 2 คน พร้อม คือเราเรียนจบแล้วตามเป้าหมายของเรา เรามีงานทำที่เราสามารถเลี้ยงพ่อแม่ได้” (สา อายุ 16)

จากที่ผ่านมามาดูจะเห็นได้ว่า ผู้หญิงถูกให้คุณค่าด้วยการแต่งงาน ผู้หญิงที่ไม่ได้ผ่านพิธีกรรมการแต่งงาน เช่น ผู้หญิงที่ท้องก่อนแต่ง ตั้งครรภ์นอกสมรส จะไม่ได้รับการยอมรับของคนในสังคม จึงทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ด้อยคุณค่าลง การแต่งงานจึงเป็นตัวบ่งบอกการนำไปสู่การเห็นคุณค่า ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญของชีวิตลูกผู้หญิง สังคมยังคงให้ความสำคัญกับพิธีกรรมการแต่งงาน และสิ่งที่ทำให้ผู้หญิงรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีคุณค่า ก็คือ การที่ผู้หญิงยังคงรักษาพรหมจารีไว้ได้จนถึงวันแต่งงานนั่นเอง

การให้คุณค่าต่อหยเยะของพรหมจารี

การให้ความหมายต่อ “พรหมจารี” ของผู้หญิงนั้น อาจจะถูกอธิบายในฐานะของความรู้/ความจริงทางวิทยาศาสตร์ ที่เป็นกายภาพของความเป็นหญิง ที่ใช้อธิบายความเป็นเพศมาอย่างช้านาน หรืออาจถูกอธิบายในฐานะของบรรทัดฐาน/ค่านิยมทางสังคม ซึ่งแต่ละสังคมจะให้คุณค่าที่แตกต่างกันไป โดยจะขอกกล่าวถึงการให้คุณค่าต่อ “พรหมจารี” ทั้งสองนัยยะ ดังนี้

นัยยะในรูปของความรู้/ความจริงทางวิทยาศาสตร์

การอธิบายความหมายของพรหมจารี ในฐานะของอวัยวะในร่างกายมนุษย์ว่า พรหมจารี หรือ Hymen เป็นเยื่อเหนียวบางๆ อยู่บริเวณรอบปากช่องคลอด (Vaginal) ลักษณะเป็นแหวนหรือคี่วงกลม ซึ่งทำให้ปากช่องคลอดแคบลง ดังนั้นการร่วมประเวณีโดยองคชาติ จะสอดเข้าไปในช่องคลอด ซึ่งโดยปกติเมื่อองคชาติของชายขยายตัวเต็มที่ hymen จึงต้องถูกทำลายเมื่อมีการร่วมเพศครั้งแรก นอกจากนี้การฉีกขาดของเนื้อเยื่อนี้อาจฉีกขาดได้จากการเล่นกีฬา หรือออก

กำลังกายแรงๆ เช่น การวิ่ง การขี่จักรยาน การขี่ม้า การเดินแอโรบิค หรือการเล่นยิมนาสติก รวมถึงการเกิดอุบัติเหตุ หรือจากการตรวจภายในของแพทย์ก็ได้เช่นกัน

จากการศึกษาการให้คุณค่าต่อพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงบางส่วนยังคงเชื่อกันว่าความบริสุทธิ์ของผู้หญิงตัดสินได้จาก การฉีกขาดของเยื่อพรหมจารี ซึ่งทำให้การรับรู้ความหมายของพรหมจารีในเชิงวิทยาศาสตร์เป็นความเข้าใจที่ว่า

“พรหมจารีคืออวัยวะเพศของเรา มันมีเยื่อบางๆ แล้วถ้าผู้ชายมามืออะไรกับเรา มันก็จะทำให้เยื่อนี้ขาดไป ทำให้เสียความบริสุทธิ์” (เจ็บบ อายุ 15) หรือ “พรหมจารีเป็นเยื่อบาง สีขาว ที่อยู่ในอวัยวะเพศ ที่ผู้หญิงต้องรักษาไว้ ไม่ให้มันขาดไป ถ้าไปมืออะไรกับผู้ชายมันก็จะขาด” (แนน อายุ 14) และ “แนนเคยได้ยินว่าผู้หญิงที่มีความบริสุทธิ์อยู่ แล้วเขาไปอยู่กับผู้ชายแล้วมืออะไรกัน แต่ผู้หญิงไม่เคยมืออะไรกับใครมาก่อน มันก็จะเจ็บ” (แนน อายุ 18)

จะเห็นได้ว่าการให้คุณค่าต่อพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงส่วนหนึ่ง ได้ตีค่าความบริสุทธิ์ของผู้หญิงจากการฉีกขาดของเยื่อพรหมจารี ที่ถือเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งในร่างกายของมนุษย์ หากเมื่อเยื่อนี้ขาดไปจะทำให้สูญเสียความบริสุทธิ์ ทั้งที่เยื่อนี้อาจฉีกขาดได้จากหลายปัจจัย ไม่ใช่เพียงแต่การมีเพศสัมพันธ์

นัยยะที่ถูกอธิบายโดยค่านิยมทางสังคม

การให้คุณค่าของความเป็นหญิงที่ถูกยึดโยงกับคุณค่าของพรหมจารี และถูกสร้างขึ้นเป็นบรรทัดฐานทางสังคมในอดีตว่า คุณค่าของหญิงที่ไม่แต่งงานถูกอธิบายด้วยการสงวนไว้ซึ่งพรหมจารี และเป็นเครื่องหมายแสดงให้เห็นถึงความเป็นกุลสตรี ความบริสุทธิ์ผุดผ่องในการรักษาตนให้อยู่ในกรอบที่ตีงามที่ถูกกำหนดโดยสังคมว่า เป็นคนที่มีเกียรติ มีค่า ด้วยการไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องเพศมาก่อน ความไม่รู้เรื่องเพศหรือรู้เรื่องเพศน้อย เป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกถึงการเป็นผู้หญิงที่ดี เป็นกุลสตรี เป็นที่มาแห่งความภาคภูมิใจ

ความหมายของคุณค่าในเรื่องพรหมจารีหรือความบริสุทธิ์ของผู้หญิงแตกต่างกัน ตามขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติ ซึ่งสามารถแบ่งนัยยะของคุณค่าในเรื่องนี้ได้เป็นสองนัยยะ คือ นัยยะแรกถือว่าพรหมจารีหรือความบริสุทธิ์ของผู้หญิงเป็นของมีค่า สมควรแก่การรักษาดำรงไว้จนถึงเวลาอันสมควร และนัยยะที่สองถือว่าการฉีกขาดของเยื่อพรหมจารีหรือความไม่บริสุทธิ์ของผู้หญิงเป็นของมีค่า เพราะคิดว่าหญิงสาวบริสุทธิ์จะหาสามีไม่ได้ ฉะนั้นชนชาติที่ถือคตินิยมนี้จะมีวิธีทำลายความบริสุทธิ์ของหญิงโดยกรรมวิธีต่างๆ

อย่างไรก็ตาม บรรทัดฐานของสังคมไทยยังถือว่า พรหมจารีหรือความบริสุทธิ์ของผู้หญิง หมายถึง การไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายจนถึงขั้นมีการร่วมเพศ ก่อนทำการสมรสกับชายผู้นั้น และยังคงเป็นบรรทัดฐานที่ถูกผลิตซ้ำในวัยรุ่นหญิงปัจจุบัน ดังคำกล่าวที่ว่า “พรหมจารีคือของที่มีมันอยู่ในตัวเราก็คืออวัยวะเพศของเรา เราต้องรักษาไว้จนถึงที่สุดคือจนกว่าจะมี

ครอบครัว” (แอน อายุ 14) หรือ “ความบริสุทธิ์ของผู้หญิง ว่ายังไม่เสียตัวให้ใคร” (ออย อายุ 14) และ “สิ่งที่ผู้หญิงต้องรักษาไว้ให้นานที่สุด ต้องเก็บไว้ให้คนที่เราคิดว่าใช่จริงๆ (อุ้ย อายุ 16)

จากการเก็บข้อมูลวัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่มีความคิดว่า “พรหมจารี” คือ การไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายก่อนการแต่งงาน หากแต่ในวันนี้วัยรุ่นหญิงยังคงให้คุณค่าพรหมจารีอยู่ ปัญหาสังคมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนแต่งงาน ปัญหาการทำแท้ง คงจะไม่เกิดขึ้น

การให้ความหมายของการมีและการสูญเสียพรหมจารี

กรอบความคิดประการหนึ่งในสังคมไทยซึ่งสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต และยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบันก็คือ การกำหนดว่า พรหมจารี เป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องหวงแหน การสูญเสียความบริสุทธิ์หรือพรหมจารีของผู้หญิงจะทำให้เป็นผู้หญิงที่ไร้ค่า คุณค่าของความเป็นผู้หญิงไม่ได้อยู่ที่ความบริสุทธิ์ แต่อยู่ที่คุณธรรม คุณงามความดี ผู้หญิงที่พลาดพลั้งเสียความบริสุทธิ์ไปนั้น ไม่ว่าจะเป็นการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การตกเป็นเหยื่อของการถูกข่มขืน สังคมมักจะประณามและไม่ให้อภัย ซึ่งวัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่ยังมองว่า ที่จริงแล้วฝ่ายชายก็ควรจะต้องถูกประณามด้วยเช่นกัน

“ถ้าผู้หญิงโดนข่มขืน ฝ่ายมองว่าเขายังมีคุณค่า เพราะว่าเขาไม่มีความผิด ทางผู้ชายที่ข่มขืนนะเลวมาก เขาถูกข่มขืน เขาไม่มีทางสู้ เขาไม่เต็มใจเลยต้องขึ้นใจเขา” (ฝ่าย อายุ 14) และ “ผู้หญิงทุกคนมีคุณค่าแล้วแต่จะทำตัวยังไง อย่างเช่นผู้หญิงที่ไปรักไปหลงเขาไปยอมเขาเอง หนูคิดว่าคงไม่ใช่ผู้หญิงที่มีคุณค่า ผู้หญิงที่มีคุณค่า คือผู้หญิงที่ไม่ตั้งใจไปมีอะไรกับเขา อาจถูกข่มขืนโดยไม่ยินยอม ผู้หญิงที่ขัดขืนสุดชีวิตเพื่อปกป้องพรหมจารีของตัวเอง หนูคิดว่าเป็นผู้หญิงที่มีคุณค่ามากกว่าผู้หญิงที่ไปยอมเขาเอง” (แนน อายุ 18)

ซึ่งแม้จะให้คุณค่าทางร่างกายของผู้หญิงบางสังคมอาจน้อยลง แต่คุณค่าทางจิตใจยังคงอยู่และนอกจากนี้วัยรุ่นหญิงบางคน ยังคงรับรู้ความหมายของพรหมจารีว่าเป็นการสูญเสียเนื่องจากผู้หญิงมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชาย

“พรหมจารีคือการที่ผู้หญิงกับผู้ชายมีอะไรกันแล้ว เสียตัวให้กับผู้ชายคนนั้นไปแล้ว” (แอม อายุ 17) หรือ “หนูคิดว่าจำเป็นมากค่ะ ที่เราต้องรักษาพรหมจารีไว้ เพราะว่ามันไม่มีหรอกที่ผู้ชายคนไหนจะให้ผู้หญิงมีอะไรกับคนอื่นแล้วก็มาเป็นของเขา มันไม่มีหรอกค่ะ” (แอน อายุ 14) และ “หนูคิดว่าไม่ดีนะ เพราะว่าถ้าสมมติว่าเราไม่คุมอะไรแบบนี้ แล้วถ้ามันท้องมันก็เหมือนกับว่าเป็นการเสียการเรียนด้วย แล้วก็ทำให้ทางบ้านคนอื่นแบบว่า เด็กคนนี้หือเป็นอย่างนั้นะ ก็จะทำให้เราอย่างโน้นอย่างนี้ เราก็บแบบว่าอายอะไรอย่างนี้อีก” (แนท อายุ 14)

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายเพศหญิงที่วัยรุ่นปัจจุบันมักแสดงออกต่อกันในหลายๆ ลักษณะ ทั้งที่เป็นการแสดงออกที่เหมาะสมกับวัยหรือในบางอย่างมากเกินไป จนวัยรุ่นหญิงบางคน อาจจะไม่เห็นความสำคัญในเรื่องของการรักษานวลสงวนตัว กลายเป็นการกระทำที่วัยรุ่นหญิงเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่พึงปฏิบัติได้โดยไม่ถือเป็นเรื่องเสียหาย การจับมือถือแขนกับเพศตรงข้าม อาจเป็นเรื่องปกติสำหรับวัยรุ่นหญิงในยุคนี้ แต่ขนาดไหนที่จะไม่ให้ปฏิบัติกันเกินไปถึงขั้นเสียเนื้อเสียตัว “มันต้องดูตามวัยด้วย ถ้ายังเรียนอยู่เดี๋ยวพอเราให้เขาจับมือ ไม่น่าผู้ชายก็อาจจะได้ใจก็อาจจะทำอย่างอื่นได้ คนที่มองก็อาจจะคิดว่ามันยังจับมือกันได้เลยแล้วอยู่ในที่ลับตาคนจะไม่มีอะไรกันหรอก” (ไอ้ค อายุ 15) หรือ “จับมือมันก็น่าจะธรรมดา ถ้าหอมแก้ม โอบกอด มันแสดงถึงความไม่รักษานวลสงวนตัวแล้ว” (สา อายุ 16)

สำหรับวัยรุ่นหญิงบางคนนอกจากจะเห็นว่าการจับมือกับเพศตรงข้ามเป็นเรื่องปกติธรรมดาแล้ว ยังถือว่าการแตะเนื้อต้องตัว เช่น การหอมแก้ม การโอบกอด เป็นเรื่องปกติธรรมดา อาจด้วยความคิดว่า ตราบไตที่ผู้หญิงยังคงไม่มีเพศสัมพันธ์กับชายผู้ใด ยังถือว่าคงความบริสุทธิ์อยู่ “จับมือ หอมแก้มได้ ไม่มีเพศสัมพันธ์ไม่ได้เสียหาย” (อุ้ย อายุ 16) หรือ “จับมือ หอมแก้ม กอด ไม่เสีย ถ้าไม่มีเพศสัมพันธ์ไม่เสีย” (นิ อายุ 14)

วัยรุ่นหญิงบางคนคิดว่าการมีความสัมพันธ์กับคู่รักของตน จนถึงขั้นเกิดการสูญเสียพรหมจรรย์ จะทำให้คู่รักไม่ทอดทิ้ง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นเรื่องที่สังคมส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับ

“การมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักในวันเรียน มันก็คล้าย ๆ กับว่า จะตอบว่าดีมันก็ดี จะตอบว่าไม่ดีมันก็ไม่ดี มันดี คือ เหมือนกับว่าทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย พอมีอะไรกันแล้วมันรู้สึกว่ายินยันได้ว่าผู้ชายก็คิดว่าผู้หญิงคนนี้เป็นของเราแล้ว ก็คงไม่มีหน้าไปมีคนอื่นแล้วก็ต้องอยู่กับเราตลอด ถ้าผู้ชายที่รักผู้หญิงมาก ส่วนผู้หญิงก็คิดว่า เออผู้ชายคนนี้เป็นของเราเรามีสิทธิ์ ส่วนไม่ดีก็คือว่า ถ้าวันหนึ่งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ชอบใจอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วมันเสียไป แล้วผู้ชายไม่มีอะไรจะเสีย แต่ผู้หญิงถ้าเสียไปแล้ว คนอื่นก็จะมองว่าไม่ดี” (แนน อายุ 18)

ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงบางคนยังให้ความสำคัญ กับการรักษาพรหมจรรย์ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าแต่มีใช้การกำหนดความสำคัญและคุณค่านี้ด้วยตัวผู้หญิงเอง ทั้งนี้เนื่องมาจากตัวผู้ชายเองที่เป็นคนกำหนดคุณค่าของผู้หญิงขึ้นมา ว่าคุณค่าของผู้หญิงอยู่ที่ความบริสุทธิ์ที่ผู้ชายเห็นเป็นสิ่งสำคัญ โดยผู้ชายมักจะคำนึงถึงความมีพรหมจรรย์สำหรับผู้หญิงที่จะมาเป็นภรรยาตนเอง และเป็นแม่ของลูก แต่ในทางตรงกันข้ามที่ผู้ชายสามารถมีอะไรกับผู้หญิงอื่นได้โดยไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ “ผู้ชายเขาจะภูมิใจมาก ถ้าเราได้เป็นของเขาในคืนแรกของการแต่งงาน แล้วตัวเราก็งงภูมิใจที่ได้ให้ไปกับคนที่เรารัก” (แนน อายุ 18) หรือ “ความบริสุทธิ์ของผู้หญิงเป็นสิ่งสำคัญ วันหนึ่งถ้าเราได้แต่งงานแล้วแฟนรู้ว่า เราไม่บริสุทธิ์แล้ว เขาอาจจะรับไม่ได้ และเพื่อไม่ให้คนเขามองว่าเราไม่ดีด้วย” (ไอ้ค อายุ 15)

ลักษณะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ ความรัก ซึ่งวิธีการที่วัยรุ่นจะหาประสบการณ์ เพื่อรู้จักความรักที่แท้จริงวิธีการหนึ่งคือการนัดพบ วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงมีการนัดพบกันเพื่อเรียนรู้บทบาททางสังคมใหม่ๆ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเพศตรงข้ามและทำความเข้าใจพร้อมทั้งยอมรับเรื่องเพศของตนเอง เพื่อจะพัฒนาไปสู่การมีชีวิตคู่ต่อไป แต่วัยรุ่นในปัจจุบันนั้นเข้าใจว่าการนัดพบทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และยังได้มีประสบการณ์การมีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม การมีความรัก ความผูกพัน การถูกเนื้อต้องตัวอาจถึงขั้นการมีเพศสัมพันธ์กันโดยไม่มีข้อผูกมัด จากที่กล่าวมาเป็นสิ่งที่ตอกย้ำให้การรักษานวลสงวนตัวของผู้หญิงปัจจุบันดูลดน้อยถอยลง

ด้วยบริบททางสังคมจากอดีตที่ส่งต่อมาถึงยุคนี้ ในเรื่องคุณค่าต่อความเป็นหญิง และพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบันจะถูกอธิบายได้ว่า การให้คุณค่าต่อความเป็น “เพศหญิง” ผ่านบทบาทที่สังคมกำหนด โดยวัยรุ่นหญิงได้ให้คุณค่าของเพศหญิงผ่านนัยยะของความเป็นแม่ เป็นเมีย และเป็นลูกสาว ซึ่งแม่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดประสบการณ์และดำเนินชีวิตให้กับลูก โดยเฉพาะลูกสาว โดยการทำหน้าที่ของผู้เป็นแม่ นอกจากนี้แม่ยังต้องทำหน้าที่เป็นเมียที่ดีอีกด้วย จากบรรทัดฐานของสังคมไทยได้ให้คุณค่าความเป็นเพศหญิงผ่านพิธีกรรม “การแต่งงาน” ซึ่งวัยรุ่นหญิงยังคงให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิง ของผู้หญิงที่ได้เคยสูญเสียพรหมจารีไปแล้ว แต่ยังคงแต่งงาน ส่วนบทบาทของลูกสาวไม่ว่าในอดีต ส่งต่อมาถึงปัจจุบันในบางสังคมยังคงถูกเปรียบเทียบกับลูกชาย และถูกตีค่าพรหมจารีต่ำลง เนื่องจากการมีลูกสาวก่อให้เกิดความเสียหายเรื่องเพศได้ง่ายกว่าลูกชาย ดังนั้น ลูกสาวจึงถูกบุคคลในครอบครัวอบรม สั่งสอนอย่างเข้มงวด เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม เพื่อป้องกันการนินทาจากเพื่อนบ้านและสร้างความอับอายให้กับครอบครัว จากคุณค่าต่อความเป็นหญิงที่ถูกตีค่าพรหมจารีผ่านนัยยะต่างๆ กัน ส่งผลให้ปัจจัยของการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง มีนัยยะที่เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การอบรมเลี้ยงดูลูกสาวของพ่อแม่ในปัจจุบันมี 3 วิธีคิด คือ บางครอบครัวที่วัยรุ่นถูกปิดกั้นในการมีความรักในวัยเรียน บางครอบครัวที่เปิดโอกาสให้วัยรุ่นชายหญิงได้คบหากัน โดยให้อยู่ในขอบเขตทำให้วัยรุ่นมีช่องทางที่ไม่เกิดสภาวะการกดดัน หรือ ถูกกีดกันในการคบหากันจากพ่อแม่อาจส่งผลทำให้พรหมจารียังคงคุณค่าอยู่ แต่ยังมีครอบครัวจำนวนไม่น้อยที่เปิดโอกาสให้วัยรุ่นมีอิสระในการคบหากันอย่างเปิดเผยมากขึ้น และมีพฤติกรรมแสดงความรักในแบบต่างๆ โดยการถูกเนื้อต้องตัวกัน กอดจูบ อาจถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์กัน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการได้รับสื่อต่างๆ เกี่ยวกับการแสดงความรัก ค่านิยมของการมีแฟน คู่รัก หรือการมีกิ๊ก จึงทำให้วัยรุ่นเห็นว่าการแสดงความรักเป็นเรื่องธรรมดา จากพฤติกรรมของวัยรุ่นทำให้คุณค่าของพรหมจารีลดลง นอกจากนี้คุณค่าในเรื่องพรหมจารีจะถูกส่งผ่านในรูปของความรู้ / ความจริงทางวิทยาศาสตร์ วัยรุ่นหญิงยังคง

ตีค่าความบริสุทธิ์ของผู้หญิงจากการฉีกขาดของเยื่อพรหมจารี ส่วนคุณค่าที่ถูกอธิบายโดยค่านิยมทางสังคม คือ การที่ผู้หญิงไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายก่อนการแต่งงาน ซึ่งวัยรุ่นหญิงคงยังให้คุณค่าอยู่ ส่วนการมีและการสูญเสียพรหมจารี วัยรุ่นหญิงให้คุณค่าต่อพรหมจารีกับวัยรุ่นหญิงที่เสียตัวอย่างไม่เต็มใจ ถ้าวัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่คิดว่าพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง อาทิ การจับมือ หอมแก้ม โอบกอด โดยที่ไม่ได้มีเพศสัมพันธ์กันไม่ทำให้สูญเสียพรหมจารี คงเป็นปรากฏการณ์ที่ตอกย้ำให้คุณค่าต่อความเป็นหญิงและพรหมจารีถูกตีค่าต่ำลง

จากงานวิจัยเผยให้เห็นว่า เมื่อบริบทของสังคมเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การให้คุณค่าต่อความเป็นหญิงและพรหมจารี ได้ถูกเปลี่ยนความหมายตามไปด้วย แม้ว่าวัยรุ่นหญิงยังคงได้รับการสืบทอดให้เห็นถึงคุณค่าของพรหมจารีอยู่ แต่คุณค่านั้นก็ได้เปลี่ยนความหมายไปจากเดิม โดยมีปัจจัยหลายๆ อย่างมาเป็นตัวกำหนด ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป

บทที่ 5

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง “การให้คุณค่าพรหมจารี” ของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน

ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมไทย ที่ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว พึ่งรักษาความบริสุทธิ์ไว้จนถึงวันแต่งงาน ถือเป็นค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมที่ผู้หญิงที่ตีพิมพ์ปฏิบัติ โดยได้รับการขัดเกลาและอบรมถ่ายทอดมาอย่างช้านาน แต่ในปัจจุบันสภาพของสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวของวัยรุ่นหญิงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป ตามกระแสของวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้วัยรุ่นหญิงรักษานวลสงวนตัวน้อยลง ส่งผลให้การเห็นคุณค่าพรหมจารีมิได้ดำรงอยู่เหมือนกับในอดีตที่ผ่านมา เนื่องด้วยอิทธิพลของปัจจัยด้านต่างๆ เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว โรงเรียน สังคม รวมถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง

นัยยะของคุณค่าพรหมจารี เราเชื่อว่าความหมายของพรหมจารีได้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งล้วนมีปัจจัยหลายๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป จากนิยามทางวิทยาศาสตร์ที่ได้กล่าวมาข้างต้นและนิยามในทางสังคมพรหมจารีถูกตีค่าด้วยมนุษย์ ที่ทำให้พรหมจารีในวันนี้มีความหมายที่ต่างไปจากเดิม โดยปัจจัยที่ใกล้ตัววัยรุ่น และส่งผลให้คุณค่าของพรหมจารีในสายตาวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปก็คือ ครอบครัวอันประกอบด้วย สภาพของครอบครัว บทบาทของพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดู สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกล่อมเกลาทางสังคมต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก คือ โรงเรียน พิจารณาในส่วนของการเข้าสู่ชีวิตในวัยเรียนของเด็กหญิง กลุ่มอ้างอิงในโรงเรียน เช่น ครู/กลุ่มเพื่อน กิจกรรมในโรงเรียน และปัจจัยสุดท้ายที่มีผลต่อวัยรุ่น คือ ปัจจัยทางสังคมอันประกอบด้วย การรับวัฒนธรรมต่างชาติ อิทธิพลจากสื่อต่อความรู้สึกนึกคิดของวัยรุ่นหญิง และรูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่น ซึ่งปัจจัยแต่ละปัจจัยล้วนมีความสำคัญต่อการให้คุณค่าพรหมจารีของผู้หญิง ดังนี้

ครอบครัว

ความคาดหวังของสังคมซึ่งหมายรวมถึง วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมของสังคมมีส่วนกำหนดบทบาทและคุณค่าของคนในสังคมนั้น ถ้าจะมองในมุมกลับก็เห็นได้ว่า มนุษย์เป็นผู้กำหนดค่านิยมต่าง ๆ ของสังคมอันได้แก่ วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ เพื่อให้คนในสังคมนั้นปฏิบัติไปตามแบบแผนเดียวกัน เนื่องจากมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มและค่านิยมเหล่านี้ก็เริ่มจากโครงสร้างของครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันแรกที่มีมนุษย์เรียนรู้เรื่องของคุณค่าหรือค่านิยม ครอบครัวเป็นสถาบันที่นับว่าเป็นกลุ่มทางสังคมที่มีขนาดเล็กที่สุด และมีความสำคัญมากเพราะเป็นกลุ่มสังคมที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมนุษย์มากที่สุด มีผลต่อการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เป็นการปลูกฝังบรรทัดฐานของบุคคลในครอบครัวซึ่งเป็นสมาชิกในสังคม

สภาพครอบครัวที่ในอดีตมีลักษณะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ คือ ครอบครัวที่มีทั้งพ่อ แม่ ลูก และญาติพี่น้องพร้อมหน้ากัน ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันภายในครอบครัว เด็กที่เกิดมาในครอบครัวขนาดใหญ่ จะได้รับการอบรมสั่งสอนจากทั้งจากพ่อแม่และเครือญาติ จะมีความรักความผูกพันใกล้ชิดกับบุคคลในครอบครัว อยู่ร่วมกันเป็นเวลานานจึงทำหน้าที่อบรมสั่งสอนได้ตลอดเวลา และมีความรับผิดชอบต่อกัน ครอบครัวจึงเป็นตัวแทนในการขัดเกลาทางสังคม แต่ในปัจจุบันด้วยการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทำให้สมาชิกของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว ซึ่งเป็นครอบครัวเล็กๆ บางครอบครัวขาดพ่อ บางครอบครัวขาดแม่ และบางครอบครัวขาดทั้งพ่อและแม่ ต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องหรือบุคคลอื่นๆ เด็กจึงขาดตัวแบบในการกำหนดพฤติกรรม การดำรงชีวิตในสังคม บุคคลในครอบครัวจะมีบทบาทอย่างยิ่ง ในการอบรมเลี้ยงดูและขัดเกลาความเป็นเพศหญิง จากสัมภาษณ์พบว่า วัยรุ่นหญิงที่อาศัยอยู่กับแม่ ยาย และย่า จะได้รับการอบรมสั่งสอนตามบทบาทของแม่โดยตรงในเรื่องการรักษานวลสงวนตัว มากกว่าวัยรุ่นหญิงที่อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง

บทบาทของพ่อแม่ พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญต่อการอบรม สั่งสอน ดูแล เลี้ยงดูลูก แม่มักจะให้การดูแลเอาใจใส่และใกล้ชิดลูกสาวมากกว่าพ่อ แม่จึงเป็นเสมือนตัวแบบ (Model) ของความเป็นผู้หญิงให้กับลูกสาว และลูกสาวก็มักจะเลียนแบบแม่ทั้งในด้านความคิดและการแสดงออกต่างๆ พ่อแม่จะแสดงแบบอย่างเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูก ให้ความรู้สึกที่เป็นมิตรกับลูก ให้ความรักความอบอุ่น ให้ความช่วยเหลือได้เสมือนเพื่อนเหมือนพี่ พ่อแม่จะเป็นตัวแทนของการสร้างวินัยในตนเอง ซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของการสร้างวินัยในครอบครัว พ่อแม่มีที่ทาลักษณะของความเป็นผู้นำ มีการตรงต่อเวลา รักษาคำมั่นสัญญา มีความเข้มแข็ง อดทน มีระเบียบวินัย ไม่พูดมากหรือจุกจิกจู้จี้ ให้อิสระกับลูก แต่พร้อมที่จะมีความยืดหยุ่นเมื่อมีเหตุผลพอสมควร จะทำให้ลูกเกิดความเกรงใจ เคารพ ปลอดภัยเมื่ออยู่ด้วยและอยากเลียนแบบหรือเอาอย่างได้ ในขณะที่แม่จะมีบทบาทเด่น ในการให้ความรัก ความอบอุ่น ให้ความเป็นมิตร ให้ความเข้าใจ ให้อิสระตามสมควร แม่กับลูกสาวจะสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดให้ได้ เพื่อจะได้เป็นเสมือนเพื่อนเหมือนพี่ คอยแนะนำใกล้ชิด และลูกจะเกิดความไวใจเชื่อถือ ลูกสาวที่เข้ากับแม่ไม่ได้มักเกิดปัญหาตามมา เช่นว่าเหว่ เหงา ต้องการความสนใจจากเพื่อนหรือคนอื่นมาก และอาจเกี่ยวเนื่องไปถึงต้องการความสนใจจากเพศตรงข้าม เพื่อให้เกิดการยอมรับจากสังคม นับตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็กจนถึงวัยรุ่น การปลุกฝังค่านิยมที่ว่าหญิงมีร่างกายที่อ่อนแอ เป็นเพศที่นินวล อ่อนโยน ต้องดูแลกวดขันในเรื่องการต้องรักษานวลสงวนตัว ต้องอยู่กับเหยาเฝ้ากับเรือน คอยควบคุมให้สำรวมกิริยามารยาทอยู่ตลอดเวลา ทำให้พ่อแม่ดูแลให้ความสนใจ คุ่มครองเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย และลูกสาวที่ใกล้ชิดกับแม่ก็ได้รับการอบรมเรื่องของการรักษานวลสงวนตัว ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของสาวกับแอนว่า “พ่อแม่สอนว่าเราเป็นผู้หญิง เราก็ต้องรักษานวลสงวนตัว อย่าไปยุ่งอะไรให้มาก เพื่อนผู้ชายก็คบไว้ ให้คบเป็นเพื่อนอย่าไปสนิท” (สา อายุ 16) และ “แม่เขาบอกว่า เกิดเป็นลูกผู้หญิงต้องรักษาตัว ถ้าเกิดจะมีอะไรกับใคร ก็คือต้องแต่งงานกันแล้ว ขนาดแต่งงานกันแล้ว ก็ยังไม่แน่ใจว่าผู้ชายคนนั้นเขาจะรักเราจริงหรือเปล่า” (แอน อายุ 14)

รูปแบบการใช้ชีวิตคู่ของพ่อแม่ที่ลูกสาวพบเห็นอยู่เป็นประจำ ถือเป็น การปลูกฝัง ลักษณะของครอบครัวที่วัยรุ่นจะเลียนแบบในอนาคตเช่นกัน รูปแบบการใช้ชีวิตคู่ของพ่อแม่ที่รักกัน หรือรูปแบบการใช้ชีวิตคู่ของพ่อแม่ที่ทะเลาะกัน อาจจะเป็นตัวแบบในการสะท้อนให้วัยรุ่นเห็นถึงการ ปฏิบัติตนของพ่อแม่ ทั้งที่เป็นตัวแบบที่เหมาะสม และอาจจะไม่เหมาะสม เป็นแนวทางที่วัยรุ่นอาจจะ ปฏิบัติตามได้ “ย่าบอกว่าไม่เหมือนเด็กสมัยนี้ จะรักกัน จะพูดกันไม่มีจับไม้จับมือ เขาเคยมีแฟน แค่ ไปดูหนังด้วยกันก็ถือว่าเยอะมากแล้ว” (อู่ อายุ 16) และ “พ่อแม่ชอบกัน แล้วพ่อแม่เขาไม่เข้าใจ เขาก็เลยหนีไปอยู่ด้วยกัน แล้วพ่อกับแม่เขาทำใจไม่ได้ เขาก็ขอให้กลับมาอยู่ด้วยกัน แล้วเขาก็ ยอมรับ” (สา อายุ 16)

บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ นอกจากจะต้องทำหน้าที่ในการอบรม สั่งสอน ดูแล และ เลี้ยงดูลูกแล้วนั้น การใช้ชีวิตคู่ของพ่อแม่อาจนำไปสู่การเป็นตัวแบบให้กับลูก

ในอดีตเด็กจะถูกอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจากบุคคลในครอบครัว เปรียบได้กับ สังคมไทยเดิมซึ่งเป็นสังคมขนาดใหญ่ ความรู้ วัฒนธรรม จรรยาจะถูกสั่งสมมาจากการศึกษาใน ครอบครัวเป็นหลัก พ่อแม่ต้องศึกษาและทำความเข้าใจความต้องการตามวัยของลูก หน้าที่หลัก ในการอบรมเลี้ยงดู ก็เพื่อให้ลูกได้ประคองชีวิตให้เขาผ่านพ้นในแต่ละช่วงวัย จนไปสู่ความเป็น ผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคตได้ โดยให้ลูกคงความมีวินัยของชีวิต มีความอบอุ่นใจ มีความเชื่อมั่น ในตนเอง มีศรัทธาต่อการทำตัวเป็นคนดี ช่วยเหลือตนเองได้ มองโลกและชีวิตที่ดี แต่ปัจจุบันเด็ก ไม่ได้ถูกอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือญาติพี่น้องเพียงเท่านั้น แต่เด็กจะถูกอบรมเลี้ยงดูจาก บุคคลภายนอกด้วย เด็กก็จะเลียนแบบลักษณะนิสัยและหล่อหลอมความคิดจากคนเลี้ยง บทบาท ของความเป็นครอบครัว ที่มีผู้ใหญ่คอยอบรมสั่งสอนจึงดูจางหายลง ความสัมพันธ์ของพ่อแม่จึงจืด จางลงไปด้วย เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้ทั้งพ่อและแม่ต้องออกมาช่วยกันหาเลี้ยง ครอบครัวย การอบรมเลี้ยงดูลูกจึงลดน้อยลง เมื่อเด็กเติบโตขึ้นเด็กก็จะเริ่มให้ความสำคัญกับ ครอบครัวน้อยลง แต่เด็กจะให้ความสำคัญกับเพื่อน และ เพื่อนต่างเพศมากขึ้น ซึ่งพ่อแม่เองอาจ มองว่าการมีแฟนเป็นเรื่องใหญ่ คิดว่าลูกอยู่ในวัยเรียนควรตั้งใจเรียนและไม่ควรคิดถึงเรื่องนี้ พ่อแม่ อาจคิดว่าการไม่ให้ลูกมีแฟน ไม่ให้เกี่ยวข้องกับผู้ชาย เป็นการแก้ปัญหา จึงส่งผลให้การอบรม เลี้ยงดู ชัดเภาความเป็นหญิงเข้มงวดมากขึ้นทั้งในเรื่องการเรียน เรื่องเที่ยว การคบเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนชาย หรือที่เรียกว่า “แฟน” ซึ่งความต้องการของพ่อแม่บางครอบครัวในปัจจุบัน ยังคงต้องการให้ลูกสาวตั้งใจศึกษาเล่าเรียนมากกว่า “พ่อหนูเขาเป็นคนที่ไม่อยากให้หนูมีแฟน แล้ว ถ้าหากมีผู้ชายโทรไปที่บ้านเขาก็จะบอกว่า ไม่ต้องยุ่งนะ ยังอยู่ในวัยเรียนก็ยังไม่น่าจะคิดเรื่องนี้” (หมีว อายุ 14)

บางครอบครัวก็มีการลดระดับความเข้มงวดลง โดยการให้ลูกมองว่าพ่อแม่เป็นได้ทั้งพี่ ทั้งเพื่อนในการเป็นที่ปรึกษา รับฟังเรื่องต่างๆ ของลูกสาว ด้วยการเปิดโอกาสให้ลูกสาวมีแฟนได้ แต่

ต้องให้อยู่ในสายตา และอยู่ในการควบคุม ดูแล อบรม สั่งสอน ให้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ในขณะที่เด็กเองอาจคิดว่าการมีแฟนไม่ใช่เป็นเรื่องเสียหายแต่อย่างใด “ที่บ้านรู้ว่ามีแฟน เขากามนิสัยเป็นยังไง อยู่ห้องเดียวกันหรือ ก็บอกเขาวานิสัยเขาดี อยู่ห้องเดียวกัน พ่อกับแม่ก็ให้เสาร์-อาทิตย์ไปบ้านบ้าง เขาให้เข้าบ้านได้แต่ไม่ให้อยู่กับสองต่อสอง ไปไหนมาไหนก็ให้อาบน้ำไปด้วย มีแฟนมันก็ดี ถ้าเราคบคนที่ดี” (แอม อายุ 17)

บางครอบครัวระดับความเข้มงวดแทบจะไม่มีเลย เมื่อพูดถึงการอมรมเลี้ยงดู เรื่องการมีแฟนหรือไม่มีแฟนจะเป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่นหญิงในยุคปัจจุบันไปเสียแล้ว กับการที่ผู้ใหญ่เองมองว่าเป็นเรื่องปกติ จึงไม่จำเป็นต้องอบรมเลี้ยงดูในเรื่องนี้ แต่กลับมองไปยังการป้องกันเมื่อมีแฟนแล้ว ปัญหาต่างๆ ที่อาจตามมาไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงเรื่องของการตั้งครรภ์ การทำแท้ง หรือแม้กระทั่งโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ “ถ้าเป็นน้ำหนักเขาจะไม่สอนเรื่องนี้ เขาจะสอนการใช้ยาคุม เพราะรู้ว่าเด็กสมัยนี้มันเป็นอย่างนี้” (อุ้ย อายุ 16)

การขัดเกลาความเป็นเพศหญิงของครอบครัวสมัยใหม่อาจจะต่างจากสมัยก่อน บางครอบครัวอาจเข้มงวดกับการอบรมเลี้ยงดูลูกสาว โดยไม่ให้คบกับเพื่อนชายในขณะที่ยังเรียนหนังสืออยู่ เพื่อเป็นเสมือนกลไกในการป้องกันลูกสาวที่จะเสียความบริสุทธิ์ก่อนวัยอันควร แต่บางครอบครัวพ่อแม่จะเปิดโอกาสให้ลูกสาวได้คบเพื่อนชายได้อย่างเปิดเผย แต่ให้อยู่ในสายตาผู้ใหญ่ เพื่อป้องกันการลอบคบหากัน หรือการประพฤติตนไม่เหมาะสม ในขณะที่บางครอบครัวผู้ปกครองจะคิดว่าไม่สามารถห้ามวัยรุ่นไม่ให้มีแฟนได้แต่จะสอนเรื่องของการป้องกัน เช่น การใช้ถุงยางอนามัย การใช้ยาคุมกำเนิด

โรงเรียน

โลกสาธารณะของวัยรุ่นแห่งแรก คือ โรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของเด็ก เป็นตัวแทนที่จะช่วยขัดเกลาทางสังคมอย่างเป็นทางการในการที่จะได้รับความรู้ ความคิดต่างๆ และวิชาการต่างๆ อย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันโรงเรียนเป็นสถานที่ที่สำคัญในเรื่องการให้การขัดเกลาแก่เด็ก ตลอดจนทำให้เด็กมีโอกาสพบปะสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน

เมื่อหญิงชายที่เติบโตมาจากสถาบันครอบครัวถึงวัยที่ต้องออกมาสู่โลกสาธารณะ และโลกสาธารณะแรกที่ว่าก็คือ โรงเรียน โรงเรียนจึงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นอย่างยิ่ง เพราะวัยรุ่นต้องออกจากครอบครัวมาเข้าสังคมใหม่ ซึ่งมีคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ พี่น้อง และเป็นพื้นที่สำคัญที่ก่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกันระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนแบบสหศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายเรียนด้วยกัน โรงเรียนจึงมีอิทธิพลและมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เพราะเด็กสมัยใหม่มักจะใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนเป็นระยะเวลายาวนาน โดยเฉพาะลูกหลานของชนชั้นกลางที่มีความมั่งมี ซึ่งนิยมให้ลูกศึกษาเล่าเรียนในระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ เพื่อความก้าวหน้าของชีวิต

พรหมจารีของผู้หญิงในอดีตถูกให้ความสำคัญในระยะสั้นๆ เพราะผู้หญิงในสมัยก่อนแต่งงานเร็ว ระยะเวลาของการมีพรหมจารีจึงสั้นลง ทำให้พรหมจารีจึงดูมีค่าที่ยิ่งใหญ่ เนื่องจากผู้หญิงสมัยก่อนได้รับการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนจากพ่อแม่และญาติ ซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัว ไม่ได้ออกมาใช้ชีวิตในโลกสาธารณะ ผู้หญิงจึงแต่งงานและมีลูกตั้งแต่อายุยังน้อย แต่ต่อมากการให้คุณค่านี้ถูกกำหนดด้วยการศึกษา เมื่อผู้หญิงเข้าไปอยู่ในระบบโรงเรียน ทำให้ช่วงอายุในวัยเรียนของเด็กวัยรุ่นหญิงในปัจจุบันใช้ชีวิตในวัยเรียนมากขึ้น ช่วงเวลาต่างๆ ก็จะถูกใช้ไปกับการศึกษาทำให้ผู้หญิงมีช่วงพรหมจารีที่ยาวขึ้น ผู้หญิงแต่งงานช้าลง แต่ความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการสูญเสียพรหมจารีกลับมีมากขึ้น เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นปัจจุบัน ทำให้วัยรุ่นพบปะและปฏิสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามมากขึ้น อาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่เสี่ยงของผู้หญิงที่ต้องเกี่ยวข้องกับผู้ชาย เช่น กิจกรรมการรับน้องใหม่ รุ่นพี่จะชอบใช้กิจกรรมที่ต้องให้หญิงชายถูกเนื้อต้องตัวกัน ส่งผลต่อทัศนคติที่ว่าผู้หญิงต้องรักษาวงศ์วานตัวจึงมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จากคำกล่าวของแนน “เพื่อนนอกโรงเรียนที่เล่นด้วยกันมาตั้งแต่เล็ก เขาไม่ได้เรียน เขาก็มีพวกกันไปหมดแล้ว บางคนเขาก็ทำแท้ง บางคนเขาก็เรียนไม่จบ เขาซีเกียจเรียน เขารับมีแฟน” (แนน อายุ 17)

จะเห็นได้ว่าทัศนคติการมองโลกของผู้หญิงที่เรียนต่อกับไม่ได้เรียนต่อ มีความแตกต่างกัน และยังส่งผลต่อการมองคุณค่าของตนเอง คุณค่าของผู้ชายและคุณค่าของพรหมจารีแตกต่างกันอีกด้วย สำหรับวัยรุ่นหญิงที่ไม่ได้เรียนหนังสือยังคงมีแนวโน้มที่จะแต่งงานเร็วและให้ความสำคัญกับผู้ชาย แต่วัยรุ่นหญิงที่เข้าสู่อุปการเรียนต่อ ก็จะมีแนวโน้มแต่งงานช้าลง ให้ความสำคัญกับการมีชีวิตที่อิสระในการเรียนและการทำงานมากกว่า สะท้อนได้จากคำสัมภาษณ์ของแนน “ตอนนั้นหนูยังเด็ก หนูมีความรู้สึกว่าคุณค่าผู้ชายสำคัญกว่าอะไร ถ้าหนูไปกับผู้ชายพวกนั้น หนูคงไม่ได้มานั่งเรียนหนังสือ หนูคงจะต้องท้องไปแล้วก็ได้ ชีวิตหนูคงจะลำบาก แต่ตอนนี้หนูคิดได้แล้วคิดว่าหนูจะตั้งใจเรียน มีความสุขกับเพื่อนๆ ทำให้คนที่บ้านภูมิใจ” (แนน อายุ 17)

ในปัจจุบันการให้คุณค่าพรหมจารีมีการให้คุณค่าที่เปลี่ยนไป ภายใต้การใช้ชีวิต อยู่ในโรงเรียนของผู้หญิง เมื่อเปรียบกับอดีตที่เคยตอกย้ำการรักษาวงศ์วานตัวของผู้หญิงจึงได้จิตใจลงได้มีผลการสำรวจตัวอย่างงานวิจัยจากเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ² ที่เสนอผลงานการสำรวจภาคสนามในโครงการเฝ้าระวังรักษาคุณภาพอนาคตของเยาวชนไทย จากการสำรวจพบว่า เยาวชนชายเคยมีความสัมพันธ์ทางเพศ ครั้งแรกตอน อายุเพียง 9 ขวบ โดยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนร่วมโรงเรียน ในขณะที่เดียวกัน เยาวชนหญิง เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศ ครั้งแรกตอน อายุเพียง 11 ขวบเท่านั้น โดยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับแฟน เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าวัยรุ่นปัจจุบันมีเพศสัมพันธ์กันเร็วขึ้น วัยรุ่นหญิงก็จะเสียตัวกันเร็วขึ้น ทั้งที่กำลังใช้ชีวิตในวัยเรียนอยู่

² เอกกรงค์ ภาณุพงษ์, กนกวลี ตรีวัฒนากุล และทีมข่าวเหี่ยวเหวเดือนเก้า. (2546). สารคดีเพศ Sixteen Thailand. หน้า 12.

ถ้าเรากำลังถึงพรหมจารีในความหมายเดิม การให้คุณค่าต่อพรหมจารีจะถูกลดทอน ความหมายลง โดยครูจะถูกสร้างให้มีบทบาทต่อการให้ความสำคัญของพรหมจารี อาจเนื่องมาจาก ครูต้องทำหน้าที่ในการดูแลอบรมสั่งสอนเด็กออกจากพ่อแม่ นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนก็มีความสำคัญ อย่างมากกับเด็กวัยรุ่น ครูอาจารย์ในโรงเรียนมีส่วนช่วยในการแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูจาก พ่อแม่ของเด็ก สถาบันการศึกษาจึงมีความสำคัญมากขึ้น เป็นตัวแบบในการถ่ายทอดวิชาความรู้ ต่างๆ ให้กับเด็กออกจากพ่อแม่ และกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของเด็ก เมื่อ วัยรุ่นหญิงได้เข้าสู่ชีวิตในโรงเรียน ครูจะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กมาก เด็กอาจยึดถือเอาทำที่ บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูเป็นแบบฉบับ ส่วนใหญ่เด็กจะเชื่อและเกรงใจครู จนบางครั้ง อาจจะมีมากกว่าเชื่อพ่อแม่ นอกจากแม่จะเป็นต้นแบบของวัยรุ่นหญิงแล้ว การวางตัวของครูเป็น ตัวอย่างของวัยรุ่นหญิงได้มาก แม้วัยรุ่นจะมีความคิดความอ่านเป็นของตัวเองก็ตาม แต่ครูคือผู้ที่ วัยรุ่นมองว่ามีความหมายสำคัญอยู่มาก วัยรุ่นจะสนใจมองครูนับจากการแต่งกาย การประพฤติ ปฏิบัติของครูเป็นประสบการณ์ให้เขา

ช่วงวัยรุ่นเด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน ครูนับว่ามีบทบาทสำคัญอยู่ไม่น้อยใน การช่วยวางแนวทางด้านสังคมในการคบเพื่อนต่างเพศให้แก่วัยรุ่น คือ เสริมความมั่นใจ ในตนเอง ให้กับวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านของวัยรุ่น ให้เกิดการปรับตัวที่ดี หรือแม้แต่เรื่องของ กิริยามารยาท เด็กที่มีพฤติกรรมในทางชั่วสาวซึ่งเด็กบางคนมองว่าเป็นเรื่องปกติ และยังคงกระทำ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อไป ครูมักจะให้นิยามว่าเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยง ที่ครูต้องคอยควบคุมดูแล พฤติกรรมในขณะที่อยู่ในโรงเรียน ถ้าพบเห็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็จะเรียกมาคุย และแจ้งให้ ผู้ปกครองรับทราบ เพื่อจะได้ช่วยกันดำเนินการดูแลพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งเด็กที่ไม่พยายามปรับปรุงพฤติกรรมส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ครูเชื่อว่า “มีปัญหา” อาจไม่ได้รับความ ออบอ้อนจากบุคคลครอบครัว จึงมีความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากผู้ชายที่ตนเองรัก โดยมองว่าผู้ชายเป็นสิ่งสำคัญกับชีวิต จึงเป็นเรื่องที่ทางโรงเรียนและผู้ปกครองต้องปฏิบัติร่วมกัน ในการช่วยเหลือนักเรียน

เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังต้องการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง และอยากหยุดการเอา แบบอย่างในสิ่งที่เคยเอาอย่างมาแล้ว ความคิดเมื่อวัยเด็กเล็กที่ต้องการความออบอ้อน ได้อยู่กับใกล้ชิด กับพ่อแม่ ครอบครัว ความปรารถนาที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่เด็กก็จะเปลี่ยนไป เมื่อเด็ก เจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น ความผูกพันและความสำคัญของครอบครัวจะค่อยๆ จางลง เด็กจะมอง สังคมที่ไกลจากตัวและสิ่งแวดล้อมแคบๆ ของเขาออกไป เริ่มหันไปสนใจคบหากับกลุ่มเพื่อนในรุ่นราว คราวเดียวกัน จึงให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าครอบครัว กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อทัศนคติของ วัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กวัยนี้มีแนวโน้มของความต้องการที่จะอยู่ร่วมกับเพื่อน ที่มีรสนิยม ใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะในด้านความคิด การแต่งกาย หรือรูปแบบของการแสดงออก เขาจึงจับกลุ่มกัน อย่างเหนียวแน่น โดยคิดว่าพวกเขามีค่านิยมหรือความชอบคล้ายๆ กัน น่าจะมีความเข้าใจกันได้ เป็นอย่างดี พูดภาษาเดียวกันรู้เรื่อง คือจะคุยกันอยู่ในกลุ่มของพวกเขา และในเรื่องของพวกเขา ซึ่ง ไม่อยากให้ผู้ใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมด้วย วัยรุ่นจึงเกิดการยอมรับซึ่งกันและกันของกลุ่มเพื่อน และ

อยากเกาะกลุ่มกันเอาไว้ เพื่อเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน กลุ่มเพื่อนจึงมีบทบาททั้งในการชี้แนะให้ทำตามกฎเกณฑ์ที่สังคมต้องการ หรือในทางตรงกันข้ามอาจชี้แนะให้ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น การยกพวกตีกัน การคบเพื่อนจึงมีความหมายกับเด็กวัยนี้เป็นอย่างมาก ดังคำกล่าวของแนน ต่อการให้ความหมายของการมีเพื่อนในวัยเรียนว่า

“ถ้าเราคบเพื่อนดี เรามาเรียนเราเจอเพื่อนดี เราก็จะมีคุณค่าขึ้น และต้องยอมรับเลยว่า เพื่อนกลุ่มนี้เขาจะเป็นคนดีมาก เขาจะดักเตือนเราทุกเรื่อง แม้แต่เรื่องผู้ชาย สมมติว่าถ้าคนนั้น เขาจะมาทำอะไรเธอ เธออย่าไปยุ่งนะ เธออย่าไปสนใจนะ แชวกี้แชนวไปไม่ต้องไปยุ่ง ไม่ต้องไปสนใจเขา เตียวเขาจะหาว่าเราชอบเขา เขาจะดักเตือนเรื่อย ๆ ค่ะ เพื่อนจะดักเตือนเพื่อน จะไม่ยอมยกให้เพื่อนคนไหนเสีย” (แนน อายุ 18)

จากคำสัมภาษณ์จะพบว่าวัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน การได้รับการยอมรับจากเพื่อน และการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน และมีทัศนคติที่มีต่อการดักเตือนจากเพื่อน ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการสร้างและให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิง และคุณค่าต่อพรหมจรรย์ด้วยเช่นกัน

การทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ โดยเฉพาะการเรียนวิชาพลศึกษา ที่วัยรุ่นชายหญิงต้องถูกเนื้อต้องตัวกัน โดยเด็กอาจถือว่าเป็นเรื่องปกติในระหว่างเพื่อนต่างเพศที่พึงปฏิบัติต่อกัน เช่น การจับมือ การโอบกอด การรับน้องใหม่ไม่ว่าจะเป็นการรับน้องในสถาบันหรือนอกสถาบัน กิจกรรมที่รุ่นพี่ได้กำหนดให้รุ่นน้องปฏิบัติตามนั้นล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันระหว่างหญิงกับชายที่ต้องใกล้ชิดกัน นอกจากนี้กิจกรรมการเรียน การสอนเพศศึกษาให้กับเด็กวัยรุ่น ถือเป็นกุญแจที่จะไขไปสู่การแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศในสังคมไทยได้ ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวกับเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ท้องก่อนแต่ง-ท้องไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง ฯลฯ กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน จึงทำให้เด็กผู้หญิงไม่รู้สึกรู้สีกว่าการถูกเนื้อต้องตัวกับเพื่อนต่างเพศ เป็นเรื่องเสียหาย หรือกลายเป็นเรื่องปกติของสังคมในปัจจุบัน ดังนั้นการกำหนดระดับของการรักษาวนสงวนตัวของผู้หญิงจึงเปลี่ยนไปจากเดิม โดยวัยรุ่นหญิงจะถือว่าการถูกเนื้อต้องตัวกันระหว่างชายหญิงเป็นเรื่องปกติทั่วไป ไม่เกี่ยวกับข้องกับการรักษาวนสงวนตัว

สังคมรอบตัวของวัยรุ่นในปัจจุบัน

บริบททางสังคมที่อยู่แวดล้อมวัยรุ่น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดการกระทำของวัยรุ่น พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงของสังคมจากบรรทัดฐานเดิม ต่อการให้คุณค่าพรหมจรรย์ของผู้หญิง เห็นได้จากสังคมในอดีตวัยรุ่นมักมีการนัดพบเพื่อนต่างเพศในงานเทศกาลต่างๆ เช่น

งานทำบุญ การติดต่อทำความรู้จักกันระหว่างชายหญิง เป็นไปตามสภาพของสังคมเดิมที่มีบ้านเรือนใกล้เคียงกัน ทำให้ชายหญิงมีโอกาสรู้จักประวัติความเป็นมา และนิสัยใจคอของกันและกัน รู้จักฐานะ ความเป็นอยู่ รสนิยม และอาชีพ ฯลฯ ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมากผู้หญิงจะถูกอบรมสั่งสอนให้รักนวลสงวนตัว ให้อยู่กับเหย้า ผูกกับเรือน ไม่ให้ติดต่อกับฝ่ายชาย ต้องยึดถือในประเพณีและวัฒนธรรมอย่างเคร่งครัด ส่วนวัยรุ่นในปัจจุบันซึ่งได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมมาก เช่น จากสื่อมวลชนทำให้เด็กวัยรุ่นบางส่วนรับเอาอิทธิพลตะวันตกเข้ามาใช้ โดยการมีความรักที่เป็นอิสระ มีการนัดพบเพื่อนต่างเพศกันตามลำพัง การถูกเนื้อต้องตัวกันระหว่างหนุ่มสาว กระทำกันโดยเปิดเผยมากขึ้น จึงอาจมีแนวโน้มที่ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้

สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้พ่อแม่ต้องออกมาช่วยกันประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับครอบครัว จึงมีเวลาในการอบรมดูแลลูกน้อยลง เด็กขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่ ทำให้เด็กวัยรุ่นแสวงหาความรักจากเพื่อนต่างเพศ การมีแฟนของผู้ชายในทางสังคมบ่งบอกถึงการเป็นผู้นำ ส่วนการมีแฟนของผู้หญิงเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง จากสาเหตุต่างๆ ข้างต้นอาจส่งผลให้วัยรุ่นสูญเสียพรหมจารีได้

การรับวัฒนธรรมใหม่ (Acculturation) การรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้าสู่สังคมไทย น่าจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ บรรทัดฐานของการรักนวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงของไทย เปลี่ยนไปจากเดิม วัฒนธรรมตะวันตกที่ไม่ถือเนื้อถือตัว การทักทายโดยการกอดจูบ หรือสามารถแสดงความรักได้อย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ แม้กระทั่งค่านิยมในการอยู่ก่อนแต่งก็ได้เผยแพร่เข้าสู่สังคมวัยรุ่นไทย ทั้งผ่านมาทางภาพยนตร์ โฆษณา อินเทอร์เน็ต หรือสื่อต่างๆ ล้วนเข้าไปมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยม และบรรทัดฐานของกลุ่มวัยรุ่นที่รับเรื่องต่างๆ เหล่านี้อย่างรวดเร็ว และยิ่งเห็นเป็นความทันสมัยของสังคมปัจจุบัน

สื่อมวลชนต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือการ์ตูน ฯลฯ แม้กระทั่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคม แกมมนุษย์ในด้านต่างๆ ตั้งแต่ความคิด ความเชื่อ รูปแบบของความประพฤติ เพราะสื่อมวลชนมีทั้งการให้ความรู้และความเพลิดเพลิน ในสังคมไทยปัจจุบันวัยรุ่นได้รับวัฒนธรรมต่างชาติที่เกี่ยวกับแฟชั่น อาทิ แฟชั่นแนวเกาหลี ญี่ปุ่น ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น มีการเลียนแบบกันในเรื่องของการแต่งกาย ทรงผม ประกอบกับความสนใจเพศตรงข้ามที่มีรสนิยมเดียวกัน แม้แต่สื่อโทรทัศน์ที่ผลิตเป็นภาพยนตร์เกาหลี ที่สาระสำคัญของเรื่องส่วนใหญ่บ่งบอกถึงการมีความรักใสๆ ในแบบฉบับของวัยรุ่น จากค่านิยมนี้อาจทำให้วัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มไปสู่การสูญเสียความบริสุทธิ์ได้ นอกจากนี้ อิทธิพลของสื่อมวลชนที่สำคัญคือการให้ข่าวสาร เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศ เป็นสิ่งที่สะท้อนคุณค่าและอุดมคติเกี่ยวกับเพศและยังทำหน้าที่ในการคัดเลือกข้อมูล จึงส่งผลกระทบต่อความเข้าใจในเรื่องเพศ ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันพุธที่ 25 พฤษภาคม 2548 ที่ผ่านมา ได้กล่าวถึงรายงานสุขภาพคนไทย ประจำปี 2548 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งจัดทำโดย ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล นักวิจัย

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะ ได้ทำการสำรวจในหัวข้อเรื่อง “สังคมไทยกับภัยข่มขืน” พบว่าในปี 2547 ดัชนีชี้วัดถึงสถานการณ์ภัยทางเพศของผู้หญิงไทยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังวิเคราะห์อีกว่า ยังเกิดสื่อโป๊หลากหลายรูปแบบขึ้นนอกจากแบบเดิมๆ คือ หนังสือ หรือวีซีดี คือการรับส่งภาพโป๊ผ่านมือถือ การ์ตูนโป๊ เว็บไซต์โป๊ นิตยสารและหนังสือพิมพ์รายวัน บ่งบอกถึงการพูดเรื่องเพศในที่สาธารณะ เปิดเผย โดยไม่ถือเป็นเรื่องที่ต้องปกปิดอีกต่อไป วัยรุ่นซึ่งเป็นผู้รับอิทธิพลจากสื่อโดยตรง ซึ่งเป็นการช่วยให้วัยรุ่นประพฤติปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องเพศในทางที่ไม่เหมาะสม และไม่ถูกต้อง

ในแง่มุมมองของสื่อที่ปรากฏผ่านทางจอโทรทัศน์ที่ออกมาในรูปแบบของละคร / ภาพยนตร์ในปัจจุบัน มักนำเสนอเรื่องราวในแง่มุมมอง ที่มีแต่บทรักๆ ใคร่ๆ การกำหนดเนื้อเรื่องให้ตัวละครชายข่มขืนตัวละครหญิง แต่ตอนจบของเรื่องกลับกลายเป็นความสมหวังที่ได้แต่งงานได้ครองคู่อยู่ด้วยกัน เช่น ละครที่เคยโด่งดังในอดีตเรื่องดาวพระศุกรีมีจากพระเอกข่มขืนนางเอก หรือละครเรื่องเพลิงพายุ ซึ่งเป็นการผลิตซ้ำวิถีคิดในแง่มุมมองเดิม อาจสร้างความเข้าใจของวัยรุ่นหญิงว่าเมื่อเสียตัวให้กับคนรักแล้วไม่เป็นอะไร เพราะทำที่สุจริตก็ต้องได้แต่งงานกันแบบในละคร ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนมุมมองของละคร ที่ส่งผลต่อการกล่อมเกลาทางสังคมไว้ว่า

“ในละครก็เป็นตัวอย่าง คนที่ไม่คิดก็อาจคิดก็ได้ ยิ่งดูมากเขาอาจคิดว่ามันเป็นเรื่องปกติ เขาอาจทำตามกันได้” (เบียร์ อายุ 15) และ “บางคนดูละครก็อยากเป็นเหมือนในละคร อย่างเห็นพระเอกนางเอกแต่งงานกันก็อยากเป็นแบบเขาจังเลย ละครมันมีส่วนในการตัดสินใจ ถ้าเราไม่มีละครมันก็เหมือนไม่มีมโนภาพให้เราเห็นว่าเป็นยังไง ก็อาจจะทำให้คนเราลองผิดลองถูก แต่พอมีละครทำให้คนเราเห็นว่าถ้าผลออกมาจะเป็นแบบนี้ก็ได้ ก็อาจจะทำให้เราไม่ทำ ละครบางที่มันก็ดี อย่างตอนจบที่คนทำไม่ดีมันจะเป็นอย่างไร” (แนน อายุ 17)

วัยรุ่นมักจะมีกลุ่มอ้างอิงทางสังคม ที่เป็นแบบอย่างหรือเลียนแบบบุคคลที่ เรียกตัวเองว่า “ดารา” ซึ่งมีบทบาททางสังคมอย่างมากที่จะเป็นตัวสะท้อนความเป็นตัวตนของวัยรุ่นในปัจจุบัน ดาราสมัยใหม่มักมีค่านิยมของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันโดยไม่แต่งงาน โดยถือเป็นเรื่องปกติในการดำเนินชีวิต เนื่องด้วยเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง วัยรุ่นเป็นวัยที่อยาก رؤ้อยากเห็นและอยากลอง ประกอบกับการมีตัวแบบที่เขานิยมชมชอบ จึงเกิดการลอกเลียนแบบดาราที่ชื่นชอบ ในเรื่องของการแต่งกาย แฟชั่นต่างๆ ที่รับมาจากวัฒนธรรมตะวันตกที่มีเข้ามาอยู่เสมอๆ หรืออาจแม้กระทั่งการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันตามแบบดาราที่วัยรุ่นอาจมองว่า ดาราหญิงชายใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันได้ไม่ถือเป็นเรื่องผิดแต่อย่างใด “ดาราก็เหมือนคนธรรมดาเขาก็ต้องมีเพศสัมพันธ์กัน วัยรุ่นอาจอยากทำตาม คิดว่าเป็นแฟชั่นเลยทำตาม” (นิ อายุ 14) และ “คิดว่ามีผลกระทบกับวัยรุ่น โดยมากคนทั่วไป นักศึกษาหรือว่าวัยรุ่นมักจะเอาตามแบบอย่าง ถ้าเป็นตัวอย่างในวัยที่ทำงานแล้วก็ไม่น่าจะผิดถ้าพ่อแม่ของทั้ง 2 ฝ่ายยอมรับ แต่ถ้าเป็นเด็กในวัยเรียนแล้วทำตามก็คิดว่าไม่สมควร” (ไอค์ อายุ 15)

ภาพของผู้หญิงในนิตยสารเป็นภาพที่เน้นจุดสนใจของผู้ชายในภาพของความงาม การขายเรือนร่างเปรียบเสมือนวัตถุทางเพศที่โน้มน้าวให้ผู้ชายอยากบริโภคสินค้านั้นๆ โดยใช้ **สื่อสิ่งพิมพ์** ในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และยังเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นได้ง่ายอีกด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันดังเช่นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐประจำวันอาทิตย์ที่มีการนำภาพผู้หญิงใส่ชุดว่ายน้ำมานำเสนอข่าวเผยแพร่ให้เห็นถึงเรือนร่างของผู้หญิง ถือเป็นสิ่งที่คนในสังคมชื่นชมความงามของเรือนร่างของผู้หญิงได้อย่างเปิดเผย คุณค่าของผู้หญิงจึงถูกตีค่าด้วยความสวยงามทางสรีระ และเปลี่ยนบรรทัดฐานของสังคมไทยที่ว่าผู้หญิงจะต้องแต่งตัวมิดชิดอย่างผู้หญิงในอดีต

หนังสือที่วัยรุ่นชอบอ่านมากที่สุดก็คือ **หนังสือการ์ตูนและหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น** การ์ตูนญี่ปุ่นรับวัฒนธรรมมาจากอิทธิพลตะวันตกอย่างหนึ่งที่คนไทยรับเข้ามา โดยมีผลกระทบโดยตรงกับเด็กวัยรุ่นปัจจุบันซึ่งในเนื้อหาของหนังสือจะแสดงถึงเรื่องราวของเด็กวัยรุ่นในแง่มุมของความรัก หรือมีการสอนเรื่องเพศแบบแปลกๆ และนอกจากนี้ยังมีการนำเสนอเป็นรูปภาพประกอบซึ่งเป็นรูปโป๊เปลือยที่แสดงท่าทางอย่างชัดเจนในการร่วมเพศระหว่างหญิงชาย เช่นเรื่องขยับรีดขยับรัก ที่เน้นการนำเสนอของรูปภาพที่หญิงกับชายมีความสัมพันธ์กันมากกว่าเนื้อหาในหนังสือ เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่จะนิยมอ่านหนังสือแนวนี้ที่มักพูดถึงเรื่องความรักในวัยเรียน และมีความยาวเป็นตอนๆ ชวนให้ติดตามต่อไป และอิทธิพลของการ์ตูนบางเรื่อง เช่นเรื่องเซเลอร์มูน และหนังสือการ์ตูนในปัจจุบันอีกหลายๆ เรื่องได้ถูกนำมาใช้ในรูปแบบของการเลียนแบบการแต่งกายในเครื่องแบบของโรงเรียนในปัจจุบัน

เทคโนโลยีทางการสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็วอย่าง **อินเทอร์เน็ต** เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นได้รับรู้ข้อมูลความรู้ที่ทันสมัย แต่ในสภาวะความเป็นจริงในปัจจุบันวัยรุ่นกลับใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ไม่ถูกต้อง นำมาใช้ในการสื่อสารกับเพศตรงข้าม เข้าไปพูดคุยรู้จักกัน จากนั้นมีการพบปะและมีเพศสัมพันธ์กันที่สุดในที่สุด โดยขาดวิจารณญาณในการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสมและขาดการควบคุมดูแล ดังจะเห็นได้จากข่าวสารที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน ที่วัยรุ่นคุยกันในเว็บไซต์ แล้วถูกล่อลวงไปข่มขืน และนอกจากการพบปะพูดคุยแล้ว วัยรุ่นยังสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการเปลื้องผ้าอาจารย์ผ่านทางจอคอมพิวเตอร์ การสำเร็จความใคร่ได้ด้วยตนเอง โดยมีความคิดแค่เพียงต้องการการเป็นที่ยอมรับ หรือได้รับคำชมเชยจากเพศตรงข้าม มองว่าเรือนร่างของตนเองมีคุณค่า แสวงหาคูณค่าของตนเองด้วยการเปลื้องผ้าให้ผู้ชายชม การเปลื้องกายในที่สาธารณะหรือการมีเพศสัมพันธ์กับใครก็ได้เป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเห็นคุณค่าของการรักนวลสงวนตัวลดลง และจากคำสัมภาษณ์ของฝ่ายกับนุช ที่มีความเห็นว่าการคุยกันในเว็บไซต์ อาจถูกหลอกและทำให้เสียตัวได้ “เซทกันรู้จักกันทางอีเมล เราไม่เคยเห็นหน้าส่วนมากเล่นแล้วโกหกชื่อ โกหกอะไรก็ได้ ไม่เคยเห็นหน้าก็อาจจะมีส่วนอาจจะถูกหลอกได้” (ฝ่ายอายุ 14) และ “เขาอาจจะชวนไปมีอะไรกัน ตอนแรกๆ ก็อาจจะชวนไปเที่ยว แต่พอหลังๆ ก็ออกหลอกไปข่มขืนได้” (นุช อายุ 18)

สำหรับการได้รับสื่อเรื่องเพศ สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อมนุษย์มากขึ้นทุกที สื่อ ข่าวสาร ที่ออกมาในรูปแบบต่างๆ มีทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และมีทั้งที่มีจุดประสงค์อื่นแอบแฝงเป็นสิ่ง มอมเมาเยาวชนให้มีพฤติกรรมตามที่เจ้าของสื่อต้องการ เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งที่วัยรุ่นกำลังมี ความสนใจในเรื่องเพศมากขึ้น เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้วยสื่อต่างๆ เหล่านี้

อิทธิพลของสื่อต่างๆ ข้างต้น ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อแนวความคิด ทศนคติ ค่านิยม ของวัยรุ่นปัจจุบันเป็นอย่างมาก และกล่าวได้ว่าสื่อ ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าต่อพรหมจารีของผู้หญิง เมื่อเราได้รับรู้ปัจจัยต่างๆ ว่ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงใน ปัจจุบัน อย่างไร

รูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในสังคมยุคใหม่

รูปแบบการใช้ชีวิต (Life Style) ของวัยรุ่นแบ่งเป็นสองประเภท คือ รูปแบบการใช้ ชีวิตของวัยรุ่นทั่วไปและรูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง รูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นทั่วไป หรือวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ เป็นรูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นแบบปกติทั่วไปที่เป็น การคบหาเพื่อนชายต่างเพศในลักษณะที่ไม่ชัดเจนมากนัก เมื่อเทียบกับวัยรุ่นในสังคมเมืองขนาดใหญ่ เนื่องมาจากบริบททางสังคมของวัยรุ่นกลุ่มทั่วไปนี้ เป็นบริบททางสังคมขนาดเล็ก วัยรุ่นส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลที่ใกล้ชิดทางสายเลือด มีความผูกพันและมีการอบรม สั่งสอนตามวิถีชีวิตในท้องถิ่นของสังคมไทย วัยรุ่นที่ถูกนิยามว่าเป็นวัยรุ่น “กลุ่มเสี่ยง” มาจากการ ให้นิยามความหมายจากครูหรือผู้ใหญ่ หมายถึง กลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมในทางชั่วสาว ที่ปรากฏ ก่อนข้างชัดเจนในบริบทของสังคมเมืองขนาดใหญ่ ส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก ที่ เข้ามาพร้อมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เด็กหรือวัยรุ่นจึงเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากอิทธิพล ต่างๆ เมื่อหญิงชายได้มีโอกาสในการอยู่กันตามลำพังมากขึ้น มีการคบหาเพศตรงข้ามมากขึ้น แนวโน้มของการมีความสัมพันธ์ทางเพศ ก่อนแต่งงานก็จะมีมากขึ้น รูปแบบการใช้ชีวิตในสังคมยุคใหม่ ที่มีความเสี่ยง อาจนำไปสู่การเสียตัว ซึ่งเป็นการลดคุณค่าของพรหมจารีได้ โดยวัยรุ่นจะให้ ความสำคัญในเรื่องของการแยกออกมาอยู่อย่างอิสระจากครอบครัว การเที่ยวกลางคืน การแต่งกาย ตามแฟชั่น รักในวัยเรียน และการแก้ปัญหาทางเพศโดยการทำแท้งที่วัยรุ่นสามารถพบเห็นได้ใกล้ตัว

การแยกออกมาอยู่อย่างอิสระจากครอบครัว

วัยรุ่นในอดีตจากที่เคยพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จะมีบิดามารดาคอยอบรมสั่งสอน เกี่ยวกับการคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ เปลี่ยนเป็นพักอาศัยอยู่กับญาติ หอพัก แฟลต บ้านเช่า คอนโดมิเนียม วัยรุ่นที่พักอยู่ในสถานที่ต่างๆ เหล่านี้ ทำให้วัยรุ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง จึง มีโอกาสคบหาเพื่อนต่างเพศได้ง่ายขึ้น จากปรากฏการณ์ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นชายหญิงมี ค่านิยมอยู่ก่อนแต่งงานเป็นจำนวนมาก ทั้งนักเรียนและนักศึกษา สาเหตุที่วัยรุ่นชายหญิงนิยมอยู่ กันตามหอพัก อาจมีได้หลายสาเหตุกล่าวคือ ต้องการศึกษานิสัยใจคอกัน ในระหว่างการคบหากัน ต้องการให้คู่รักของตนอยู่ในสายตาตลอดเวลาทั้งเรียนที่เดียวกันและพักอยู่ด้วยกันอีก หรืออาจเป็น

การประหยัดเงินในการจ่ายค่าเช่าห้อง อย่างไรก็ตามการที่วัยรุ่นหญิงแยกออกมาอยู่อย่างอิสระจากครอบครัว ย่อมส่งผลให้วัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ง่ายขึ้น

การเที่ยวกลางคืน

ผู้หญิงในอดีตแม้จะออกนอกบ้านในเวลากลางวัน ก็ต้องขออนุญาตจากพ่อแม่ จะไปไหนมาไหนจะต้องอยู่ในความดูแลของพ่อแม่ การศึกษาเล่าเรียนยังต้องอยู่ในรั้วในวังจะพบหากับผู้ชายนั้นเป็นไปได้ยาก การเที่ยวเตร่ในยามวิกาลนั้นเป็นสิ่งที่ผู้หญิงไม่สมควรกระทำ เนื่องจากโลกภายนอกนั้นมีภัยอันตรายอย่างมาก แต่วัยรุ่นในปัจจุบันนิยมเที่ยวกลางคืน อาจเนื่องมาจากวัยรุ่นในสังคมเมืองมีการใช้ชีวิตแต่เพียงลำพัง ตามหอพัก อพาร์ทเมนท์ แฟลต คอนโด ทาวน์เฮาส์ บ้านเพื่อน ฯลฯ ไม่ได้ถูกควบคุมจากบุคคลในครอบครัว การกระทำต่างๆของวัยรุ่นจึงเป็นอิสระ ในอดีตการแต่งกายตามแบบฉบับของผู้หญิงไทย ถือเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ หญิงไทยต้องแต่งตัวมิดชิดไม่เปิดเผยส่วนที่ควรปกปิด เมื่อเด็กเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นแล้วจะมีความสนใจตนเอง ต้องการเป็นที่สนใจ ต้องใจของผู้อื่น การแสดงลักษณะการพิถีพิถันในการแต่งกายมีมากขึ้น ต่อมาในปัจจุบันค่านิยมของวัยรุ่นเกี่ยวกับการแต่งกายเปลี่ยนไปตามแฟชั่น ซึ่งเป็นการแสวงหาความแปลกใหม่ชนิดที่สัมผัสได้ด้วยตาทันที อาจเนื่องมาจากวัยรุ่นเบื่อกับความซ้ำซากจำเจและต้องการความตื่นเต้นสูง บวกกับวัยรุ่นมีพลังงานทางร่างกาย จิตใจ และพลังงานทางเพศสะสมไว้มาก จึงพร้อมที่จะแสดงออกด้วยการแต่งกายแปลกๆ โดยไม่อายกันกลับเห็นเป็นของโก้เก๋ ที่มีการใส่เสื้อผ้าตามสมัยนิยมที่ “รัด” และ “เล็ก” รัดจนเน้นให้เห็นถึง “ขนาดของสัดส่วนควรงวง” ที่เรียกกันว่า “สายเดี่ยว เกาะอก เอวต่ำ” วัยรุ่นมีความกล้ามากขึ้น มีความมั่นใจในตัวเองสูง วัยรุ่นอาจมองว่า การแต่งกายแสดงถึงความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งในสายตาของคนมอง โดยเฉพาะเพศตรงข้าม วัยรุ่นจึงใช้เวลาในการออกท่องราตรียามค่ำคืนซึ่งเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ของวัยรุ่น และการออกมาใช้ชีวิตแบบกลางคืนของผู้หญิงถือเป็นความมุ่งหมายของผู้ชายกลางคืนด้วยเช่นกัน วิธีการทำความรู้จักกันของวัยรุ่นในสถานบันเทิง เพียงแค่นั่งส่งสายตา พอฝ่ายตรงข้ามเห็นหรือรู้ตัว ก็จะมีท่าทีว่าฝ่ายตรงข้ามนั้นมีไมตรีให้หรือไม่ จากนั้นก็ยกแก้วเหล้าชนเพื่อเพิ่มความมั่นใจว่าฝ่ายตรงข้าม เล่นด้วยหรือไม่ และก็อาจจะเข้าไปขอร่วมโต๊ะ หรือนัดแนะไปเจอกันข้างนอกแล้วแลกเปลี่ยนเบอร์โทรกัน ซึ่งผู้หญิงบางคนอาจคิดว่าเป็นเรื่องปกติที่ผู้หญิงมาเที่ยวแล้วจะมีคนสนใจ และยังถือเป็นความภาคภูมิใจอีกด้วย การเที่ยวสถานบันเทิงหรือสถานบริการทั้งหลาย เช่น บาร์ ไนต์คลับ คาราโอเกะ คอฟฟี่ชอปทั้งหลายนอกจากจะเป็นแหล่งปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศแล้ว ยังเป็นแหล่งที่อาจชอกรันหรือแอบแฝงบริการทางเพศอยู่ด้วย ที่จะส่งเสริมให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้มากขึ้น การเที่ยวกลางคืนทำให้ผู้หญิงสูญเสียพรหมจารีเสียตัวและอาจนำไปสู่ปัญหาการติดสิ่งเสพติดได้ การเที่ยวกลางคืนส่วนใหญ่เป็นลักษณะการเที่ยวของวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง ซึ่งเป็นที่นิยมของวัยรุ่นในสังคมเมืองขนาดใหญ่ แต่สำหรับวัยรุ่นทั่วไปจากการสัมภาษณ์ลักษณะของการเที่ยวจะเป็นการเที่ยวเตร่ตามห้างสรรพสินค้าหลังเลิกเรียนเสียเป็นส่วนใหญ่ วัยรุ่นตามสังคมเมืองขนาดเล็ก

หลังเลิกเรียนก็มักจะมีเพื่อนชาย หรือแฟนขี่รถจักรยานยนต์มารับหน้าโรงเรียน แต่แทนที่จะรับกลับบ้านกลับกลายเป็นพากันไปเดินเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า

และจากข่าวในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ 7 มิถุนายน 2548 ที่ผ่านมามีการนำเสนอการแต่งกายตามแฟชั่นใหม่ของวัยรุ่นว่า พ่อค้าแม่ค้าตามตลาดนัดต่างๆ ทั่วจังหวัดสุรินทร์ มีการวางขายสินค้าที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของสังคม เช่น กางเกงขาสั้นที่มีรูปลายการ์ตูน ชายหญิงแก้ผ้าร่วมเพศในท่าต่างๆ นับสิบท่า โดยรูปภาพดังกล่าวจะพิมพ์อยู่บนพื้นกางเกงขาสั้นทั่วทั้งตัว ซึ่งกำลังเป็นแฟชั่นยอดฮิตของบรรดาวัยรุ่นทั้งชายหญิง และพวกวัยรุ่นซื้อสินค้าเหล่านี้มาโชว์กัน การแต่งกายที่ล่อแหลมอาจเป็นมูลเหตุจูงใจทำให้วัยรุ่นใจแตก เสียการเรียน ถือเป็นการยั่วอารมณ์เพศของผู้ชายได้ และก่อให้เกิดภัยต่างๆ กับผู้หญิงได้ เช่น การกระทำอนาจาร การล่วงละเมิด ทางเพศ การข่มขืนกระทำชำเรา ฯลฯ การแต่งกายตามแฟชั่นที่ไม่เหมาะสมเป็นการให้คุณค่าพรหมจารีถูกตีค่าต่ำลงด้วย การแต่งกายตามแฟชั่นส่วนใหญ่ จะเป็นลักษณะรูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงที่พบเห็นได้ทั่วไปตามบริบทของสังคมเมืองขนาดใหญ่ โดยเฉพาะสังคมกรุงเทพฯ ส่วนรูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นทั่วไปจากการสัมภาษณ์นั้น ก็อาจมีบ้างตามแฟชั่นปกติแต่ไม่ค่อยมีความชัดเจนมากนักเท่ากับวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง

รักในวัยเรียน

จากสภาพสังคมที่ทำให้หญิงสาววัยรุ่นต้องออกไปนอกบ้าน เพื่อศึกษาเล่าเรียนหรือประกอบการทำงานต่างๆ เช่นเดียวกับชายหนุ่ม ดังนั้นคนวัยหนุ่มสาวจึงมีโอกาสคุ้นเคยกันได้ง่าย และมีเด็กวัยรุ่นหนุ่มสาวไม่น้อยที่ได้ศึกษาเล่าเรียน หรือทำงานอยู่ในสถานที่เดียวกันอีกด้วย โอกาสของชายหญิงในการติดต่อเพื่อเกี่ยวพาราสีมีอยู่ได้เกือบตลอดเวลา การติดต่อสื่อสารเป็นการพูดจาปราศรัยกันโดยตรงอย่างเห็นหน้าเห็นตากันรวมทั้งใช้การติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย จึงทำให้เด็กวัยรุ่นทุกวันนี้มีความสัมพันธ์ระหว่างเพศได้อย่างอิสระมากขึ้น ความรักของวัยรุ่นเป็นสิ่งที่แปลกและน่าตื่นเต้น วัยรุ่นจะเปลี่ยนจากความรักความผูกพันภายในครอบครัว โดยลดความสำคัญของครอบครัว หันกลับมาทุ่มเทความสนใจกับเพื่อนรุ่นเดียวกันและเพศตรงข้าม เนื่องจากความรักเป็นกระบวนการสัญชาตญาณและการเรียนรู้ ความรู้สึกที่เกิดจากความรักความสนใจเพศตรงข้ามของวัยรุ่นเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ความรักฉันทุ้รักของวัยรุ่นเป็นของใหม่ ความพึงพอใจ ความสนใจ ต้องการติดต่อกับเพื่อนต่างเพศเป็นธรรมชาติของวัยรุ่น ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะแสดงอารมณ์ของความสนใจเพื่อนต่างเพศในลักษณะที่ต่างกัน บางคนมีการแสดงออกอย่างเปิดเผย โดยการกระซ่ำกระซี้แหย่ แสดงท่าที่เรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้าม ด้วยการแต่งกายทำกิริยาเด่นๆ บางคนอาจสงวนท่าที สงบเสงี่ยมไม่สนใจ วัยรุ่นจะรับเอาจินตนาการของตนครุ่นคิดแต่เรื่องเหล่านี้ เห็นได้จากวัยรุ่นที่มักใจลอย ฝันกลางวัน บางครั้งเกิดความไม่มั่นใจในตนเองเพราะยังไม่โตพอที่จะเป็นตัวของตัวเองได้ ยังต้องพึ่งพาพ่อแม่และอยู่ในวัยเรียนที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทางเศรษฐกิจ จึงเกิดเป็นภาวะของความรู้สึกที่สับสนในการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามที่ตนสนใจ ซึ่งในบางครั้งอาจแสดงออกทางอารมณ์ที่ควบคุมไม่ได้ ความรักในวัยรุ่น

จึงมักเป็นความจริงจัง แตกแยก เปราะบาง และเป็นลักษณะของการรักเผื่อเลือก แต่ในปัจจุบันวัยรุ่นสามารถพูดถึงเรื่องความรักได้อย่างเปิดเผยมากขึ้นจากปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น และมีการให้นิยามของความรักในแง่มุมต่างๆ ของวัยรุ่นจากสวนดุสิตโพล (<http://dusitpoll.dusit.ac.th.2547>: Online) ดังนี้คือ

	อายุต่ำกว่า15 ปี	อายุ 15 – 18 ปี
อันดับที่1 ความรัก คือ การให้ ความเข้าใจ ให้อภัยและอดทน	33.85%	33.09%
อันดับที่2 ความรัก คือ ความผูกพัน ใกล้ชิด ดูแล เอาใจใส่ จริใจต่อกัน	18.46%	35.29%
อันดับที่3 ความรัก เป็นสิ่งที่สวยงาม ทำให้คนเรามีความสุข	27.69%	15.44%
อันดับที่4 ความรัก คือ ความซื่อสัตย์ และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน	7.69%	12.50%
อันดับที่5 ความรัก เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และต้องเรียนรู้	12.31%	3.68%

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า นิยามความรักของวัยรุ่น ในช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี คือ การให้ ความเข้าใจ ให้อภัยและอดทน อาจหมายความว่า ต้องให้ไปเสียทุกอย่าง ผู้ชายจะต้องการอะไรก็ให้เขาหมด อาจรวมถึงการเสียตัวด้วยก็ได้ ส่วนนิยามความรักของวัยรุ่น ในช่วงอายุ 15-18 ปี คือ ความผูกพัน ใกล้ชิด ดูแล เอาใจใส่ จริใจต่อกัน ซึ่งความใกล้ชิดกันกับแฟนหรือคู่รักนั้นอาจนำไปสู่การสูญเสียพรหมจรรย์ได้

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ส่วนใหญ่วัยรุ่นหญิงมองว่าการมีความรักมิใช่เป็นเรื่องเสียหาย และยังคงมองว่าการมีรักในวัยเรียนเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องเป็นไปในทางที่ถูกต้อง เด็กจะสามารถแยกการมีความรักกับการเสียตัวได้ว่าไม่ได้มีความสัมพันธ์กันเสมอไป นั่นเป็นการแสดงให้เห็นว่า กลุ่มคนเหล่านี้ยังคงเห็นคุณค่าต่อพรหมจรรย์อยู่

“ความรักนั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่บางทีมันก็ต้องรักให้เป็น ไม่ใช่รักแล้วเราไปจุดให้เขาตกต่ำ แล้วเขามาจุดให้เราตกต่ำ เราต้องเข้าใจในความรัก ไม่ใช่รักแบบหน้ามืดตามัว อย่างวัยรุ่นหญิงไม่มีใครมาจริงจังด้วย ถ้าเกิดคิดว่าจะคบกันคุยกันเฉยๆ อย่าให้ถึงขนาดต้องเสียตัวขนาดนั้น” (แนน อายุ 18) และ “ตอนนี้จะมีแฟนมันก็ได้ มันไม่ผิดกฎหมาย แต่ว่าเราต้องไปในทางที่ถูกต้อง ไม่ใช่มีอะไรก็ไปปรึกษาแฟน แฟนพาไม่ดีเราจะคบก็ต้องดูหน่อย” (หยก อายุ 13)

เมื่อวัยรุ่นได้พบกับความรัก ประเด็นการเสียตัวอาจจะเกิดขึ้นได้ง่ายสำหรับวัยรุ่นหญิงบางคน เพราะสำหรับผู้หญิงบางคนแล้วการเสียตัวให้กับแฟนหรือคนรัก ถือเป็น การพิสูจน์ความรักอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันแห่งความรัก หรือวันวาเลนไทน์ ที่เป็นวัฒนธรรมตะวันตกของการบริโภคนิยม วัยรุ่นหญิงปัจจุบันยังมีค่านิยมที่ยังเห็นถึงความสำคัญของวันๆ นี้ ซึ่งการแสดงออกของวัยรุ่นถือเป็นสัญลักษณ์ของวันนี้คือ การมอบดอกกุหลาบแดงให้กันแสดงให้เห็นถึงความรัก ชื่อของขวัญให้กัน นอกจากนี้ยังมีวิธีการสื่อรักด้วยลูกอมรูปหัวใจได้อีกด้วย และยังมีวัยรุ่น

ส่วนหนึ่งที่มีก่อดวงนี้เป็นวันเปิดบริษัทหรือเสียตัวในวันแห่งความรัก โดยอาจมองว่าการยอมเสียตัวเป็นการแสดงความรักอย่างหนึ่งที่ผู้หญิงพึงแสดงออกกับผู้ชาย อาจเพื่อต้องการให้อีกฝ่ายมั่นใจและยอมรับว่าผู้หญิงนั้นมอบความรักให้อย่างแท้จริง หรืออาจเป็นความคิดตอรองของผู้ชายที่ว่าถ้ารักจริงก็ต้องยอม ถ้าไม่ยอมก็แสดงว่าไม่รัก วันวาเลนไทน์จึงกลายเป็นวันที่ผู้หญิงต้องเสียตัวในวันนี้นามากที่สุด ดังจะเห็นได้จากการสำรวจของสวนดุสิตโพล <http://dusitpoll.dusit.ac.th>. 2547. ที่ได้สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มวัยรุ่น แสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นบางส่วนที่เห็นว่าการเสียตัวให้กับคนรักในวันวาเลนไทน์เป็นเรื่องที่ไม่เสียหาย โดยให้เหตุผลว่า คนรักกันก็อยากที่จะแสดงความรักต่อกัน เป็นการมอบความรักความสุขให้แก่กัน และเป็นการยินยอมของทั้งสองฝ่าย แต่ในขณะที่เดียวกันยังคงมีวัยรุ่นส่วนหนึ่งมองว่าวันวาเลนไทน์ ไม่มีเหตุจำเป็นที่ผู้หญิงจะต้องเสียตัว “วันวาเลนไทน์ก็ให้ความสำคัญบ้าง ส่วนใหญ่ก็จะให้ดอกกุหลาบ ให้ท็อปปี้รูปหัวใจ การแสดงความรักไม่จำเป็นต้องให้เขาหมด” (สา อายุ 16) และ “วันวาเลนไทน์ไม่จำเป็นต้องเสียตัว เพราะมันเป็นวันของชาติอื่น แล้วเราก็ให้ความรักกับคนรักเราทุกวันอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเป็นวันนี้” (ออย อายุ 14)

การแก้ปัญหาทางเพศโดยการทำแท้ง

ในสมัยก่อนถ้าเรารับรู้เรื่องของการทำแท้ง อาจมองว่าเป็นเรื่องของการทารุณโหดร้าย รับผิดชอบไม่ได้ แต่มาในยุคปัจจุบันการทำแท้งกลับกลายเป็นเรื่องปกติของคนที่มีลูกแล้วไปทำแท้ง มองให้เห็นถึงการทำแท้งที่เปิดเผยสำหรับคนที่ท้องไม่มีพ่อหรือถูกข่มขืน ถ้าคนที่ท้องไม่มีพ่อท้องแล้วบอหน้าอ้อมลูกกลับไปบ้าน ก็จะถูกสังคมประณามและไม่ยอมรับ ในขณะที่ปัจจุบันมีคลินิกทำแท้งโดยที่เด็กสามารถกระทำการสิ่งเหล่านี้ได้ เพราะถือว่าทำแล้วมีทางออก ถ้าผิดพลาดไปก็สามารถทำแท้งได้ ทำให้วัยรุ่นกล้าที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกันมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมาในเรื่องของการตั้งครรภ์หรือแม่แต่โรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นสามารถเรียนรู้เรื่องการทำแท้งได้ โดยผ่านการรับรู้จากสื่อรอบๆ ตัว ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ ข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือแม่แต่คนใกล้ชิดและบุคคลในครอบครัว เช่น เพื่อน แม่ หรือพี่สาว ทำให้วัยรุ่นอาจมองว่าเรื่องการทำแท้งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้โดยตรง

“รู้จักเพื่อนที่เขายังไม่พร้อม คือเขายังเรียนอยู่ เขาท้องก็เลยต้องไปเอาออก คนที่บ้านเขาไม่รู้ ถ้าเกิดคนที่บ้านเขารู้ เขาก็กลัวจะโดนตี มันก็เลยไปเอาออก มันไม่ได้ไปหาหมอหรอก แต่กินยาขับแล้วมันก็เอาท้องไปกระทอกกับอ่างล้างหน้า แล้วมันก็หลุดออกมาเป็นก้อนๆ” (อ้อย อายุ 16) หรือ “รู้จักแม่หนู แม่หนูก็เคยทำแท้ง คือว่าก็มีกันอยู่ 3 คนแล้ว จะเอามาอีกคนค่าใช้จ่ายมันก็ไม่พอ แม่หนูก็เลยเอาออก หนูก็บอกกับแม่ว่าอย่าเลยมันบาปกรรม แต่แม่บอกว่าดีกวาคอดมาแล้วไม่มีอะไรจะให้กิน หนูก็เข้าใจค่ะพอแม่หนูทำแท้งออกไปแล้วก็ม่แฝดค่ะ เลยไม่อยากทำ มันตั้ง 2 คนค่ะ” (หยก อายุ 13) และ “รู้จักพี่สาว ที่เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน คือเขาจะเที่ยวกับคนนั้นคนนี้แล้วเขากลับมาอยู่กับสามี คนเดิมได้ประมาณ 4-5 เดือน เขาก็ท้อง พี่เขยหนูเขาไม่มั่นใจว่าเด็กคนนี้เป็นลูกเขา เขาก็ไม่พูด พี่หนูก็ไปทำมาเหมือนประซดด้วย ถ้าอยากอยู่กับเขาก็ต้องยอมไปทำ เขาบอกว่ากินยาขับแล้วมันก็หลุดออกมา” (แนน อายุ 18)

ข้อมูลข่าวสารที่วัยรุ่นรับรู้เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว แม้แต่แม่ที่เป็นตัวแบบของลูกสาว เกิดการรับรู้แล้วลอกเลียนแบบเพราะเห็นแบบอย่างจากแม่ ความชอบธรรมที่ดูเหมือนจะได้รับการยอมรับ จึงถูกมองว่าเป็นการตัดสินใจที่มีเหตุผล

เมื่อคุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง พร้อมทั้งจะเกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจุบันสภาพครอบครัวที่ไม่มีแม่เป็นต้นแบบ จะไม่ได้รับการถ่ายทอดบทบาทจากนัยยะของความเป็นแม่ในการอบรมสั่งสอนให้รักนวลสงวนตัว การอบรมเลี้ยงดู ขัดเกลาค่าความเป็นหญิงที่พ่อแม่ลดระดับความเข้มงวดลง จากกระแสสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากจะห้ามไม่ให้วัยรุ่นมีรักในวัยเรียนคงเป็นเรื่องยาก พ่อแม่อาจปรับเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับการมีรักในวัยเรียนของลูกที่เป็นวัยรุ่น โดยการเปิดใจรับฟัง เปิดโอกาสให้ลูกวัยรุ่นคบหากันแต่ให้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ส่วนในบางครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูเรื่องการเมืองการมีแฟนกลับกลายเป็นเรื่องปกติ เมื่อพ่อแม่อบรมสั่งสอนลูกสาวเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ในการคบเพื่อนต่างเพศ โดยสอนเรื่องการควบคุมไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ด้วยการใช้ยาคุมกำเนิด และในบางครอบครัวที่มีพี่น้อง หรือแม่กระทั่งแม่ที่ใช้การทำแท้งเป็นการแก้ปัญหาเมื่อเกิดการตั้งครรภ์ขึ้น โดยผู้ที่ทำแท้งอาจจะไม่มีความรู้ในเรื่องการใช้ยาคุมกำเนิด อาจเป็นสิ่งที่สะท้อนให้วัยรุ่นหญิงมีความเข้าใจที่ว่า เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายแล้วมีทางป้องกันแก้ไขได้ เมื่อวัยรุ่นออกมาใช้ชีวิตอยู่ในโลกสาธารณะที่เรียกว่า “โรงเรียน” ช่วงชีวิตส่วนใหญ่ของผู้หญิงจึงอยู่กับการศึกษาทำให้วัยรุ่นหญิงมีช่วงเวลาในการรักษาพรหมจารีที่ยาวขึ้น แต่กลับมีความเสี่ยงในการสูญเสียพรหมจารีได้ง่ายขึ้น เนื่องจากวัยรุ่นชายหญิงมีโอกาสใกล้ชิดกันจากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนที่ชายหญิงถูกเนื้อต้องตัวกัน

สังคมรอบตัวของวัยรุ่นในปัจจุบัน แวดล้อมด้วยวัฒนธรรมต่างชาติ เนื้อหาสาระที่ผลิตผ่านภาพยนตร์และสื่อโทรทัศน์ที่มีแต่บทรัก และการแสดงความรักในแบบฉบับของวัยรุ่น ละครโทรทัศน์ในปัจจุบันที่พบเห็นก็เช่นเดียวกัน ที่มีแต่บทรักระหว่างพระเอก นางเอก การใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันของดาราไทย โดยไม่ได้แต่งงาน ทำให้วัยรุ่นได้รับแบบอย่าง เลียนแบบดาราที่ตนชื่นชอบ นอกจากนี้สื่อทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเทคโนโลยีการสื่อสารที่รวดเร็วและทันสมัย โดยเฉพาะการสื่อสารด้วยการพูดคุยกัน ผ่านเว็บไซต์ทำให้เกิดการคล้อยตาม มีการพบปะเห็นหน้ากัน นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ทางเพศได้อย่างรวดเร็ว รูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในสังคมยุคใหม่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียพรหมจารีได้ง่ายขึ้น จากการแยกออกมาอยู่อย่างอิสระจากครอบครัววัยรุ่นชายหญิงเกิดค่านิยมอยู่ก่อนแต่งงานมากขึ้น การเที่ยวกลางคืน การแต่งกายตามแฟชั่น ส่วนการมีรักในวัยเรียน วิธีคิดของวัยรุ่นบางกลุ่มที่ยังคงให้ความหมายด้วยการพูดถึงความรักว่าเป็นสิ่งที่ดีและสวยงามแต่ไม่ควรตีค่าความรักด้วยการยอม และวัยรุ่นหญิงในปัจจุบันยังคงให้ความสำคัญในวันแห่งความรัก โดยมีมุมมองที่แตกต่างกันแบ่งเป็น 2 กลุ่ม วัยรุ่นหญิงกลุ่มแรกมองว่าวันแห่งความรักเป็นวันที่ต้องแสดงความรัก โดยการยอมเสียตัวให้กับคนรัก ส่วนวัยรุ่นหญิงอีกกลุ่มหนึ่งกลับมองว่าการแสดงความรักไม่จำเป็นต้องเสียตัวเพียงแค่มอบสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของความรักให้แก่กัน และ

ปัจจุบันวัยรุ่นหญิงมีการรับรู้เรื่องการทำแท้งได้ง่ายขึ้นจากข่าวสาร และจากบุคคลแวดล้อม เช่น แม่ พี่สาว และเพื่อน ที่มีอิทธิพลต่อการเป็นแบบอย่างของวัยรุ่นและอาจเป็นความเข้าใจที่ว่า หากเมื่อพลาดพลั้งเสียตัวไปแล้ว หากเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ก็สามารถหาทางแก้ไขได้ ด้วยการทำแท้ง

ถ้าวัยรุ่นหญิงในปัจจุบันยังมีการตระหนักในคุณค่าของผู้หญิง และตระหนักในปัจจัยที่สามารถก่อให้เกิดการสูญเสียความบริสุทธิ์ได้ ก็จะส่งผลให้วัยรุ่นหญิงยังคงรักษาพรหมจารีอยู่ หากแต่วัยรุ่นหญิงไม่ได้ตระหนักในคุณค่าและปัจจัยดังกล่าว ก็จะส่งผลให้คุณค่าพรหมจารีถูกตีค่าต่ำลง

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการที่สังคมไทยมีค่านิยมในเรื่องเพศที่ผู้หญิงต้องรักษาวลสงวนตัว ไม่ชิงสุกก่อนห่าม ควรหวงแหนพรหมจารี เพื่อรักษาความบริสุทธิ์ทางเพศไว้จนถึงวันแต่งงาน ถือเป็นค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมที่ผู้หญิงที่ดีพึงปฏิบัติ พรหมจารีเป็นตัวกำหนดคุณค่าของผู้หญิง แต่จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลง มีการรับแนวความคิดและวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามา พร้อมกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นจึงได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้าน เช่น รูปแบบของการศึกษา ทำให้วัยรุ่นเกิดความคุ้นเคยต่อการคบหากับเพศตรงข้าม ประกอบกับการที่วัยรุ่นมีช่องทางการเรียนรู้เรื่องเพศง่ายขึ้นจากสื่อต่างๆ ที่ใกล้ตัว เช่น โทรศัพท์ สื่อสิ่งพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต วัยรุ่นจึงมีแนวโน้มมีความสัมพันธ์ทางเพศ และสูญเสียพรหมจารีกันมากขึ้น

บรรทัดฐานของสังคมไทยที่ยกย่องความบริสุทธิ์ของหญิงก่อนแต่งงาน ถือว่าความบริสุทธิ์เป็นของมีค่าจนมาถึงยุคปัจจุบัน การศึกษาเรื่องการเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงจะเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิด ต่อการให้คุณค่าต่อพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง

การศึกษานี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง และต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงใช้นักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีอายุระหว่าง 12 – 18 ปี เป็นตัวแทนกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่จะศึกษา เพราะเด็กในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่ระบบการทำงานของต่อมเพศทำงานได้แล้ว และเริ่มใส่ใจในเพื่อนต่างเพศ โดยมาจากโรงเรียนที่มีบริบทต่างกันจำนวน 45 คน จากนั้นนำมาคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวน 17 คน ที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งการศึกษาในเรื่องนี้มีข้อจำกัดจากการที่สังคมมองว่าพรหมจารีหรือเรื่องเพศเป็นเรื่องต้องห้าม ต้องปิดบังซ่อนเร้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลชัดเจนลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษา

จากผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ คือ คุณค่าของความเป็นหญิง และพรหมจารีในสายตาของวัยรุ่นหญิง และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง “การให้คุณค่าพรหมจารี” ของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน

คุณค่าของความเป็นหญิงและพรหมจารี ในสายตาของวัยรุ่นหญิงถูกให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงผ่านบทบาทที่สังคมกำหนด

คุณค่าของเพศหญิงผ่านบทบาทของความเป็น “แม่” ซึ่งแม่มีบทบาทมากโดยเฉพาะกับลูกสาวในการอบรม สั่งสอนเป็นแบบอย่างของความประพฤติเกี่ยวกับการรักษาวงศ์วานตัว

คุณค่าของเพศหญิงผ่านบทบาทของความเป็น “เมีย” ยังคงให้คุณค่าของเมียที่ผ่านการแต่งงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีพิธีกรรมการแต่งงาน ผู้หญิงยังถูกคาดหวังว่าจะรักษาพรหมจารีให้แก่คนรักและรักษาพรหมจารีไว้จนถึงวันแต่งงาน

คุณค่าของเพศหญิงผ่านบทบาทของ “ลูกสาว” ลูกสาวถูกให้คุณค่าอย่างมากในสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หากลูกสาวประพฤติตนเสื่อมเสีย โดยเฉพาะการท้องก่อนแต่งจะเป็นที่น่าอับอายและเสื่อมเสียชื่อเสียง จนถูกมองว่าลูกสาวจะสร้างความเสื่อมเสียมากกว่าลูกชาย

การให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงผ่านบรรทัดฐานของสังคมไทย ต่อการรักษาวงศ์วานตัวเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลง การรักษาวงศ์วานตัวก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จากการทำวัยรุ่นหญิงคบหาเพื่อนชายได้โดยอิสระ ปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามเปิดเผยมากขึ้น

การให้คุณค่าต่อความเป็นเพศหญิงผ่านพิธีกรรมการแต่งงาน ผู้หญิงยังคงให้คุณค่าด้วยพิธีกรรมการแต่งงาน และคุณค่าของผู้หญิงจะถูกตีค่าต่ำลง หากหญิงผู้นั้นไม่ได้ผ่านพิธีกรรมหรือท้องก่อนแต่ง

การให้คุณค่าต่อหัยยะของพรหมจารี

จะถูกอธิบายได้ในรูปของความรู้ / ความจริงทางวิทยาศาสตร์ โดยวัยรุ่นหญิงยังคงเชื่อว่าความบริสุทธิ์ของผู้หญิง ตัดสินจากการฉีกขาดของเยื่อพรหมจารีที่เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งในร่างกายของมนุษย์ ส่วนการอธิบายโดยค่านิยมทางสังคม วัยรุ่นหญิงมองว่าพรหมจารีเป็นสิ่งที่ผู้หญิงพึงรักษาไว้จนถึงวันแต่งงาน

หัยยะของการมีและการสูญเสียพรหมจารี วัยรุ่นหญิงเชื่อว่าผู้หญิงที่พลาดพลั้งเสียความบริสุทธิ์อย่างไม่ตั้งใจยังคงมีคุณค่าทางด้านจิตใจ มากกว่าผู้หญิงที่ตั้งใจเสียตัวให้กับผู้ชาย ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายและหญิงในปัจจุบัน มีการแสดงออกต่อกันอย่างไม่เหมาะสมกับวัยในหลายๆ ลักษณะ จนทำให้วัยรุ่นหญิงบางคนอาจมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการรักษาวงศ์วานตัว และเห็นเป็นเรื่องปกติที่พึงกระทำได้ กลายเป็นมุมมองของวัยรุ่นหญิง 2 กลุ่มที่มีความคิดต่างกัน คือกลุ่มแรก วัยรุ่นหญิงมองว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักของตนจะทำให้คู่รักไม่ทอดทิ้ง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมองว่าการรักษาพรหมจารีเป็นสิ่งที่ยังคงคุณค่าอยู่ แต่คุณค่าดังกล่าวถูกกำหนดด้วยผู้ชายเพราะวัยรุ่นหญิงยังคงคิดว่า ผู้ชายส่วนมากยังต้องการแต่งงานกับผู้หญิงที่ยังบริสุทธิ์อยู่

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง “การให้คุณค่าพรหมจารี” ของวัยรุ่นหญิงอย่างไรในปัจจุบัน ครอบครัว

สภาพครอบครัว บุคคลในครอบครัวมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู และขัดเกลาความเป็นเพศหญิง ซึ่งวัยรุ่นที่อยู่กับแม่ ยาย หรือย่า จะได้รับการอบรมสั่งสอนเรื่องการรักษาพรหมจารี และได้รับการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความประพฤติต่าง ๆ โดยมีแม่เป็นต้นแบบมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่อาศัยอยู่ญาติพี่น้อง

บทบาทของพ่อแม่ ในการถ่ายทอดและปลูกฝังความคิดของวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวในการเลียนแบบ โดยเฉพาะรูปแบบของการใช้ชีวิตคู่ของพ่อกับแม่ทั้งตัวแบบที่ดี และไม่ดี เป็นตัวสะท้อนให้วัยรุ่นปฏิบัติตาม

การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว มีผลต่อการรักษาพรหมจารีเกี่ยวกับลำดับความเข้มงวดในการอบรมสั่งสอนวัยรุ่นหญิงต่อการมีคูรัักในวัยเรียน โดยแบ่งเป็น 3 แบบ ครอบครัวแบบแรกพ่อแม่ห้ามไม่ให้ลูกสาวมีแฟนในวัยเรียน แบบที่สองเปิดโอกาสให้ลูกสาวมีแฟนได้ แต่ต้องให้อยู่ในสายตาเพื่อลดความเสี่ยงในการสูญเสียพรหมจารี และในบางครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูเรื่องการมีแฟนของวัยรุ่นหญิงปัจจุบัน กลายเป็นเรื่องธรรมชาติไปเสียแล้ว กับการที่ผู้ใหญ่เองกลับมองเช่นเดียวกัน จึงไม่จำเป็นต้องสอนเรื่องการรักษาพรหมจารี แต่กลับสอนเรื่องการใช้ยาคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์

โรงเรียน

การเข้าสู่ชีวิตในวัยเรียนของเด็กหญิง ปัจจุบันวัยรุ่นหญิงใช้เวลาในวัยเรียนมากขึ้น ทำให้ช่วงเวลาในการรักษาพรหมจารีมากขึ้นจากเดิม ในขณะที่เดียวกันรูปแบบในการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในการพบปะกับเพศตรงข้าม และปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น กลับทำให้มีสถานะเสี่ยงในการเสียตัวได้ง่ายขึ้น แต่ยังมีวัยรุ่นบางคนที่มีมองว่าพรหมจารีไม่ได้มีไว้ให้กับผู้ชาย และเห็นความสำคัญกับการเรียนมากกว่า

ครูมีบทบาทต่อการปฏิบัติตัวของวัยรุ่น แม้แต่เรื่องของพฤติกรรมชู้สาว วัยรุ่นหญิงที่ครูนิยามว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงจะมองว่าเป็นเรื่องปกติ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ครูเชื่อว่ามีปัญหา อาจไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว จึงมีความต้องการได้รับการยอมรับจากชายที่ตนรักจึงยอมเสียตัว นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลในการเลียนแบบพฤติกรรมของวัยรุ่น ที่มีรสนิยมคล้ายกัน วัยรุ่นหญิงยังคงมองว่าเพื่อนมีความหมายกับตนเองมากถ้าคบเพื่อนที่ดี หากมีเพื่อนที่ไม่ดีอาจพาไปในทางเสื่อมเสียได้

กิจกรรมในโรงเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนแบบสหศึกษามีผลให้วัยรุ่นชายหญิงมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ทำให้วัยรุ่นหญิงมองว่าการถูกเนื้อต้องตัวกันเป็นเรื่องที่ไม่เสียหาย อาจส่งผลส่งผลให้การรักษาพรหมจารีกันน้อยลง

สังคมรอบตัวของวัยรุ่นในปัจจุบัน

การรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติ มีผลต่อวัยรุ่นเกิดการบริโภคนิยมเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกที่ไม่ถือเนื้อถือตัว การทักทายโดยการกอด การจูบ และแสดงความรักได้อย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ โดยเฉพาะค่านิยมของการอยู่ก่อนแต่ง ส่งผลให้วัยรุ่นหญิงมีค่านิยมและบรรทัดฐานของการรักรับสวณตัวที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

อิทธิพลจากสื่อ มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของวัยรุ่นหญิงจากสื่อลามกต่างๆ บ่งบอกได้ว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่เปิดเผยได้ วัยรุ่นซึ่งเป็นผู้รับอิทธิพลจากสื่อโดยตรง อาจเป็นการยั่วยุให้วัยรุ่นหญิงปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องเพศในทางที่ไม่ถูกต้อง

ละคร/ภาพยนตร์ เป็นมุมมองที่มีผลต่อการกล่อมเกลาทาสังคมของวัยรุ่นหญิงเพราะละครและภาพยนตร์ในปัจจุบันเป็นการผลิตซ้ำที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก และฉากต่างๆที่น่าเสนอ การกอดจูบ แม้แต่บทขมขื่นที่จะส่งผลให้วัยรุ่นเลียนแบบพฤติกรรม รวมถึงดาราส่งซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงทางสังคมที่เป็นแบบอย่างในการสะท้อนเป็นตัวตนของวัยรุ่น ค่านิยมของการอยู่กันโดยไม่ได้แต่งงานของคู่รักดาราส่ง อาจทำให้วัยรุ่นมองว่า บุคคลที่มีชื่อเสียงยังมองเห็นเป็นเรื่องปกติ จึงเกิดการเลียนแบบดาราส่งที่ตนชื่นชอบได้

สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่น ภาพของผู้หญิงจากสื่อต่างๆ ทำให้เรื่องเพศของผู้หญิงกลายเป็นสินค้า และปัจจุบันสื่อที่วัยรุ่นนิยม คือ หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาและรูปภาพเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิงชาย ต่างส่งผลให้วัยรุ่นหญิงเลียนแบบและเสียวตัวได้ โดยที่มีสื่อที่ใกล้ตัวชักนำ

อินเทอร์เน็ต เป็นเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่รวดเร็วและทันสมัย โดยเฉพาะการสื่อสารกับเพศตรงข้าม ทำให้วัยรุ่นหญิงพูดคุยพบปะ และนำไปสู่การมีความสัมพันธ์ทางเพศได้อย่างรวดเร็ว

บรรทัดฐานของการให้คุณค่าพรหมจารีที่เปลี่ยนไปจากเดิม

บรรทัดฐานของการให้คุณค่าพรหมจารีที่เปลี่ยนไปจากเดิม เกิดจากการที่วัยรุ่นในปัจจุบันมีรูปแบบการชีวิตที่แตกต่างไปจากอดีต โดยแบ่งเป็นสองรูปแบบ คือ รูปแบบของการใช้ชีวิตของวัยรุ่นทั่วไปซึ่งเป็นวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ จะเป็นรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทั่วๆไปที่มีลักษณะการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่ชัดเจนนัก เมื่อเทียบกับวัยรุ่นในสังคมเมืองขนาดใหญ่ เนื่องจากบริบททางสังคมของวัยรุ่นกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับบุคคลในครอบครัวซึ่งมีความผูกพันกันโดยสายเลือด และมีการอบรมสั่งสอนตามวิถีชีวิตในท้องถิ่นของสังคมไทย ส่วนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเสี่ยงจะปรากฏค่อนข้างชัดเจนในบริบทของสังคมเมืองขนาดใหญ่ รูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในสังคมยุคใหม่ วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

การแยกออกมาอยู่อย่างอิสระจากครอบครัว ทำให้วัยรุ่นปัจจุบันมีค่านิยมการอยู่ก่อนแต่งงานมากขึ้น ตามหอพักนักเรียนนักศึกษาต่างๆ เพื่อต้องการศึกษานิสัยใจคอกัน ส่งผลให้วัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนกันมากขึ้น

การเที่ยวกลางคืน สถานเริงรมย์และสถานบริการต่างๆ เป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ของวัยรุ่น การออกมาใช้ชีวิตแบบกลางคืนของผู้หญิงถือเป็นความมุ่งหมายของผู้ชายกลางคืน เนื่องจากเป็นแหล่งปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศของวัยรุ่น ส่งเสริมให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้มากขึ้น

การแต่งกายตามแฟชั่นวัยรุ่นหญิงมีค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งกายจากเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะดาราที่เป็นตัวแบบสำคัญ มีการใส่เสื้อผ้าตามสมัยนิยมที่รัดและเล็ก สายเดี่ยว เกะออกต่างๆ แม้กระทั่งเครื่องแบบการแต่งกายของนักศึกษาในปัจจุบัน ที่ไม่เหมาะสม รัดเล็ก และสั้น การแต่งกายที่ล่อแหลม ส่งผลให้วัยรุ่นหญิงเกิดภัยกับตนเองจากการล่วงละเมิดทางเพศของผู้ชาย

รักในวัยเรียน วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่มองว่าการมีความรักในวัยเรียนไม่ได้เป็นเรื่องเสียหาย กลับเป็นสิ่งที่ดีแต่ต้องเป็นไปในทางที่ถูกต้อง และความรักกับการเสียตัวไม่ได้สัมพันธ์กันเสมอไป แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นหญิงยังคงเห็นคุณค่าต่อพรหมจารีอยู่

การแก้ปัญหาทางเพศโดยทำแท้ง วัยรุ่นหญิงปัจจุบันสามารถรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำแท้งได้ง่ายขึ้นจากสื่อต่างๆ และบุคคลใกล้ชิดโดยเฉพาะแม่ที่เป็นตัวแบบ นอกจากนี้เพื่อนยังคงมีความหมายในการรับรู้ของวัยรุ่นหญิง อาจทำให้วัยรุ่นหญิงมองว่าเมื่อพลาดพลั้งเสียตัว แล้วมีทางแก้ไขได้ ส่งผลต่อความคิดของวัยรุ่นในการตีค่าพรหมจารีต่ำลง

จากบรรทัดฐานของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้วิถีชีวิตของวัยรุ่นหญิงมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทั้งการกระทำ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยมต่างๆ ที่ส่งผลให้การเห็นคุณค่าพรหมจารีถูกลดคุณค่าลง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง ผู้วิจัยพบว่า วัยรุ่นหญิงปัจจุบันมีการเห็นคุณค่าพรหมจารี ที่เปลี่ยนไปจากบรรทัดฐานของสังคมไทยในอดีต โดยความหมายของการรักษานวลสงวนตัวที่เปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้การเห็นคุณค่าพรหมจารีลดน้อยลง เกิดจากปัจจัยต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และหากสังคมไทยยังตระหนักถึงความสำคัญของคุณค่าพรหมจารี และต้องการดำรงไว้ซึ่งบรรทัดฐานของการรักษานวลสงวนตัวต่อไป ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ครอบครัว พ่อแม่เป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรง ในการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศ คัดสรรความเหมาะสมในการรับสื่อที่ถูกต้อง ตลอดจนปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม ต่อการปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม พ่อแม่ควรปรับเปลี่ยนวิธีคิดเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น ให้สอดคล้องกับค่านิยมใหม่ที่เปิดโอกาสให้วัยรุ่นสามารถสร้างความสัมพันธ์ได้อย่างอิสระ แต่ต้องอยู่ในความควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของพ่อแม่ เพื่อเป็นการป้องกันการลอบคบหากันก่อให้เกิดพฤติกรรมความสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงชายที่ไม่เหมาะสม ส่วนครอบครัวในสังคมยุคใหม่ที่วัยรุ่นหญิงถูกลี้นดูจากพ่อและญาติที่เป็นผู้หญิง ซึ่งบุคคลในครอบครัวเหล่านี้ต้องเป็นตัวแทนต้นแบบของแม่

ที่เป็นแบบฉบับของหญิงไทยให้กับลูกวัยรุ่นหญิง เพื่อเป็นผู้ถ่ายทอดและปลูกฝังค่านิยมของการรักษานวลสงวนตัว ช่วยเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับวัยรุ่น

1.2 โรงเรียน รัฐโดยกระทรวงศึกษาธิการ ควรถือเป็นนโยบายสำคัญให้โรงเรียนและสถานศึกษา เน้นความสำคัญเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศ ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การสรรหาครูผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความรู้หรือได้รับการอบรมให้มีความรู้เรื่องเพศเป็นอย่างดี การจัดการเรียนการสอนโดยปรับกระบวนการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยการสร้างความเข้าใจเรื่องเพศ และความสัมพันธ์ทางเพศให้เหมาะสมกับช่วงวัย และช่วงชั้นของการศึกษา ซึ่งเรื่องเพศควรถูกสอดแทรกบูรณาการเข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา นอกจากนี้ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีค่านิยมและทัศนคติที่เน้นความเสมอภาคทางเพศ เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้วัยรุ่นชายเกิดความตระหนักในคุณค่า ให้เกียรติผู้หญิง ไม่คิดเอาเปรียบจากเพศตรงข้าม และในขณะเดียวกันต้องสร้างบรรทัดฐานของการรักษานวลสงวนตัวให้กับวัยรุ่นหญิง ซึ่งจะช่วยวัยรุ่นหญิงชายได้มีความรู้ ความเข้าใจ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ รู้จักป้องกัน และหลีกเลี่ยงในสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดการสูญเสียพรหมจารี

1.3 สังคมรอบตัวของวัยรุ่นในปัจจุบัน แวดล้อมไปด้วยสื่อต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงวัยรุ่นได้ง่าย เนื้อหาของสื่อทำให้เกิดการเลียนแบบบงบอกถึงค่านิยม ที่ส่งผลให้วัยรุ่นหญิงไม่รักษานวลสงวนตัวเหมือนแต่ก่อน จากสิ่งแวดลอมใกล้ตัวที่วัยรุ่นเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น อาทิ สื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และโลกของการสื่อสารที่ทันสมัยอย่างอินเทอร์เน็ต โดยการใช้พูดคุย พบปะ และสร้างสัมพันธ์ทางเพศอย่างรวดเร็ว ทำให้เด็กเรียนรู้เรื่องเพศได้ง่ายขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมสังคมหรือรัฐ ในการออกกฎหมายตรวจสอบหรือควบคุมการใช้สื่อ และการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลหลายประเภทที่ได้นำเสนอผ่านสื่อใกล้ตัวของวัยรุ่นอย่างไม่เหมาะสม ที่จะส่งผลต่อความล่อแหลมไปถึงค่านิยมของการรักษานวลสงวนตัวที่เปลี่ยนไป ซึ่งกฎหมายต่างๆ ที่ควบคุมเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังคงมีใช้อยู่ในปัจจุบัน หากแต่ผู้ควบคุมสังคมหรือรัฐไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่กันอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าพรหมจารี แต่เป็นการเห็นคุณค่าในมุมมองของวัยรุ่นชาย เนื่องจากการสูญเสียพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงเกิดจากผู้ชาย ดังนั้นการศึกษานี้จะเป็นการศึกษาเพื่อให้ได้ทราบค่านิยมที่วัยรุ่นชายมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ หากผู้ชายยังคงมีความคิดว่าผู้หญิงเป็นเพียงแค่วัตถุทางเพศ จึงควรมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงโดยสร้างเป็นโปรแกรมการอบรม ในการเสริมสร้างจิตสำนึกให้ผู้ชายมีการตระหนักถึงคุณค่าของผู้หญิงให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544: คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- กฤตยา อาชวนิจกุล ; และวารสารณ์ แซ่มสนิท. (2538). วัยรุ่นชายกับการซื้อประเวณี: การศึกษาแนวทางการเปลี่ยนแปลงค่านิยมการซื้อประเวณี. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา กระทรวงฯ. กัลยาณชน. (2538, มีนาคม). ผู้หญิงไทยควรมีลักษณะอย่างไรในปัจจุบัน. *ท้องถิ่น สตรี-ไทย*. 35(3): 3.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). *สตรีศึกษา 2 ผู้หญิงกับประเด็นต่างๆ*. กรมส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณิตสร ดวงพัตรา. (2545). *บุคลิกภาพแบบ MBTI ระดับเขาวนอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง: ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทอุตสาหกรรมการผลิตแห่งหนึ่ง*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- จรรยา เศรษฐบุตร. (2536). *ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัว และอิทธิพลนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- จัญญ์ พรหมอยู่. (2529). *สังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จิราภรณ์ ตามประวัติ. (2547). *ผลของการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาสวนตัวของวัยรุ่นหญิงที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองและบุคลิกภาพแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์; สุรีย์ กาญจนวงศ์; และ จารุณี พะวิโรจน์. (2524). *เพศศึกษาแผนใหม่*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2535). *กระบวนการเรียนรู้เชิงสังคมในครอบครัวด้านบทบาทหญิง-ชาย: กลุ่มฐานะเศรษฐกิจดีในเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.). คณะอนุกรรมการการศึกษา อาชีพ และวัฒนธรรม.
- ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. (2542, มกราคม). ผู้หญิง: “เงาสลัว” ในแนวพินิจสตรีนิยม. *รัฐศาสตร์สาร*. 21(1): 219-242.
- ชุตินา เจียมศิริ. (2538). ผู้หญิงไทยกับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปของกระแสโลก. *มนุษยศาสตร์-ปริทรรศน์*. 17-18(23-27): 23-24.

- ชวลีพร อินทรไพบุลย์. (2536). *ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ สค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร
- ฐิยาพร กันตารณวัฒน์. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะบางประการกับการป้องกันการเสี่ยงทางเพศและทางการใช้ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ. ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ดำรงศักดิ์ วิเชียรฉีก. (2545). *การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ. ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- เทพชู ทับทอง. (2546). *ผู้หญิงไทยในอดีต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ชามนิต โคนทวีบูลย์. (2540). *ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อความสัมพันธ์ทางเพศก่อนการสมรสของวัยรุ่นในสถาบันการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร
- ธาราธรรม. (2547,กรกฎาคม-กันยายน). *ศาสนาและการกดขี่ทางเพศ*. *เสขียธรรม*. 14(61): 40-44
- ธาวิต สุขพานิช. (2544). *108 เรื่องที่หญิงไทยควรรู้*. กรุงเทพฯ: พ็อพบุ๊กส์ พับบลิค.
- นิตี เอียวศรีวงศ์. (2545). *ว่าด้วยเพศ ความคิด ตัวตน และอคติทางเพศ ผู้หญิง เกย์ เพศศึกษา และกามารมณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มติชน.
- นิมิตร มั่งมีทรัพย์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ กศ. ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2532). *สถานภาพสตรีไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประทุม แป้นสุวรรณ. (2545). *การให้คำปรึกษาด้านเพศศึกษาวัยรุ่นในกลุ่มเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ปราณี วงษ์เทศ. (2544). *เพศและวัฒนธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- ปราโมทย์ โกศัย. (2541). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยการทำค่านิยมให้กระจ่าง*. วิทยานิพนธ์ กศ. ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2541). *สตรีในคัมภีร์ตะวันออก*. ภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2524). กรุงเทพฯ:

รุ่งศิลป์การพิมพ์.

พนิดา หันสวาสดี. (2544). รายงานการวิจัย เรื่องผู้หญิงในภาพยนตร์: กระบวนการผลิตซ้ำ
ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสังคมไทย. ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพียว ฝนภัก. (2539). บทบาทของบิดา บทบาทของมารดา การปรับตัวกับเพื่อน กับความรู้สึก
มีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น. ปรินญาณิพนธ์ กศ. ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อการพิมพ์.

พลายน้อย. (2544). ผู้หญิงกับผู้ชาย. กรุงเทพฯ: พิมพ์คำ.

พวงวรรณ จันทร์ตรี. (2539). ค่านิยมเรื่องการรักษาพรหมจารีของสตรีไฮโดรที่ศึกษาอยู่ในศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตชุมชนหนึ่งของภาคกลาง. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์
มหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
ถ่ายเอกสาร

พูนศักดิ์ ประมงศ์. (2536,กรกฎาคม - สิงหาคม). ค่านิยมทางเพศที่ควรปลูกฝัง.

กรมประชาสัมพันธ์. 36(4): 8-9.

ภัสสร ลิมานนท์. (2544). บทบาทเพศ สถานภาพสตรีกับการพัฒนา. วิทยาลัยประชากรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานพ คณะโต. (2541). พฤติกรรมทางเพศ. สำนักพัฒนาวิชาการแพทย์ กรมการแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข.

ยศ สันตสมบัติ. (2537). มนุษย์กับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยุทพงษ์ วีระวัฒน์ตระกูล. (2541,เมษายน). การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. ศรีนครินทร์เวชสาร. 13(2): 4-6.

รัตนา พุ่มสวรรค์. (2544). ค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาปริญญาตรี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปรินญาณิพนธ์ กศ. ม.

(สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

วิทยา นาควัชระ. (2527). รู้จักชีวิต. กรุงเทพฯ: ส่งเสริมพัฒนา.

----- (2544). ตอบปัญหาการเลี้ยงลูกและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: GOODBOOK.

วันทนี วาสิกะสิน, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2541). สังคมไทยคาดหวังอย่างไรกับผู้หญิง. สถาบัน
ไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา. (2540,มีนาคม). ผู้หญิง: บทบาทและสถานภาพที่
เปลี่ยนแปลง. พัฒนาชุมชน. 36(3): 25-30.

สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์. (2522). ค่านิยมของสตรีไทยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา
ประเทศ. กรุงเทพฯ: สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์.

สมชาย พุ่มสอาด. (2532). สุภาพดี คำคม คารมสุนทรภู่. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.

- สุชา จันทร์เอม. (2513). *หลักการศึกษาคิตวิทยาหลักการสอน*. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- สุชา จันทร์เอม. (2542). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2542). *จิตวิทยาเด็กเกเร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ โสมประยูร. (2531). *เพศศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ รัชชกุล. (2541). *การตั้งครรภไม่พึงปรารถนาและการตัดสินใจทำแท้ง*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุชีลา ตันชัยนันท์. (2540). *ผู้หญิงในทัศนะจิตกร ภูมิศักดิ์ และแนวคิดสตรีศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สุโท เจริญสุข. (2517). *จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่นพร้อมหลักสูตรแก้ไขปัญหาชีวิต*. กรุงเทพฯ: พีระพัฒนา.
- สุพัตรา สุภาพ. (2525). *สังคมและวัฒนธรรมไทย: ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- โสภณา รอดชู. (2536). *ค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม*. ปรินญาณิพนธ์ กศ. ม.(สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (สสส.) (2548, 25 พฤษภาคม). *แฉวิจัยภัยสังคม ช่มชืดหมู่พรอวร้ายเท่า*. *ไทยรัฐ*. 56(17291): 11.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. (2535). "คู่มือการพัฒนาเด็กตามความต้องการพื้นฐานของเด็กรวมประชาชน เล่มที่ 3." ใน *รู้จักลูกวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เหวย โสวชิน. (2538). *คู่มือทองสำหรับเพศหญิง*. แปลโดย สิน วิภาวสุ. สมุทรสาคร: วังเดิม.
- อคิน รพีพัฒน์; และคนอื่นๆ. (2537). *คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรทัย ทรูเจริญพรพานิช. (2545). *ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ*. *สังคมพัฒนา*. 30(1): 45-50.
- อรอุมา สงวนญาติ. (2544). *การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบความภาคภูมิใจในตนเองที่มีรูปแบบการตอบและวิธีวิเคราะห์ต่างกัน*. ปรินญาณิพนธ์ วท. ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อาภากรณ์ เตชรัตน์. (2546). *พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร*. ปรินญาณิพนธ์ วท. ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- เอกรงค์ ภาณุพงษ์, กนกวลี ตรีวัฒนากุล; และทีมข่าวเหยี่ยวเดือนเก้า. (2546). *สารคดีเพศ Sixteen Thailand*. กรุงเทพฯ: สยามอินเตอร์บุ๊คส์.
- [Http://dusitpoll.dusit.ac.th](http://dusitpoll.dusit.ac.th). 2547: Online.

Hurlock, Elizabeth B. (1974). *Adolescent Development*. 3rd .ed. New York: Mcgraw-Hill
Bock.

Lee, Michele. (1993). *Life Issue: Teenage Sexuality*. New York: Marshall Carvendisk.

ภาคผนวก

แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

ในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง เรื่อง...การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง
 ข้อคำถามที่สร้างขึ้นอาจมีการยืดหยุ่นได้ในขณะทำการสัมภาษณ์ เนื่องจากผู้วิจัยอาจซักถาม
 ประเด็นที่น่าสนใจนอกเหนือจากข้อคำถามที่สร้างขึ้นได้ เพื่อหารายละเอียดของประเด็นปัญหาของ
 การวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

1. เริ่มการสนทนา

2. การรับรู้ความหมายและการเห็นคุณค่าของพรหมจารี

ให้ความหมายของคำว่า”แฟน” “คนรัก” และ “กิ๊ก”

ปัจจุบันมีแฟนหรือคู่รักอยู่หรือไม่

ถ้าไม่เคยมีแฟนหรือคู่รักมาก่อน เคยคิดที่จะมีแฟนหรือคู่รักบ้างไหม

ถ้าไม่เคยคิด : ทำไมจึงไม่คิดเรื่องนี้ คิดว่าตนเองต่างจากคนอื่นหรือไม่

ถ้าเคยคิด : มองคนอื่นที่มีแฟนหรือคู่รักอย่างไร ทำไมจึงรู้สึกเช่นนั้น

ถ้ากำลังมีคู่รัก

คิดอย่างไรกับการมีคู่รักหรือแฟน

ถ้าไม่มีคู่รัก รู้สึกอย่างไรผู้ปกครองทราบหรือไม่ว่ามีแฟน เขาคิดอย่างไร

พูดถึงคู่รักปัจจุบัน

ระยะเวลาในการคบกัน อะไรทำให้ตัดสินใจเป็นแฟน และมีการแสดงออก

ให้อีกฝ่ายรู้ได้อย่างไร

คิดว่าโอกาสที่จะมีอะไรกับแฟนก่อนแต่งงานเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด และ

อะไรที่น่าจะทำให้เข้าไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

ระดับความเข้มงวดของการอบรมเลี้ยงดู

การปลุกฝังของพ่อแม่เรื่องการรักษานวลสงวนตัว

ประสบการณ์ชีวิตรักของ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย

อธิบายความหมายคำว่า “พรหมจารี”

ผู้หญิงที่เสียตัวโดยไม่ได้ตั้งใจ ยังคงมีคุณค่าอยู่หรือไม่

คิดว่าคุณค่าของผู้หญิงคืออะไร

3. การแสดงความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

คิดจะแต่งงานเมื่ออายุเท่าไร

อะไรเป็นประเด็นสำคัญของการแต่งงาน

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้หญิงที่ต้องรักษาพรหมจารีไว้จนถึงวันแต่งงาน

คิดอย่างไรกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนหรือก่อนแต่งงาน

คิดอย่างไรที่โบราณบอกว่า”มีลูกสาวเหมือนมีส้วมอยู่หน้าบ้าน”

แสดงความคิดเห็นระหว่างผู้ชายเสียตัวกับผู้หญิงเสียตัว ใครเสียเปรียบกว่ากัน
คิดอย่างไรกับการลักลอบได้เสียกันแล้วพากันหนีแล้วค่อยมาไหว้ผี
คิดอย่างไรที่วันวาเลนไทน์ผู้หญิงต้องเสียความบริสุทธิ์
คิดอย่างไรกับการทำแท้ง
คิดว่าผู้ชายต้องการมีอะไรกับคู่อีกก่อนแต่งงานหรือไม่ เพราะอะไร

คุณลักษณะและรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์

1. น้องหยก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี (มีแฟน)

หยกอยู่กับยายและพี่อีก 2 คน พ่ออยู่กับแม่ที่ปทุมธานีกับน้องอีก 2 คน ยายคอยให้คำปรึกษากับหยกเป็นอย่างดี ยายไม่ให้ไปเที่ยว ให้แต่งตัวมิดชิด และสอนหยกว่า แม้แต่เพื่อนผู้ชายก็ไวใจไม่ได้ ให้ดูตัวอย่างชาวโนที่วี หยกคิดว่าการมีแฟนในวัยเรียนก็มีได้ แต่ต้องคบกันในทางที่ถูกต้อง และหยกรับรู้เรื่องการทำแท้งจากพ่อแม่ เพราะแม่มีน้องกลัวค่าใช้จ่ายไม่พอ หยกมีแฟนแม่รู้และยายก็รู้ ตอนแรกก็ดู

2. น้องแอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี (มีแฟน)

แอนอยู่กับพ่อแม่ มีพี่น้อง 4 คน แม่สอนให้รักษาตัว จะมีอะไรกับใครต้องแต่งงานแล้ว และพรหมจรรย์เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้หญิงต้องรักษาไว้จนถึงวันแต่งงาน มีแฟนพ่อแม่ไม่ว่าแต่ต้องอยู่ในขอบเขต ต้องไม่เกินเลยกัน และแอนมองว่าการกอด จับมือไม่ถือเป็นการเสียพรหมจรรย์

3. น้องออย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี (มีแฟน)

ออยอยู่กับพ่อแม่ พ่อแม่เข้มงวดเรื่องเที่ยว ไม่ให้ไปบ้านเพื่อน ไปมั่วสุมกัน แต่ออยชอบหนีเพราะเบื่อกับที่ต้องช่วยเหลือน้องและทำงานบ้าน ออยคิดว่าการมีแฟนในวัยเรียนเป็นสิ่งดี เพราะทำให้อยากมาโรงเรียน แม่ให้ออยคบกับแฟนได้ พาเข้าบ้านได้ แต่อย่าเพิ่งไปมีอะไรกัน อย่าตัดอนาคต และออยอาจจะทำอะไรกับแฟนก่อนแต่งงาน เพราะไปเที่ยวด้วยกันบ่อยอาจเผลอตัว แฟนเคยกอดและหอม

4. น้องแนน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี (ไม่มีแฟน)

แนนอยู่กับแม่และน้อง พ่อออกเรือเป็นเดือนกว่าจะกลับ แม่ไม่ค่อยมีเวลาในการอบรมสั่งสอนเท่าที่ควร ซึ่งแนนคิดว่าการรักษาความบริสุทธิ์ก่อนแต่งงานเป็นสิ่งจำเป็น เพราะถ้าท้องในวัยเรียนจะทำให้เสียการเรียนและสร้างความอับอาย

5. น้องหมีว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี (ไม่มีแฟน)

หมีวอยู่กับตายายและป้า ส่วนพ่ออยู่กับแม่อยู่คนละบ้านแต่มาหาหมีวทุกอาทิตย์ พ่อกับแม่จะสอนให้ทำแต่สิ่งที่ดี พ่อไม่อยากให้หมีวมีแฟน ไม่ให้ยุ่ง ไม่ให้คิดเรื่องนี้เพราะยังอยู่ในวัยเรียน การเป็นแฟนกันไม่จำเป็นต้องไปเที่ยวด้วยกันแค่รู้จักกันคุ้นเคยกัน วันวาเลนไทน์หมีวให้ความสำคัญกับพ่อแม่ และไม่คิดที่จะมีแฟนอีก

6. น้องฝ้าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี (ไม่มีแฟน)

ฝ้ายอยู่กับแม่ ส่วนพ่อเสียชีวิต แม่ไม่ค่อยเข้มงวดทั้งเรื่องเรียนและเรื่องเที่ยวแต่ไม่ให้หนีเรียน คบเพื่อนที่ดีและสั่งสอนฝ้ายว่าให้รักษาวลสงวนตัว เพื่อนฝ้ายมีแฟนกันหลายคนในขณะที่ฝ้ายไม่มีแฟน ฝ้ายบอกว่ารู้สึกเฉย ๆ แม่บอกว่าถ้าจะมีเดี๋ยวก็มีเอง และการจับมือเพียงอย่างเดียวไม่ถือว่าเป็นการเสียตัว

7. น้องนิ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี (มีแฟน)

นียู่กับปู่กับย่า พ่ออยู่กรุงเทพฯ ส่วนแม่เสียชีวิต ปู่กับย่าสอนว่าเป็นลูกผู้หญิงอย่าไปเที่ยวไหน ไปกับผู้หญิงได้แต่ไม่ให้ไปกับผู้ชาย นิให้ความสำคัญกับการเรียน ถ้ามีแฟนก็ให้กำลังใจกันในการเรียน และการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนจะทำให้พ่อแม่ผิดหวัง นิมีแฟนแล้วมีอายุแก่กว่าและไม่ได้เรียน ปู่กับย่าไม่รู้ แต่น้ำที่อยู่บ้านใกล้ ๆ รู้ เพราะมีอะไรจะไปปรึกษา น้ำให้คบได้แต่ไปเที่ยวให้มีเพื่อนไปด้วย นิคิดว่าถ้าอยู่ด้วยกันแล้วปล่อยตัวก็อาจมีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นได้

8. น้องเจี๊ยบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุ 15 ปี (มีแฟน)

เจี๊ยบอยู่กับแม่ พ่อทำงานอยู่กรุงเทพฯ มีน้องชาย 1 คน แม่ชอบให้ทำงานบ้าน ถ้ามีแฟนมีได้ ให้อุ้มกันได้ แต่ห้ามไปเที่ยว พ่อกับแม่เจี๊ยบแต่งงานกัน เจี๊ยบคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนมันเร็วไป เพราะยังเรียนอยู่ต้องให้อายุเกิน 20 แล้วค่อยมีก็ได้ เจี๊ยบมีแฟนและเล่าให้แม่ฟัง แม่ให้อุ้มโทรศัพท์ได้แต่อย่าไปเที่ยว อย่าให้เขาทำอะไร แล้วบางทีก็เข้าบ้านแต่เข้าไปกับเพื่อนหลาย ๆ คน

9. น้องเบียร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุ 15 ปี (มีแฟน)

เบียร์อยู่กับยายและพี่ชายที่เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน พ่อทำงานอยู่นครปฐม ส่วนแม่อยู่ใต้และมีแฟนใหม่ พี่ชายจะคอยดูแลไม่ให้ออกนอกถิ่นนอทาง ต้องอยู่ในขอบเขต และเบียร์คิดว่าปัจจุบันนี้ไม่จำเป็นต้องรักษาพรหมจารีไว้จนถึงวันแต่งงานเหมือนแต่ก่อน มันกลายเป็นเรื่องธรรมดา เบียร์มีแฟนแล้วซึ่งพี่ชายก็เห็นดีด้วย ให้อุ้มกันได้ จับมือได้แต่อย่าเกินเลยมากกว่านี้ ไว้เรียนให้จบก่อน และเบียร์คิดว่าโอกาสที่จะมีอะไรกับแฟนนั้นเป็นไปได้ เพราะคบกันมานานปีกว่าแล้ว ซึ่งเบียร์เคยถูกแฟนหอมแก้มและกอดโดยมองว่าเป็นเรื่องธรรมดา

10. น้องโอ๊ค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุ 15 ปี (ไม่มีแฟน)

โอ๊คเป็นลูกคนเดียวของพ่อและแม่ พ่อกับแม่ไม่เข้มงวดเรื่องการมีแฟน ถ้ามีก็ให้อยู่ในกรอบไม่ให้มีอะไรเกินเลย ซึ่งโอ๊คได้รับการอบรมถึงความเป็นลูกผู้หญิงจากแม่อยู่บ่อยครั้ง ทำให้โอ๊คมองว่า การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่เหมาะสมกับวัย ควรตั้งใจเรียน และคิดว่าความบริสุทธิ์ของผู้หญิงเป็นสิ่งสำคัญ เป็นตัววัดความมีคุณค่าและความมีศักดิ์ศรี

11. น้องอุ้ย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุ 16 ปี (มีแฟน)

อุ้ยอยู่กับย่าและน้าสะใภ้ แต่พ่อที่ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นคนส่งเสีย ส่วนแม่อยู่บ้านเขาที่อยู่ชานเมือง แต่ไม่เคยติดต่อนาน พ่อค่อนข้างเข้มงวดให้ตั้งใจเรียนและห้ามมีแฟน ซึ่งอุ้ยคิดว่าพ่อยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ อุ้ยมักจะปรึกษาปัญหาทุกเรื่องกับน้าสะใภ้ ซึ่งน้าสะใภ้จะสอนอุ้ยในการใช้จ่าย คุมกำเนิด นอกจากนี้ยังเรียนรู้ประสบการณ์การทำแท้งจากเพื่อนที่เรียนอยู่กรุงเทพฯ

12. น้องโบว์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี (มีแฟน)

โบว์อยู่กับตายาย พ่อกับแม่อยู่กรุงเทพฯ ยายสอนให้โบว์รักษานวลสงวนตัว อย่าปล่อยเนื้อ ปล่อยตัว ยายรู้ว่าโบว์มีแฟนให้คบได้ คอยทางโทรศัพท์หรือมาคุยกันที่บ้านแต่ยายต้องอยู่ด้วย สิ่งสำคัญของการแต่งงาน สำหรับโบว์คือความพร้อม มีงานทำ ไม่ใช่ไม่เรียนยังไม่จบแล้วมาแต่งงาน

13. น้องสา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี (มีแฟน)

สาอยู่กับพ่อแม่ แม่จะเลี้ยงดูสาแบบไม่เข้มงวด ส่วนพ่อเป็นคนหัวโบราณไม่ชอบให้ออกนอกบ้าน พ่อแม่เคยเล่าประสบการณ์ความรักให้สาฟัง เรื่องที่พ่อกับแม่เคยหนีตามกัน เพราะพ่อแม่ไม่เข้าใจ ถูกกีดกัน แต่สุดท้ายก็ตามกลับมาอยู่ด้วยกัน สาได้รับการอบรมสั่งสอนให้รักษานวลสงวนตัว แม่อนุญาตให้สา มีแฟนได้โดยไม่บอกให้พ่อรู้ แต่อย่าให้มีอะไรเกินเลย

14. น้องแนน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 17 ปี (ไม่มีแฟน)

แนนอาศัยอยู่กับน้า ซึ่งเรียกว่าแม่ พ่อกับแม่แท้ๆ ทิ้งไปตั้งแต่เกิด ตอนแรกอาศัยอยู่กับป้า เมื่อป้าเสียชีวิตตั้งแต่ตอน ป.2 จึงมาอยู่กับน้า ซึ่งน้าก็มีลูกสาวเหมือนกัน แนนรู้สึกชีวิตไม่ค่อยอบอุ่น เรียกน้าว่าแม่ก็ให้เงินมาโรงเรียน ซื้ของให้ แต่การแสดงความรัก เช่น การกอด น้าจะไม่ปฏิบัติกับแนน เช่นเดียวกับลูกสาวของน้า แนนมองว่าอนาคตเป็นสิ่งสำคัญ จะพยายามเรียนหนังสือให้สูงๆ เพื่อให้เจอผู้ชายดีๆ เพราะเห็นตัวอย่างจากเพื่อนที่ไม่ได้เรียน เขามีสามี มีลูกกันหมดแล้ว บางคนชี้แจงเรียนรับมีแฟนจนท้อง แล้วแฟนทิ้งก็ไปทำแท้ง

15. น้องแอม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อายุ 17 ปี (มีแฟน)

แอมอยู่กับพ่อแม่และน้องสาว พ่อแม่สอนแอมทุกครั้งว่าเป็นลูกผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว และแม่ถ่ายทอดประสบการณ์ให้แอมฟังว่า ก่อนที่จะคบกับพ่อแม่มีแฟน 2 คนมาแล้ว โดยที่ยังไม่เคยแต่งงาน ซึ่งเขาก็ทำให้แม่เสียใจ แต่กับพ่อเป็นผู้ชายที่แม่แต่งงานด้วย แม่สอนแอมว่าพวกผู้ชายไว้ใจไม่ได้ ต้องรักษานวลสงวนตัว ไม่อย่างนั้นจะเสียใจ แอมมีแฟนพ่อแม่รับรู้ทั้ง 2 ฝ่าย เข้าบ้านได้ แต่ไม่ให้อยู่กัน 2 ต่อ 2 ไปไหนให้เอาน้องไปด้วย

16. น้องนุช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี (ไม่มีแฟน)

นุชอยู่กับแม่และครอบครัวของพี่สาว พ่อเสียชีวิตแล้ว แม่เข้มงวดกับนุชมากเรื่องการมีแฟน ห้ามคบ ห้ามโทรศัพท์ สอนนุชเป็นประจำว่าไม่ให้ทำตัวเสื่อมเสีย นุชมองว่าการมีแฟนในวัยเรียน เป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นเพื่อนคอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ นุชเคยมีแฟนตอนขึ้นมัธยมปลาย แต่ก็เลิกไปเพราะเขามีแฟนแล้วอยู่ต่างจังหวัด แต่ไม่ได้บอกให้แม่รู้ เพราะเคยบอกแล้วถูกตีแต่จะบอกกับพี่ นุชรู้สึกอิจฉาคนอื่นที่มีแฟนแล้วท้อแท้ใจ และคิดอยากมีแฟนที่ดีกว่าคนเก่าเพื่อเติมชีวิตให้สดใส

17. น้องแนน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อายุ 18 ปี (มีแฟน)

แนนอยู่กับแม่และพ่อเลี้ยง เป็นลูกคนเดียวของแม่ แม่เลิกกับพ่อตั้งแต่เกิด เพราะแม่รู้ว่าพ่อมีลูกและเมียอยู่แล้วแม่จึงหย่า แต่พ่อเลี้ยงก็รักเหมือนลูกแท้ๆ และเป็นคนสงสารแนน แม่เลี้ยงแนน แบบไม่เข้มงวดให้ตัดสินใจเอง แม้แต่เรื่องการมีแฟน แม่ก็ไม่ว่า แต่ขอให้อยู่ในสายตา ส่วนใหญ่ไม่ให้ไปเที่ยวกันเองข้างนอก ไม่ให้อยู่กัน 2 ต่อ 2 ถ้าจะไปบ้านฝ่ายชายต้องให้พ่อแม่พี่น้องเขาอยู่ด้วย แนนมองว่าความรักเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องรักให้เป็น เพราะถ้าหากเสียตัวไปแล้ว จะหมดความภาคภูมิใจ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวชลลดา ศรเดช
วันเดือนปีเกิด	14 เมษายน 2522
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	52 หมู่ 5 ตำบลท้ายหาด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทพสัมฤทธิ์วิทยา (ภาคภาษาอังกฤษ) เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จาก โรงเรียนวัดวชิรคาม
พ.ศ. 2539	จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา จาก โรงเรียนท้ายหาด
พ.ศ. 2543	ค.บ. (จิตวิทยาการแนะแนว) จาก สถาบันราชภัฏธนบุรี
พ.ศ. 2549	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ